

ההשנה

סקופ

הסיפור
השמור
ביותר
של
המילחמה

דיין התמוטט

ביום השני של

המילחמה

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יב"א: ב. מיכאל, חנוך מרמרי,
קובי ינב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

עכשיו כבר מותר לגלות:

מספר הנעדרים - 280 איש

מדם, נצמדו הנעדרים לכסאותיהם ב- גבורה עילאית, והדפו בגופם ממש את הסתערויות הגוש. סיפורי גבורה, ש- עדיין לא הגיע העת לספרם, אירעו בקצב מסחרר, ורק לקראת הסוף, עת קרב מועד הצבעת-האימון בגולדה, כשל כוחם והם נמוגו בחלל האולם כלא היו.

מחוגי הממשלה נמסר שיום מיוחד ייקבע להתייחדות עם זיכרם של הנעדרים, שחירפו נפשם על משמר ה- תנועה, ולא נודע כי באו אל קירבה.

העם כולו יעלה על נס את פועלם של בחירי עסקניו, שהישירו מבטם אל השכל - והוא השפיל עיניו.

הגב' מאיר, בספרה לנעדרים, אמרה שרק בזכות היעדרותם הנעלה, עלה בידה לשוב ולזכות באימון התנועה. "אמנם רק 47% תמכו בי, אבל רק 33 קולות היו נגדי, הכל בזכותם. ינחו בשלום על משכבם, ועל כסאם לא ישב זר".

מדליון מיוחד, נושא דיוקן שפן ו- תרנגולת, יונפק לציון המאורע.

יהי זיכרם א-ברוך.

שפן ושפנה, שנעלמו בלי להשאיר עקבות, מייד עם פרוץ ההצבעה. למשפחות הנעדרים, נמסרו הפרטים הבאים: במשך כל שעות הדיון העקוב

בימים אלה נמסר לציבור מספרם המדוייק של הנעדרים שלא נודע מקום בריחתם. המספר, שהתברר סופית ב- ישיבת מרכז מפלגת-העבודה, הוא 280

MISSION IMPOSSIBLE

קצין חינוך ראשי, הרבנות הצבאית וה- פיקודים השונים, ולרשות החוליות ה- עמדו מטוסים וכלי רכב משוריינים, כדי לאפשר להם להגיע לכל מקום בו מצויים חיילי צה"ל.

חסידי חב"ד, שהקימו לצורך המיבצע מפקדה מיוחדת חילקו שתי מטבעות - האחת - מטבע סגולה שתשמור על בריאותו של החייל, והמטבע השניה - כדי שיתן אותה לצדקה. לצורך זה הונפקו עשרות אלפים מטבעות בנות 10 אגורות.

דובר חב"ד, מר דב וולף, מסר, כי מערבית לתעלה פעלו 50 חסידים במשך שלושה ימים. בסיני פעלו בשליחות הרבי 120 חב"דניקים ובאיזור המרכז פעלו כ-20 חוליות נוספות.

עוד סיפר מר וולף, כי ברמת הגולן פעלו במשך השבוע עשר בתאום עם שלטונות צה"ל, 25 חוליות של חסידי חב"ד.

כ-500 מחסידי חב"ד יצאו בשבוע שעבר ובראשית שבוע זה לבסיסי צה"ל בסיני, במצרים וברמת הגולן ובבקעת הירדן, בשליחות מיוחדת של נשיא חב"ד, הרבי מלובביץ, כדי להעביר לחיילי צה"ל פריסת שלום אישית וכוסית וודקה מטעם הרבי. המיבצע תואם ותוכנן עם המטכ"ל,

כנס אחנים דן בהסברה לתלמידים למקרה נסיאה
הם וילדים לחיות במדינה שגבולותיה רחבים והנה יאלצו לחיות במדינה קטנה יותר?
הכנס יעשה ב-17.11.73 ב-18.00 בבית הספר הריאלי ברחוב הרצל 100 תל אביב. יוזם הכנס: מר יצחק גולדברג.

ילדי ישראל הקטנים, פעוטיו טהורי- המבט. הנוער שלנו, נוערנו הרגיש, עומד בפני המזימה המסוכנת ביותר מאז הי- ווסדו. מזימה קשה וזדונית בערמומיותה - הבאה ליטול מהם את ארצם הגדולה ורחבת-הימים ולהותירם בארץ קטנה - "מיני" דן ועד אילת.

כל פדגוג ופדגוגית יודעים כי הרגל ש- נקנה במשך שש שנים ארוכות (למעלה מ-20,000 ימים) אל לו שישתנה באופן פיתאומי, שכן עלול הוא לגרום לרגשות תיסכול אמוציונאליים נוראים, ששום טיפול גמילה לא יוציאם ללא משקע ניאורוטי חשוד-מרפא.

סביר להניח כי אותם בני נוער ש- התמכרו במשך שש שנים לרעיון הארץ הגדולה יגיעו למצב נפשי אשר ממנו אין נסיגה. סקרים שנעשו הוכיחו כי המעבר הפיתאומי הצפוי, ממעצמת-ענק למדינות זעירה, עלול לגרום לנוער ל- אינפקציות נפשיות עמוקות והרות-גורל.

דוגמא מובהקת לסיטואציות סוצי- ניאורוטיות ניתן למצוא בגורלם המר של ילדי ליכטנשטיין הזעירה. כל אם ליכטנ- שטיינית יודעת לספר בעיניים דומעות כי החל משנתם השנייה מתחילים הז- טוטים המקומיים לגלות סימני אי-שקט בולטים. הם מרטיבים, מגמגמים, בוכים לעתים-תכופות, אינם קוראים, אינם כותבים, נמנעים מחיי מין סדירים - וכו' וכו'. בגיל שלוש לערך, מופיע סימפטום- וואסריקסטע הנורא: הפעוטים מת- ייצבים למול אימם-הורותם וזועקים בבכי מר: "מאמי, מאמי קופצי ואני ליכטנ- שטיינה מאכסימה?" (שתרגומו: אמי, אמי, האין ליכטנשטיין מכורתי הגדולה בארצות תבל, הא?!) ומשבה התשובה נכנסים הם לשיתוק קטאטוני ממושך - כל ילדי ליכטנשטיין מאושפזים בארצם הננסית, אחוזי קלאוסטרופביה.

עלם ליכטנשטייני נתן בהלם אחרי 24 שנות-חיים בארץ ננסית

האמנם לכך עומדים אנו לחנך את ילדינו? הנוכל להישיר מבט בעיניהם ה- הקטנות, שעה שיטחו מולנו באצבע מאשימה: "אתם, אתם מנעתם מאיתנו את דיר-בלק וראס-מוחמד וגיתית ו- שילגונית ואדמונית ושאר מקומות קד- שנו."

מה נענה?
מה נאמר לילד שהפסיק לאכול לבניה "עד שיחזירו לו את ג'בל-לבני!"
איך נביט בפניו של פעוט שרץ בגשם ללא סודר, "זה בגלל שלקחו לי את ראס- סודר!"

כיצד נעמוד בפני אותם פעוטים נוא- שים שניסו לשלוח יד בנפשם לאחר שעמדו על התהליך הנורא: הם גדלים והמדינה קטנה.

שומה עלינו להגדיל את שטח המולדת, בכדי להבטיח נפש בריאה בגוף דרדקיננו.

קו לציפור

מאת ח.ג. אומלט

קו לציפור בין העצים, ובקו לה שלוש ביצים.

שלוש ביצים, זה הכל. זה מה שחילקו בסופרסול.

חיפתחנה הרשימות מיד!

אנו החתומים מטה, 120 חיילי מילואים, דורשים בזאת מן הממשלה לפתוח מייד את הרשימות לכנסת ולאפשר הגשת רשימות חדשות.

אנו סבורים שזכותנו האלמנטרית במדינת-חוק דמוקר- טית, היא לרוץ לבחירות לכנסת ולבקש את אימון הציבור בנו ובדרכנו הציבורית.

אנו דורשים לאפשר לנו להגיש רשימה בת 120 איש לפחות, שעפ"י חוקי הבחירות של ישראל, ישוחררו לאלתר מהמילואים, על מנת למנוע פוליטיזציה מצה"ל.

**תנו לנו להגיש רשימה!
תנו לנו להשתחרר!**

גדוד 8, פלוגה א'
(- 120 חתימות.)

פלוגות נוספות המבקשות לארגן רשימות לכנסת, תפנינה לוועד המארגן.

והפעם: באר באדוס.

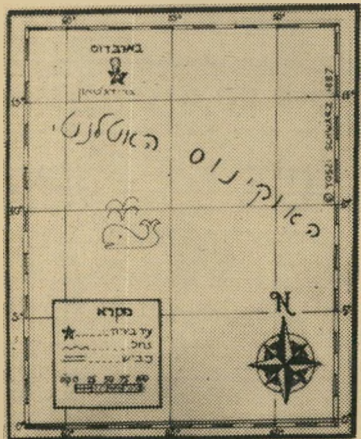
**"ישראל חייבת לשלם
על הביזה בשטחים"
- החליטה ועדת אום**
בעד ההחלטה הצביעו 31 ונגדה - 5
ארה"ב, ישראל, ברבאדוס, ניקרגואה, ונוליביה

(ידיעות אחרונות 7.12.73)

לאחר שדנו בגלינות הקודמים ב-
שלושת ידידותיה האמיצות של ישראל
- רודזיה, פורטוגל וניקרגואה - נדון
הפעם בידיה הרביעית, והאחרונה:
בארבאדוס.

בארבאדוס הוא אי השייך לקבוצת איי-
הווענטילים. לראשונה נתגלה ע"י קו-
לומבוס (1492) שזעק מעל תורן ספינתו:
"הודו-הודו!", ואכן התברר שהגיע ל-
אמריקה-האמריקה.

מאחר שמלחיו השיכורים של המגלה
הספרדי סחבו לו את כל הווענטילים מן
האופניים הנוצצים שעמד להוריד לחוף,
זעק קולומבוס המיואש: "בארבאדוס!
תחזירו אותם חתישתיים!". ומאז ועד
היום קוראים לשירטון-האלמוגים שבו

נתקעה סנטה-מאריה, בארבאדוס שבאיי-
הווענטילים.

בארבאדוס היא רפובליקה-קונסטי-
טוציונית-אוליגרכית. יש בה כ-30 תושבים
המתפרנסים מגידול סוכר ומשתיית רום.
בארבאדוס משוקת כ-60% מתוצרתה
של מדינת ישראל בתמצית-אפייה וכחול-
לכניסה.

הקהילה היהודית בבארבאדוס, היא
רבת-השפעה ומונה כתשעה אנשים (ב-
ימים הנוראים מביאים חזן מגוואדלופ
כדי לסגור מניין). הקהילה היתה גדולה
יותר, אולם רובה עלה לישראל במסגרת
מבצע "בארבאד-הקסמים".

לאחרונה התפרסמה בארבאדוס, שעה
שהרפסודה אקאלי התנפצה אל חופיה.
נראה כי שונות-האלמוגים הפיצפונות ה-
זאת, המכונה בארבאדוס, עוצרת כל מה
שמנסה להגיע לאמריקה. ייתכן שמכאן
נובע המכנה המשותף שיש לה עם ישר-
אל: מדינות קטנות ורבות-עוצמה התקו-
רות כעצם גברונן של מעצמות-ענק.

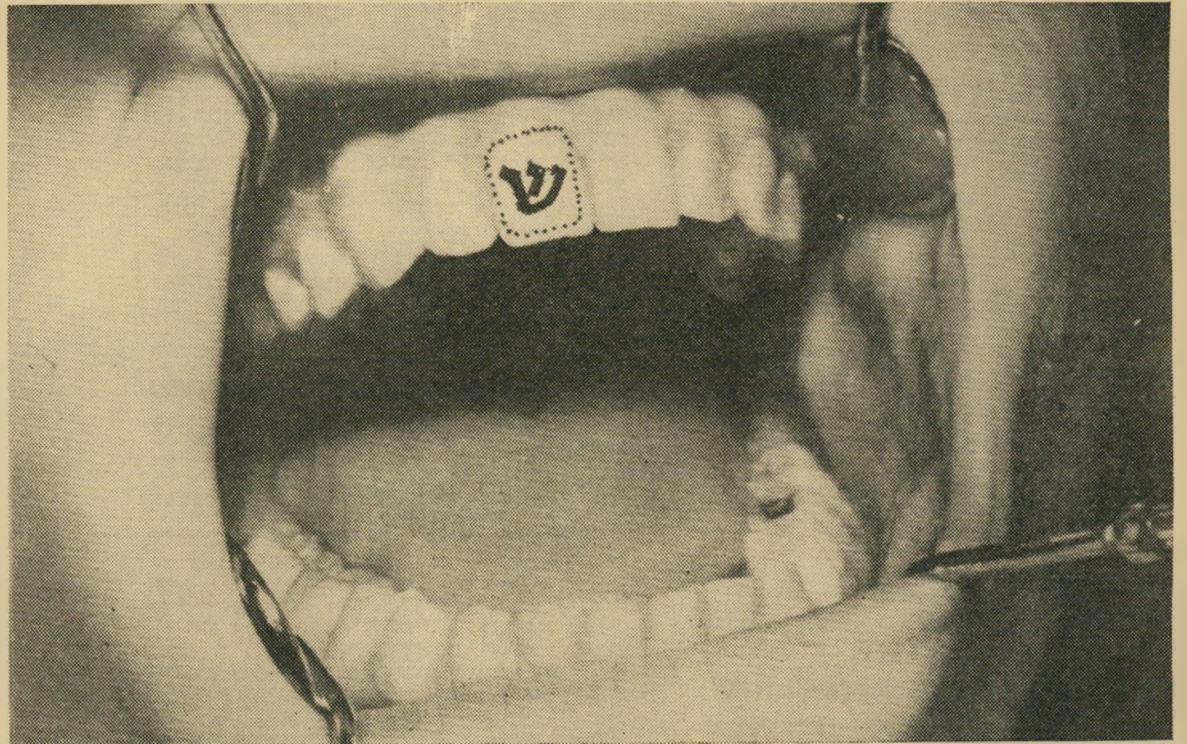
פינת

התורה הרבה

המון תודה לכל אותם קוראים נאמנים
אשר מציינים אותנו בעצות שימושיות,
במחמאות, בתשואות ובאימורי-רצח.
אנו מתנצלים על אי-יכולתנו להשיב
אישית לכל הכותבים (מחמת המצב הבט-
חוני, כמוכר). נשמח לפרסם כל חומר
שימצא מתאים.

תודה מיוחדת ליוסי שוורץ המסורף
מירושלים, שעוזר רבות לצוות המצומצם
שלנו בהכנת הגלינות האחרונים.

תקנות מיבצע "אל-פצח" תכנסנה לתוקפן ב-1 בינואר

חנית (ראה תמונה) וכן יוטבע הסימול
בתעודת העולה של המפצח המושבת.
פצחנים בעלי סתימות בשיניהם יוכלו
לקבל, תמורת אישור רפואי תווית-
פסור, אותה יוכלו להצמיד לפיז'מתם
המפוספסת.

כדי לפקח על ביצועו הקפדני של
המיבצע, תוקם סירות-פיצוח. לסיירים
תינתנה סמכויות מתאימות להעניש
את העבריינים ולביאם לדין.

את התווית ניתן לקבל כבר מיום א'
הקרוב בתחנות טיפת-חלב, לאחר
בדיקת-דם מתאימה וקביעת השן ה-
מפצחת והשן התולצת.

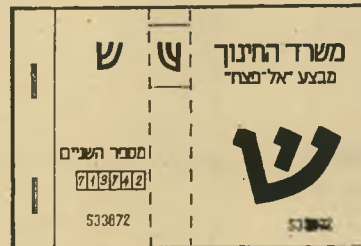
הוצאות המיבצע מסתכמות, לדברי
הדובר, בכ-6000 ל"י.

מן המרעצה הדתית נמסר שיתכן
כי יום השבת ייקבע כיום אל-פצח כלל-
ארצי, תחת הסיסמא: "כולנו אדוקים
- בלי פיסטוקים". ו"אכול חמין ולא
גרעינין".

כרגיל, צפויה סערה ציבורית.

את עליית מדד-צפף-יורק-הפמ"ז
ב-2 עד 8 אחוזים לשנת הכספים
הבאה, עפ"י סולם ריכטר.
ה. חסכון שוטף של 6000 ל"י בשנה
אחת.

נמסר כי המיבצע יחל ב-1 בינואר,
וכבר מן השבוע הבא יחל בהנפקת

התוויות אשר תציינה את היום בשבוע
שבו בחר האזרח לשבות מפיצוח. ה-
תוויות תשאנה אותיות כמספר ימי ה-
שבוע, ותיצבענה בשבעה צבעים מר-
היבים. התוויות תודבק על השן הפצ-

לאור ההצלחה המסחררת שנחל ה-
מיבצע הפסיכולוגי-חינוכי של השבתת
כלי-הרכב ליום אחד בשבוע, החליט
משרד החינוך והתרבות להתחיל מיד
בהפעלת מיבצע פסיכולוגי-חינוכי נור-
סף, אשר ייקרא "אל-פצח". במסגרת
מיבצע זה יחויבו האזרחים להשבת
במשך יום אחד בשבוע את שיניהם
המפצחות למשך עשרים-וארבע שעות.
דובר משרד החינוך שמסר על ה-

מיבצע, פירט את הסיבות להפעלתו:
א. צעד פסיכולוגי-חינוכי להחדרת
תודעת מצב החירום בקרב ה-
ציבור, ולהגברת הנכונות לחיסכון.
ב. סולידריות עם דנמרק, שהיא מדינה
ידידותית בהחלט, אך מזה שנים
לא פוצח בה, ולו זרעון אחד.

ג. הפניית עודפי הגרעינים לייצור
שמן-סלט מעולה לטיגון ואפייה.

ד. העלאת התוצר-הלאומי-הגלמי ל-
גולגולת וריסון השימוש במוצרי
צריכה גרעיניים, על מנת למתן

הזיות המלחמה (ה')

מאת קובי ניב, אי-שם ממערב לתעלה

ויקומו שבעת גיבורי ישראל ויעלו כאוד עשן מן
המנורה. ויתייצבו, מי בכסה-הגלגלן מי בקב, מי על
ערש דווי, ויבואו נוכח כסה-הכבוד. ויסתדרון בשורה
ויצדיעון, ויאמרו לאמור:

"המפקד! הננו ובאנו, אנו פליטי בניך, לבשרך כי
תמה המשימה ונשלמה - שנית מצדה לא נפלה!"

ויבט המפקד נכוחה אל הארץ. היא עשנה וחרכה,
כולה עיים ותעלובות, וירא כי אכן מעוז מצדה עומד
נכון על גבעה רמה, והגיבעה היא תיכון כמימים ימימה.

ויפול אפיים ארצה, וישתחו, ויבכ, ויתפלל אל עצמו,
ויאמר:

"נס נעשה לנו כי גברנו, אף כי לא נותר ביננו
ולו גם איש אחד אשר נשמה באפו, אך הגבעה הן תיכון,
ויכרוך-עולם על אשר ניצחנו."

ויצהל לבבו ויבכ.

ויפצחו הגיבורים פיהם בשיר ויפזזו במחול הורה
סביב כסה-הכבוד וישירו לאלהיהם, "עם ישראל חי" עד
אשר כלתה נישמתם.

וימלא המפקד שחוק פיהו ויאמר:

"שוב צדקתי! שנית מצדה לא נפלה וגם בשלישית
וברביעית ובחמישית ובשישית לא תיפול."

ויילך, והוא לבדו בארץ כולה, להשתתף בטקס
האזכרה.

דיין (אלא אם כן יקבלו מרי ורשימות השלום האחרות די מנדטים כדי להבטיח רוב למדיניות של שלום).

במיקרה של קשיים תנחל הממשלה היבאה את המשאומתן בז'נבה עד לנקודה שבה אפשר יהיה להניח בפני הציבור הצעה מוגדרת, ואז תיערכנה בחירות חדשות בעד ונגד הצעה זו.

גולדה תשלח

את דיניץ לג'נבה?

ראשיהממשלה גולדה מאיר מנסה לדחוף את שגריר ישראל בווינגטון, שמחה דיניץ, בן הסותה ואיש הסדה, למישלחת הישראליה לשיחות השלום בג'נבה. מאחר שיכפתיהת הוועידה לפחות יעמוד בראש הימישלחת שריהחוף אבא אבן, ריצה גולדה שגם אחד מאנשיה ישתתף כמישלחת.

דיניץ, שקשריו הדלים בווינגטון — בניגוד לקשרי קודמו יצחק רבין — ניטרלו אותו כימעט לגמרי במהלך המילחמה משטף האירועים הדיפלומטיים. מנסה עתה להגביר את יוקרתו. לאחרונה מתגאה דיניץ בעובדה שהוא מקבל „לפחות 20 טלפונים ביום מהבית הלבן“.

משה דיין

יישאר שריהביטחון

למעשה כבר סוכם שמשה דיין יישאר בממשלה הבאה כשריהביטחון, למרות הביקורת הציבורית היקטלנית על חלקו באסון ה6 באוקטובר. הגוש במיפלגת העבודה, בהנהגת ספיר, מוכן להתפשר על השארת דיין, תמורת מינויו של אברהם עופר כשריהשיכון כי ממשלה הבאה. גולדה עדיין מתנגדת למי

נויו של עופר, מעדיפה לראות את מוכ"ל המיפלגה, אהרון ידלין כחבר הממשלה, כי נראה כמתליפו של שריהחקלאות היים גבתי. הגוש גם מתנגד להגברת מיספר „הגנרלים“ בממשלה. לכל היותר הוא מוכן לקבל את מינויו של יצחק רבין כשר, אך לא מינויו נוסף של האלוף אהרון יריב, למשל. בינתיים, נוכח האפשרות של מינויו של אהרון ידלין כשר, כבר החל המאבק על תפקיד המוכ"ל הבא של מיפלגת העבודה. המשמש כקשר קפיצה ל ממשלה. מיכה חריש, מנהל המחלקה ליחסיוחץ בי

המצרים סתמו

את חעלת סואץ

הצבא המצרי הקים גשר יבשתי על תעלת סואץ כדי לגשר בין בני הותיו ממערב לתעלה לבין הארי מה השניה של צבא מצריים הי חונה במיזרח לתעלה — בן מסרו מבקרים שחזרו ממצריים. כל הי גשרים שהיו למצריים עד כה על פני התעלה, היו נשרים צפים. הי גשר היבשתי נעשה תוך מילוי מי התעלה בעפר ואבנים, והוא מאפי שר כעבר נוח ורחב יותר בין שתי הנרות.

מזכור התלוננו המצרים לפני שבוועת מיספר כי צת"ל מקים גשר יבשתי על פני התעלה בראשי הגשר שחקים וגי גשר זה סותם למעשה את זרימת המים בתעלה בין הים התיכון למיסיפין סואץ.

מיפלגה, לוטש את עיניו אל התפקיד, וכבר עושה מאמצים לרכוש את אימונה של גולדה לקבלת התפקיד.

התקפות אישיות

במילחמת הבחירות

המערך עומד להחריף את סיגנון מילחמת הבחירות שלו במאבקו נגד סיכויי העליה של הליכוד. אחרי שהליכוד פירסם מודעה בנוסח „מי יחקור את המחל של רבינוביץ?״ נראה הדבר לראשי מטה הבחירות של המערך כהפרת הסכם ג'נטלמני להימנע מהתקפות אישיות במילחמת הבחירות.

המערך ישיב לליכוד במודעות שיכלדו התקפות אישיות על מועמדו לראשות הי עיריה, האלוף (מיל.) שלמה „ציץ״ להט. כמו כן מתכוונים אנשי המערך לפתוח גם בסדרה של פירסומים שיכלדו התקפות אי שיות על מנהיג גח"ל מנחם בגין.

הקיבוץ המאוחד -

מאחורי אלון

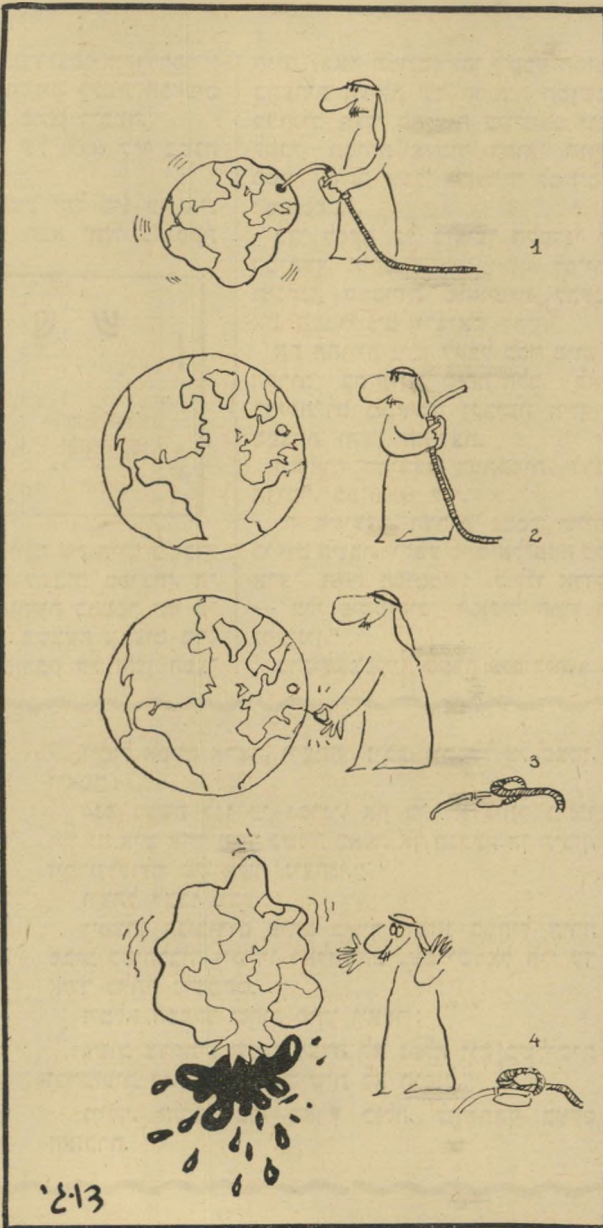
הופעתו האפולוגטית של השר גלילי בשבוע שעבר בפני מועצת הקיבוץ-המאוחד, בה מתח ביקורת חריפה על כמה ממחדלי המילחמה, היתה ניסיון נואש להש"לט על הקיבוץ-המאוחד, שבקרב חבריו מורגשת נטיה אופוזיציונית חריפה להנהגת המערך בראשות גולדה-דיין-גלילי. הניסיון לא הוכתר בהצלחה. כיום נראית מנהיגותו של יגאל אלון, בעיקר כי עקבות נאמו במרכז מיפלגת העבודה, כי מנהיגות כדתי מועדערת בקרב מזכירי וי חברי קיבוצי הקיבוץ-המאוחד.

נשק לעולם התחתון -

תמורת חשיש

אנשי עולם התחתון, מתחילים להתארגן לקראת פעילות מחודשת בעתיד הקרוב. במיסגרת ההכנות האלו, הצליחו קבלניי נשק הקשורים לעולם התחתון, לרכוש כמוי יות ניכרות של שלד מצרי, מסיני, ולהעבירו לשטח המאוכלס, בישראל. בעד השלל שי נרכש, סיפקו קבלני הנשק בתמורה כמויות של חשיש, שהועבר לסיני.

לאחרונה, כתוצאה מהמילחמה, עלה מחיר החשיש, והביקוש הרב אחרי סם זה הולך וגובר.

ע'13

כך זה יקרה בז'נבה:

התסריט של ועידת ז'נבה הוכן על-ידי הנרי קיסינג'ר כך:

העניין הראשון שיוודן בוועידה הוא בעיית הפרדת-הכוחות. קיסינג'ר ביקש ל הפסיק את השיחות בקיולומטר ה-101, ויראנ בעצמו לגבש הסכם סופי בנקודה זו לפני הוועידה, בעת ביקוריו בכירות המרחב.

בצורה זו יבטיח קיסינג'ר שוועידת ז'נבה תתחיל מייך בהשגת הסכם בעניין חשוב, והגשמתו בפועל — ובצורה זו תי ווצר אווירה חיובית בה וסביבה.

המשך הוועידה יתקיים רק אחרי הבחירות בישראל — וקיסינג'ר מקווה שההישג הראשוני יעזור למערך ולרשימות-השלום להתגבר על הליכוד הימני, שקי סינג'ר רואה בו גורם חבלני, העלול לפוצץ את המשך הוועידה.

האמריקאים ניסו

לשפץ את דיין

ביקורו של משה דיין בארצות-הברית היה ללא תוכן ממשי, והוכן כולו בשיתוף עם הי אמריקאים כדי לשפץ את דמותו של משה דיין.

הצהרותיו ה„יוניות“ של דיין כי ארצות-הברית, „סתרו לחוטין את אשר אמר דיין כמה ימים לפני כן כי ארץ, היו תשלום לאמריקאים ולקי סינג'ר אישית, תמורת שרות זה. מ בחינה מעשית לא נשא ביקורו של דיין תר צאות מעודדות כל עיקר.

ישראל לא תחרים

את הוועידה

בגלל השבויים

דברי דיין בכנסת, שישראל לא תלך לוועידת ז'נבה עם הסורים, אם הסורים לא ימסרו תחילה את רשימת השבויים,

יתכנו בחירות

נוספות בהקדם

מתכנני המערך לוקחים בחשבון אפשרות שהכנסת השמינית תחזיק מעמד רק כמה חודשים, ואז יהיה צורך בבחירות חדשות.

הדבר יתחייב אם יעלה הליכוד במידה כי זאת, שתהפוך את הרכבת הממשלה הבאה לבעייתית. מכיוון שהאמריקאים יתנגדו באר פן מוחלט לשיתוף הליכוד בממשלה הבאה, מפני שזה יסכן את ועידת-השלום, יצטרך הי מערך להקים ממשלה שתהיה תלויה, אולי, בחסדי הדתיים, וכפופה לסחטנות מתמדת של

אווירה של טרווירה

סריגי טרווירה
נעימים במגע
שומרים על צורתם
קלים בכביסה
מתייבשים מהר
אין צורך בגיהוץ

טרווירה
TREVIRA®
2000

החוטים מיוצרים ע"י לרוסלם לרסי בע"מ

דומים עת

פוליס ריל וקביטון

שמות הנופלים!

הייתי רוצה לשאול את הנוגעים בדבר מדוע לא מפרסמים את שמות חיילינו שנפלו... האם לא מגיע להם שיפרסמו את שמם?

הצבא צועד

על קיבתו

הנני חייל הנמצא בקו כאלפי אחרים האוכלים מדי יום כיומו את מנות הקרב אשר צה"ל מספק.

צו

השעה

הקונפליקט הישראלי-ערבי הוא אחד היריבים למלחמת עולם שלישית, אם הצדדים המעורבים בסיכסוך ימשיכו להתעקש.

עזר ויזמן

וארצות ערב. האיזור שלנו משתוקק לשלום אמיתי הבנוי על יסודות איתנים של שלום צודק ובריאות.

האזרה

מבקש לדעת

בעיקבות החלטתו של שרהאוצר להחליף את מכונית השרד הגדולה במכונית צנועה יותר, מבקש אורה לדעת:

תודת חיילים

בשמי ובשם הקוראים האחרים: תודה רבה עבור מישלוח העיתון לקו החינת.

עדי סגל, ד"צ 2256

תודה רבה עבור מישלוח גיליון העולם הזה האחרון. אני מקווה להמשיך מישלוח הגיליונות שלכם, שכאן בקו הראשון נקראים ביותר.

סמל יגאל ניר, ד"צ 2256

ברצוני להודות לכם על תרומתכם הרצינית לנו. אתמול קיבלתי מכם גיליון העולם הזה האחרון ואני מקווה שנמשיך ליהנות מעיתונכם בצורה זו כל זמן שאנו מגויסים.

סגן יורם ברק, ד"צ 3090

למה לא שולחים אלינו את העולם הזה?

עמום דימויטשויין, ד"צ 2667

מודה לכם מאוד על החוברות. תודה רבה. רב"ט שמואל מנדלבוים, ד"צ 2188

הנני מודה לכם על גיליון העולם הזה. באמת תודה רבה. כל הכבוד!

רב"ט אדי פיריאן, ד"צ 2260

אני רוצה בזה להביע את תודת החברה ותודתי שלי עבור הספרים והחוברות ששלחתם. כולנו גילינו עניין רב ומקווים שתמשיכו.

מורסל פרידמן, ד"צ 2978

אני חייל מילואים הנמצא אי-שם בקו בדרום. שמחתי מאוד לשמוע על התנדבותכם לשלוח לנו את העיתון. בתודה ממני ומכל החברה הנמצאים איתי. כל מה שתסופו הרי זה משובח.

רב"ט ציון קרווא, ד"צ 2862

קיבלתי היום את גיליון שבעונכם החדש, ועל כך ברצוני וברצון חברי ליחידה להודות לכם. בתקווה כי תמשיכו במישלוח השבועון מדי שבוע.

אלי קצור, ד"צ 2255

קצת באיחור אמנם, אך בכל זאת טוב (מאוחר מאשר לעולם לא) להודות

בראשית ברצוני להודות לכם עבור העיתונים שקיבלנו מכם. אין מילים אני וחברי מקווים שדבר זה גורם לכם נחת ולא טירחה. כאן באפריקה מהווה כל מילה כתובה הנאה.

מהלכת היום השביעי. חברי ואני עיינו בו בעניין רב.

מאחר וגיליונות העולם הזה מגיעים לידינו, ואנו מעוניינים מאוד שיהיו בידינו כדי שנוכל להתעדכן בכל הנוגע למאבקכם הפוליטי, שרבים מאיתנו שלמים איתם, היינו מודים לכם מאוד לו הואלתם לשלוח לנו גיליון או שניים.

עקב רצוננו לזכות באינפורמציה מהימנה, מקורית, ללא פחד וללא משוא פנים, נודה לכם מאוד, אנו קבוצת חיילים במוצב שעל הגבול הסורי, אם תואילו לשלוח לנו, כהבטחתכם, מספר גדול ככל האפשר של גיליונות העולם הזה, לא כדי להפיג את השיעמוס, אלא כדי ליהנות מקריאה בריאה.

תודתי נתונה לכם על הגיליון ששלחתם לי ושהכיל תשובה לשאלתי. עלו והצלחתו במאבקכם למען השלום.

אמש קיבלתי את מישלוח העיתונים והספרים שלכם ושמחתי מאוד על כך. המישלוח הגיע עם שובי מהבית ובי וודאי יקל עלי להעביר את הזמן עד היציאה הבאה.

בתחילה היו התגובות לשלוח אצל החברה, אבל עם הזמן גדל הביקוש לעיתונים כשהצד הנשי היוות את מרבית העניין.

בסך הכל עשיתם שירות חשוב ונעים ועליכם אודה לכם בשמי ובשם חברי. שמעון לייטר, ד"צ 2537

דירות השרים מפא"י לירות לחודש - למאות בלבד? אם מנהלים כלליים של משרדים, שאינם שבעי רצון מרמת מכונית השרד שנקבעה להם יחוייבו בכל זאת ל... הסתפק ברכב שנקבע - ולא ישכרו רכב מהודר בהוצאה מיוחדת של אלפי לירות לחודש.

האם תיאסר ארוחת-מנהלים על פקידים המדינה בסכומים גבוהים פי כמה ו... כמה על האש"ל הקבוע.

ש. ברלשווה, חולון

מה קורה פה? אתם באמת חושבים שבנוסף לזה שאנחנו יושבים באפריקה אנחנו צריכים לקרוא רק על המשמר, דבר והצופה?

נה, באמת, תעשו משהו נגד זה, או אם תשלחו לנו את העולם הזה אולי נדע באמת מה קורה!

סמל רענן רגלי, ד"צ 3871

העם נקרא אל הדגל, העם נקרא להתנדבות, לצימצום הוצאות, לתרומה ו... מילווה מילחמה מרצון - הפנייה היא תמיד אל העם.

מה קורה? מה קורה פה? אתם באמת חושבים שבנוסף לזה שאנחנו יושבים באפריקה אנחנו צריכים לקרוא רק על המשמר, דבר והצופה?

נה, באמת, תעשו משהו נגד זה, או אם תשלחו לנו את העולם הזה אולי נדע באמת מה קורה!

העם נקרא אל הדגל, העם נקרא להתנדבות, לצימצום הוצאות, לתרומה ו... מילווה מילחמה מרצון - הפנייה היא תמיד אל העם.

מה קורה? מה קורה פה? אתם באמת חושבים שבנוסף לזה שאנחנו יושבים באפריקה אנחנו צריכים לקרוא רק על המשמר, דבר והצופה?

נה, באמת, תעשו משהו נגד זה, או אם תשלחו לנו את העולם הזה אולי נדע באמת מה קורה!

לכם על ההיענות המהירה שלכם לפנייתי.

חברי ואני הופתענו מהמהירות בה נענתה בקשתנו לקבלת עיתונכם, ואכן, אין להכחיש, מאוד שמחנו לקבלם. עיתונים אלה שימשו חומר קריאה מעניין ומרתק עבורנו, ואף כי נשארו בכל זאת כמה סימני שאלה, הרי בכל אופן עניתם על כמה משאלותינו-תמיחותינו.

אני תיקוה כי תמשיכו לשלוח לנו באורה רצוף את עיתונכם (פשוט, דבר מתסכל).

רב"ט בני רוזנבלום, ד"צ 3129

מלחמת יום הכיפורים זרקה אותנו לאי-שם בסיני. אנו גם פלוגת מוזהמים (סליחה, סיירים) ואולי בגלל זה כמות חומר הקריאה שמגיעה להנה, במילחמתה בשיעמום, היא מעטה מאוד.

אין לכם מושג כמה עיניים עוברות כל חוברת שלכם שמגיעה להנה וזה לא חשוב אם החוברת היא מלפני שבוע, חודש או שנה וממש צריך להירשם בתור כדי לראותה. לכן אודה לכם מאוד אם תשלחו לנו חוברת או חוברות אחדות מדי שבוע.

בתודה מראש, בשם חיילי הפלוגה. אבינעם א., ד"צ 3871

אני משמש כמ"פ בפלוגת שנמצאת דרומית לאיסמעיליה באיזור שבו עדיין מתפרצת האש לפעמים, ר עדיין חיילים נפצעים ואף נהרגים לפעמים.

מאחר ואנו מקבלים את הדואר הרי מימסדי באופן סדיר מטעם שילטונות הצבא, היינו מאוד מעוניינים לקבל גם את אותה עיתון שמראה את האמת, ש למרות שהיא נכונה. מערכת המימסד מנסה להסתיר או ליפות ע"מנת ש תיראה יותר אסתטית.

כתוב אני לכם את הגלייה הזאת מאחר שאני מעריך את כנותכם ביחס לפירסום הדברים בציבור כמו שהם. מאחר ושני חיילים מפלוגתי נהנים מהסידור החדש שלכם, הייתי מאוד מעוניין לקבל עותק נוסף ועל-ידי כך נוכל להעביר אותו גם לקבוצת חיילים נוספת שנמצאת במאחז נפרד.

במסגרת שר לחייל של העולם הזה, נשלחים גיליונות העולם הזה לכל החיילים הפונים למערכת ומבקשים זאת.

סתם ילדה טובה, בלי משימה. / אין לי דרגה, אוגדה או סיסמה. / אבק טנקיסט, לא צנחן, לא טייס. / לכן נא לשלוח לי מכתבי, עשה נא למענייני שהשלום יבוא בקרוב, / כי אני לא יכולה להיות ילדה טובה מפני שאני חושבת רק עליכם, / וליבי רועד ודופק מפחד: האם תתחיל מלחמה אחת... שרה סגן, ד"צ 2045

מה קורה פה? אתם באמת חושבים שבנוסף לזה שאנחנו יושבים באפריקה אנחנו צריכים לקרוא רק על המשמר, דבר והצופה?

נה, באמת, תעשו משהו נגד זה, או אם תשלחו לנו את העולם הזה אולי נדע באמת מה קורה!

העם נקרא אל הדגל, העם נקרא להתנדבות, לצימצום הוצאות, לתרומה ו... מילווה מילחמה מרצון - הפנייה היא תמיד אל העם.

מה קורה? מה קורה פה? אתם באמת חושבים שבנוסף לזה שאנחנו יושבים באפריקה אנחנו צריכים לקרוא רק על המשמר, דבר והצופה?

נה, באמת, תעשו משהו נגד זה, או אם תשלחו לנו את העולם הזה אולי נדע באמת מה קורה!

העם נקרא אל הדגל, העם נקרא להתנדבות, לצימצום הוצאות, לתרומה ו... מילווה מילחמה מרצון - הפנייה היא תמיד אל העם.

צבעי-השמפו שאינם טועים*

REVLON COLORSILK של רבלון

שפע גוונים אופנתיים * מעלימים שיער-שיבה * מבהירים שיער-כהה *
מכהים שיער-בהיר * שומרים על בריאות השיער

לאשה "למודת-הצביעה", לטירונית החוששת מפני "הפתעות", ל"ספרית של עצמה", ולמביאה את תכשיריה למספרה - לכולן מובטח: גוון-טבעי; כסוי צבע מלא ואחיד; התאמת-גוון מושלמת לפי בחירה (כמות הצבע מדודה ופעולת הצביעה נפסקת אוטומטית); צבע יציב שאינו דוהה שבועות ארוכים; וכמובן חסכון בזמן ובהוצאות.

REVLON

יעוץ קוסמטי אישי חינם, ניתן ע"י דיילות היופי של רבלון ביום שלישי בין 3.00 - 7.00 אחרי הצהריים וביום ששי בין 9.00 - 12.00 לפני הצהריים - ב"בית רבלון" תל אביב, רחוב חובבי ציון 65, מל. 28 21 41.

* אם ממלאים אחר הוראות השימוש - אי אפשר לטעות

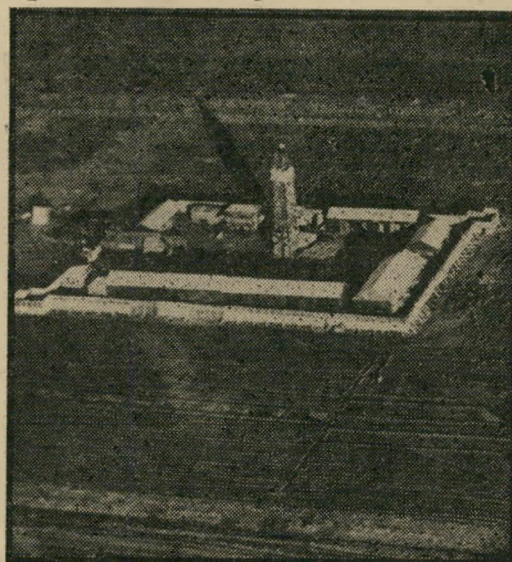
לדעת על השלום -

והגיע הזמן שתשאול

עומק איסטרטגי ומרחבי-הגנה

פרק ראשון:

"אי-אפשר להחזיר שטח מסויים, מפני שיש בו יישובים יהודיים".
 התיצאה היתה הפוכה. אנוואר אל-סאדאת בעצמו אמר לשגרירים הזרים בקאהיר שהוא החליט סופית לפתוח במילחמת יובי-הכיפורים אחרי שהמערך קיבל את "מיסמך גלילי". מיסמך זה פתח את הפתח להתנחלות בכל השטחים המוחזקים, ושיכנע את הערבים שהמושך היסטאטוס קוו יביא לפיזוח כל השטחים לישר"א. לכן החליטו לשבור את הקיפאון - אפילו כמחיר תבוסה צבאית אפשרית לעצמם.
 (אגב, אורי אבנרי הסביר זאת לפני מילחמת יום-הכיפורים עשרות פעמים בכנסת. אפשר היה לחזות בי ביטחון מוחלט מראש שתפרוץ מילחמה בקרוב. אבל ההנהגה של גולדה-דיין, בתמיכת בגין, שעשתה את הכול כדי לדחוף את הערבים להתקפת-פתע, לא דאגה אפילו שצה"ל יהיה מוכן לה.)

1938: תקופת חומה ומגדל

מאת אורי אבנרי

בסדרה זו מנסה אורי אבנרי לתמצת עקרונות שהתגבשו במשך תקופה ארוכה, והמהווים כסיום לגישה ריאליסטית לשלום. פרק זה הוכן תוך התייעצות עם מומחים צבאיים ומישפטיים.

איך אפשר להבטיח עומק איס-טראטגי מבלי להחזיק בשטחים?

יש אפשרויות רבות, שאפשר לשלב אותן יחד או להשתמש בכל אחת מהן לחוד. אפשר לבחור בהרכב שונה בכל אחד מן השטחים (סיני, הגדה והרצועה, הרמה) בהתאם לתנאים הגיאוגראפיים והמדיניים.
 הגנה רשימה לדוגמה:
 (א) פירוז השטחים מכווחות צבאיים ומגשק כבד, תוך פיקוח יעיל על-ידי מפקחים מטעם הצדדים עצמם. הסכם רשמי מראש על כך שהפרת הפירוז על-ידי צד אחד יעניק לצד השני את הזכות החוקית לפתוח בפעולה צבאית נגדית לאלתר, ושמועצת-הביטחון של האו"ם לא תתערב בפעולה כזאת, עד אשר יוחזר המצב לקדמותו.
 (ב) מיקום כוחות-ישלום מטעם האו"ם בשטחים שישפוגו. כוח זה יהיה כפוף למועצת-הביטחון, בצורה שאי-אפשר יהיה להרחיקו אלא על פי החלטה פה-אחד של מועצת-הביטחון ובהסכמת ישראל ומדינות ערב, כך שווטו אמריקאי או ישראלי ימנעו את סילוקו.
 (ג) הסכם בינלאומי, בהשתתפות חמש החברות הקיימות במועצת-הביטחון, למתן ערבות בינלאומית לגבולות ולסידורי-הביטחון שיוסכם עליהם. על פי הסכם זה יהיה הצד הנפגע זכאי לפנות לכל חמש המעצמות או אל אחת מהן בבקשה לספק לו עזרה צבאית ונשק, מבלי שתהול על כך זכות-וטו כלשהי מטעם מעצמה גדולה.
 (ד) כפיסים צבאיים ישראליים לזמן מוגבל, הפעלת כוחות ישראליים-ערביים מעורבים, הסכמים הדדיים על הגבלת מערכות-נשק תוך פיקוח הדדי ויעיל, ועוד.

במה יעזור פירוז השטחים לביטחון המדינה?

פירוז השטחים שווה במידה מסויימת להחזקתם בפועל, ואולי אף עדיף עליה. החזקת השטחים בידי ישראל מהווה גירוי מתמיד לערבים, ומוכרחה להוביל למילחמה. לא כן מצב של פירוז, המחזיר לערבים את הריבונות והמינהל האזרחי בשטחים, והמעניק להם את ההרגשה כי כבודם לא נפגע. משום כך מהווה הפירוז גורם חשוב למניעת מילחמה. אולם אפילו אם תפרוץ מילחמה חדשה במצב של פרוז, מצבו של צה"ל טוב יותר, מכפי שהיה ביום-הכיפורים.
 נניח שב-6 באוקטובר היו צולחים את התעלה מיורחה. צה"ל היה עומד אז בקו רפיח-אילת. בעוד המצרים היו חודרים למידבר מצד אחד, היה צה"ל חודר לתוכו מהצד השני.
 תחת לעמוד בקרב נואש ואבוד-מראש בקו בריד, היה צה"ל מספיק אז להתארגן כראוי, ועולה על הצבא המצרי בלב המידבר. המצרים היו נאלצים להילחם במידבר הפתוח בלי מטי-

האם לא הוכיחה מילחמת יום-הכיפורים את חשיבותו של "עומק איסטרטגי"?

בהחלט כן. אבל בעניין זה שורר בלבול רב. עומק איסטרטגי אינו מחייב סיפוח שטחים, ואפילו לא החזקת שטחים. ניתן להשיגו בדרכים אחרות ויעילות יותר.
 האינטרס הביטחוני שלנו מחייב את ישראל להבטיח שמידברסיני, הגדה המערבית ורמת-הגולן לא ישמשו כסיום להתקפת-פתע עליה. זהו אינטרס לגיטימי, וכל ברידת בעולם מכין זאת.
 אולם אינטרס זה אינו מחייב להחזיק בשטחים אלה לספח אותם לישראל, לקיים בהם כיבוש מתמיד, או להתנחל בהם.

מהו ההבדל?

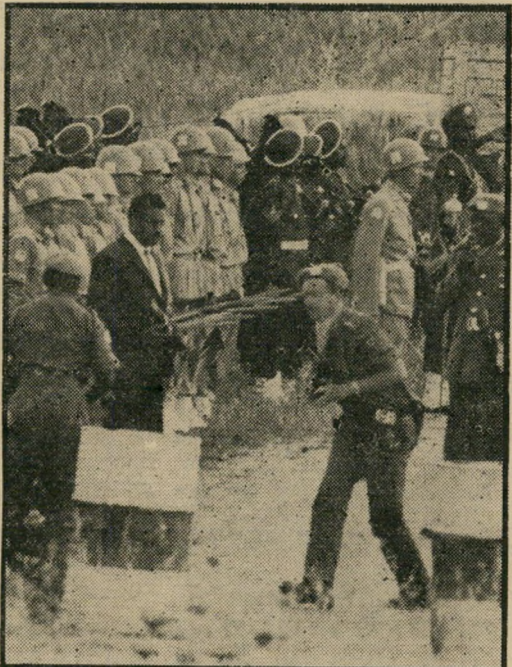
ההבדל הוא עצום. הוא נוגע לריבונות. שום מדינה אינה מותרת בנקל על ריבונותה על שישטחה. זהו עניין של כבוד לאומי. הדבר מתאפשר, לרוב, רק אחרי הכרעה צבאית חד-משמעית. מצב זה לא נוצר בין ישראל ובין הערבים, מכיוון שאין בכוונתו להשיג הכרעה צבאית סופית נגד העולם הערבי, שיש לו מרחב גיאוגראפי, אוכלוסייה, קשרים בינלאומיים ו-אוצרות-טבע עצומים.
 ב-1967, השיגה ישראל ניצחון צבאי מוחץ ומוזהר, אך גם אז לא השיגה הכרעה צבאית כזאת. ישראל לא יכלה, ולא כדאי היה לה לכבוש את כל מצריים וסוריה. ויתור על ריבונות מתבטא בצורה חריגה משמעותית על המפה. אי-אפשר להעלים אותו. הקו הציבועני על המפה זו. שום מישטר אינו יכול להסכים לכך מרצונו.
 הרבה יותר קל לכל מישטר להסכים לסידורי-ביטחון מרחיק-לכת בשטח, כל זמן שקורהגבול לא זו רשמית.

האם דרשה ישראל אחרי 1967 סידורי-ביטחון כאלה?

לא. ממשלת ישראל רצתה להחזיק בכל השטחים, עד כמה שאפשר, או לפחות לשנות את קווי-הגבול באופן מרחיק-לכת.
 שיקולי-ביטחון שימשו במידה רבה אליבי למגמה, שהגורם האמיתי לה היה הרצון להתדפשות ודחת-נחלות. היא היתה, על כן, מעונית יינת למשמש את ההבדל בין עומק איסטרטגי ובין החזקת השטחים ושינויי-גבול.
 משום כך לא דנה ממשלת ישראל כלל במיגוון סידורי-הביטחון האפשריים, ולא השמיעה מעולם הצעה כזאת. מעולם לא הוטל אפילו על צוות של מומחים צבאיים להציע לממשלה את האלטרנטיבות השונות לגבי סידורי-ביטחון האפשריים, והשפעתם המעשית על מצבה הביטחוני של ישראל.

האם ההתנחלות אינה אמצעי ביטחוני?

בהחלט לא. רק מי שחי עדיין בתקופת "חומה ומגדל" של 1938 יכול להאמין בכך. אנשים כמו גולדה וגלילי אכן חיים, כנראה, בתקופה זו.
 מאורעות יובי-הכיפורים 1973 הוכיחו שי ההתנחלויות היו מיששונ ממודרגה ראשונה להגנה על השטחים. צה"ל נאלץ להקדיש כוחות חיוניים כדי לפנות את ההיאחזויות כי רמת-הגולן, כדי למנוע את השמדת התושבים. הישועים לא תרמו את התרומה הזעירה ביותר להגנה על הרמה, אלא להיפך, היקשו עליה. אילו פתחו הירדנים במילחמה, היתה אותה בעייה נוצרת בביקעת-הירדן.
 להתנחלות אין תפקיד ביטחוני, אלא פוליטי. היא באה לתת בידי הממשלה, בבוא היום, את האפשרות לומר:

1967: חיל האו"ם מסתלק

* רשימה זו לקוחה מתוכנית-השלום המועדכנת של מרי (העולם הזה), שנתקבלה למחרת מילחמת יום-הכיפורים.

(המשך מעמוד 9)

ריה של טילים קבועים. הם היו סופגים את מלוא כוחה המחקי של צה"ל, על הקרקע ובאוויר, כי תנאים הרבה יותר נוחים לצה"ל. בקיצור: דווקא הפירוץ היה מעניק לצה"ל את מרחביה האתראה ומרחביה ההגנה שהוא זקוק לו.

מרחב כזה לא היה קיים ב-6 באוקטובר דווקא בגלל צמידות הכוחות.

● אבל איך אפשר לסמוך על ה מצרים שישמרו על סעיף הפירוז?

א-אפשר לסמוך על איש, ואסור לסמוך על איש. הסכם של פירוז, כמו כל הסכם, נשמר רק כל עוד כדאי לשני הצדדים לשמור עליו (או כשלא כדאי לשום צד להפר אותו).

גם במצב של פירוז יש לשמור על רמה גבוהה של כוננות ויעילות של צה"ל. כהעדר צבא מרתיע, לא יישמר הפירוז.

(למשל: אחרי מלחמת העולם הראשונה נאלצה גרמניה להסכים לפירוז חלק משיטתה בגבול צרפת, אבל הריין, פירוז זה החזיק מעמד במשך 18 שנה. כאשר עלה היטלר לשלטון וסבר כי צרפת לא תגיב על הפרת ההסכם, הוא פלש לחבל הריין וביטל את הפירוז. אנו יודעים כיום, מן המיסמכים הגרמניים, שאילו הגיבה או צרפת, היא יכלה להביס את היטלר בקלות ולשים קץ למישטרו בעודו באיבו).

אין ערך בפירוז, אם אין כוננות מצד ישראל. להגן עליו ככוח הנשק בשעת הצורך.

אולם בעוד שהמצב הנוכחי מכריח את ישראל לשמור

שניתן יהיה להוציא רק על פי החלטת מועצת הביטחון. כלומר: יהיה די בוטו אמריקאי, כדי למנוע את הוצאתו.

ליתר ביטחון יבוצה ישראל לדרוש שלא יהיה די גם בהחלטה של מועצת הביטחון, אלא גם בהסכמת ישראל ומצריים, לכך שינוי במצב. כוח כזה, שיהיה בעל תפקיד מוגדר על פי החלטה של מועצת הביטחון, ושהיו בו כוחות ממדינות ידידותיות לישראל, יכול להוות כוח מרתיע חשוב.

מובן שגם אז אין זה פוסט את צה"ל מן החובה לעמוד על המישמר ולפעול בשעת הצורך.

● האם כוח כזה עדיף על כוח אמריקאי-סובייטי?

לכל אחת משתי האפשרויות יש מעלות ומגדרעות. כוח אמריקאי-סובייטי יביא למעורבות ישירה של שתי המעצמות, והוכח שהדבר מועיל, מכיוון שכל משבר מקומי הופך או בהכרח למשבר גלובאלי.

כלומר, לברית המועצות יהיה אז אינטרס חיוני לרפן את כנותיהם, כדי למנוע סכנה של מלחמת-עולם גרעינית.

● האם יש דוגמה לכך?

אין דוגמה מדויקת, אך יש מצבים בעולם שאפשר ללמוד מהם.

למשל: מאז מלחמת העולם השנייה חוגג כוח אמריקאי סימלי בברלין. לכוח זה אין כל ערך צבאי. אבל עצם נוכחותו משמשת אזהרה לברית המועצות ולגרמניה המזרחית, שכל משבר בברלין יביא אוטומטית להיתקלות עם הצבא האמריקאי, ולמלחמה עולמית.

השלב המיבצעי המידי הוא אספקת הנשק, כלומר, שישראל לא תצטרך לנהל בכל שנה משאומתן על נשק, אלא שורם סדיר יהיה מוכס אוטומטית, על פי הסכם, בתנאים כלכליים שישראל תוכל לעמוד בהם. עזרה הגנתית יכולה להתבטא בחילופי מידע מודיעיני, למשל.

התערבות של כוח צבאי אמריקאי יכולה אף היא ללבוש צורות שונות. למשל: נוכחות קבועה של יחידות חיל-הנחיתה האמריקאי על סיפון אוניות הצי, באגן המינרלי של הים התיכון.

אך העיקר בהסכמה הגנה רשמית הוא שיהיה ברור לכל כי מלחמה במרחב תקבל אוטומטית מימד גלובלי, וכי יש התחייבות אמריקאית מפורשת להתערב לצד ישראל. יהיה זה גורם בעל השפעה מרתיעה ראשונה במעלה.

יש לכבד ולהעריך את עצם הנוכחות האמריקאית להסכם כזה, החורג לגמרי מכל עקרונותיה בתקופה זו.

● איך אפשר לסמוך על אמריקה שאכן תמלא התחייבות כזאת?

יש לחזור שוב ושוב: א-אפשר לסמוך במאה אחוזים על שום ערובה. הערובה האחרונה והמכרעת היא כוחנו העצמאי, כל ערובה אחרת היא רק תוספת.

אולם יש לציין שעד כה לא הפרה ארצות הברית שום התחייבות כזאת בעולם, ואם כי גוברת בארצות הברית הנטייה להתכבד ולהי נקט מהתחייבויות, יהיה קיים בה תמיד גורם יהודי חזק, שיפעל למען כיבוד התחייבות רשי מית.

● האם ערובה כזאת לא תביא ל- תלות-יתר ישראלית בארצות הברית?

בהחלט כן. לכן יש לשקול את המעלות והמיגרעות של מצב כזה, בהשוואה לאלטרנטיבות האפשריות.

לפני שישראל תלך בדרך זו, כדאי לברר עם ברית המועצות אם לא ניתן לשנות באופן מהותי את טיב יחסי ירושלים-מוסקבה.

יכול להיות שכברית המועצות תעדיף את מיתון עמדתה כלפי ישראל, וכינון הסדר-יבטי חוז נוחים יותר לישראל, על פני התקשרות ישראלית-אמריקאית קיצונית כזאת.

יש כאן מרחב רב לתמרון. מכיוון שיש מיבחר בין הסדר-יבטיחון שונים, ניתן לברור ביניהם, על פי שיקולים מדיניים וצבאיים כאחד.

ברור שמבחינת עתידה של ישראל, רצוי יותר לשמור על חופש-תמרון מדיני, הפותח אפשרות להתקשרות עם המעצמות השונות (כגון ברית-המועצות וסין) בעתיד, מאשר לסגור אפשרות אלה לזמן רב בעיקבות התקשרות אמריקאית-ישראלית הדוקה.

אחרי בדיקת כל האפשרויות, יש לשקול את הגורמים המדיניים והצבאיים זה מול זה, ולבחור בשידוב הנוח ביותר של סידורי פירוז, ערכויות וכוחות בינלאומיים.

● האם אותה תפיסה צריכה לחול על סיני, הגדה המערבית, רצועת-עזה ורמת-הגולן?

בהחלט לא. לכל אחד מגבולות ישראל יש בעיות אחרות - מבחינת המיבנה הטופוגרפי, מהות היריב שמאחוריו, הקשרים הבינלאומיים, וכ'.

יש להניח שבכל אחד מן הגבולות יהיה צורך בהסדר ביטחוני מיוחד לו.

על סמך הניסיון ההיסטורי, בוודאי כדאי לישראל להתעקש על הסדר ביטחוני מוצק יותר ברמת-הגולן מאשר בסיני, שם יש עומק איסטרטגי רב יותר, והמצב בגדה, שבה יושב העם הפלסטיני, שונה לגמרי.

● האם לא התכחשו האו"ם וה מעצמות להתחייבות שנתנו לישראל ב-1956 בעניין חופש-המעבר במיצרי טיראן? האם אין נסיון זה מוכיח שאי-אפשר לסמוך על ערובות בינ-לאומיות בשעת צרה?

גם נסיון זה יצר טראומה בלתי-מוצדקת, בגלל הסקת לקח כוזב ממה שקרה. האמת היא שאחרי מלחמת-סיני לא השיגה ישראל ערובות מחייבות, גלויות ורשי מיות. היא הסתפקה בכיבודים סתמיים.

הדבר נבע מכמה סיבות. ראשית, העולם כולו התייחס בסלידה למלחמה זו, בגלל התקשרות ישראל עם שתי מעצמות קולוניאליות, שרצו למנוע ממצויים צעד לאומי מוצדק (הלאמת חברת תעלת-סואץ).

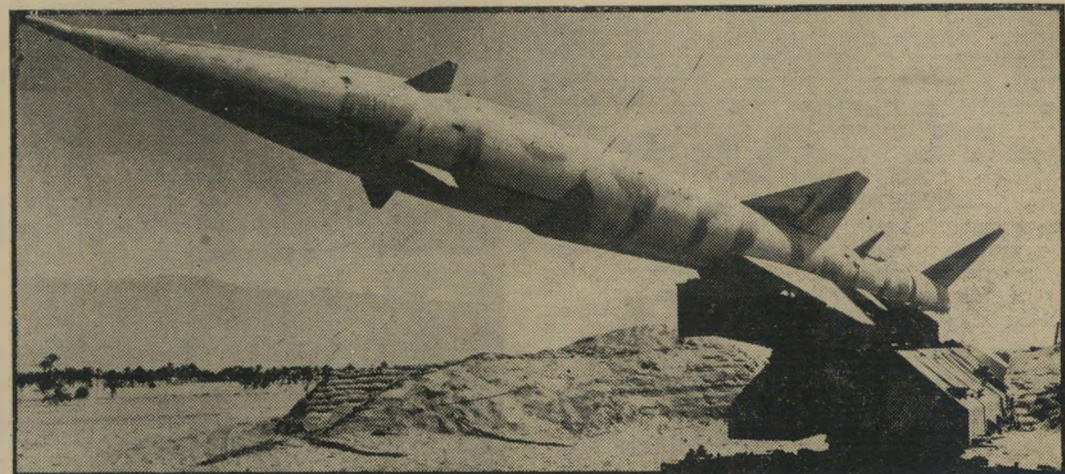
שנית, נדרגוריון לא האמין בערובות בינלאומיות ("א-רשמוס"), ועל כן לא התעקש לקבלן. הוא סמך על כוח-ההרתעה הבילעדי של צה"ל, מבלי להבין שאין סתירה בין זה ובין ערובות נוספות.

הלקח מנסיון זה הוא שאם רוצים ערובות, יש לדאוג לכך שתהיינה רשמיות, מפורשות ו מובצעות, ושתהיינה קשורות לכאניטרסים הי ממשיים של המעצמות הנותנות אותן.

ושוב: ערובות אלה לא תהיינה תהליך לכוח-הפעולה של צה"ל.

● אילו ערובות דרושות בשארם-אל-שייך?

כל היבטורים על שארם-אל-שייך היו מופרכים -

סאם-2 מערב לתעלה: מה היה קורה אילו היתה סיני מכורזת?

תודות לכוח זה, נשארה ברלין המערבית חופשית - הישג אדיר, אם לוקחים בחשבון שהעיר מכותרת לחוקטי, ושהיא מהווה אי מרגיו ומגרה בזב מדינה קומוניסטית.

היו כמה משברים עולמיים בגלל ברלין - ובכל פעם מנעה נוכחות הכוח האמריקאי שם את כיבוש ברלין בידי הקומוניסטים.

● אבל איך אפשר לסמוך על ה אמריקאים לעולם ועו? מה יקרה אם תשתנה המדיניות האמריקאית כלפי ישראל?

ארצות-הברית כיום היא הידדה היחידה של ישראל. בלי עזרה אמריקאית מאסיבית, לא היתה ישראל מחזיקה מעמד גם במלחמת יום-הכיפורים. אם תאבד ישראל את העזרה האמריקאית, ישתנה כל המצב מן הקצה אל הקצה - ולא חשוב היכן בדיוק יעמדו אז הצבאות.

כאמור: שום פיתרון אינו פוסט את ישראל מלסמוך על כוחה הצבאי העצמאי, כערובה עיקרית ואחרונה.

● מה ביחס להצעה האמריקאית לכרות הסכם-הגנה עם ישראל?

אין לזלזל בהצעה זו. היא יכולה להיות בעלת ערך מכריע.

עלינו להיגמל מן השחצנות הרתיחאסון של דיין ושות', בנוסח "אנחנו ואפסנו עוד".

אנחנו חיים בעולם כמו שהוא. העולם הוא ג'ונגל, ואנחנו איננו האריות בג'ונגל זה. עלינו להיות די חוקים כדי להגן על עצמנו ולהיות עצמאיים בעניינים הנוגעים לקיומנו. אבל אם אנחנו יכולים לרכוש את עזרתו של אחד האריות, זה בוודאי טוב.

הסכמה הגנה, המחייב את ארצות-הברית לחוש לעזרת ישראל בשעת משבר, לספק לה את אמצעי-ההגנה הדרושים בחינם - יכול למקד תפקיד חשוב בריסון הסובייטים ובהרתעת התקפה ערבית.

● האם לא נכון לומר שאם אי פעם תזדקק ישראל לעזרת הצבא ה- אמריקאי, עזרה זו תגיע מאוחר מדי?

יש לראות את סעיפיו של הסכם-ההגנה האפשרי כעניין של שלבים.

על גיוס כימעט טוטאלי כל העת, הרי במצב של פירוז די בכוננות רגילה, מכיוון שהשטח המפורז עצמו מעניק לצה"ל מרחבי-התראה, המאפשר לו להתגייס בשעת הצורך.

● האם יש סתירה בין פירוז ובין הכנסת כוחות זרים בין הצבאות?

לא. ניתן לשלב את שני הדברים. אפשר להסכים לפירוז סיני בתנאי שישאר ריק מכל כוח צבאי, ואפשר להכניס לסיני כוח בינלאומי.

המעלה שבפירוז מהחלט היא שהדבר משאיר לצה"ל חופש-פעולה מוחלט, במיקרה של הפרה מצרית. על פי הסכם הפירוז, יהיה צה"ל זכאי - מבחינה פורמלית ו- מוסרית - לפתוח מייד בפעולה צבאית נגדית, אם תפר מצריים את הפירוז.

מיקום של כוח זר בין הצבאות מגביל למעשה את חופש-הפעולה הזה, אך לעומת זאת הוא מחזק את הפירוז ומקשה על הפרתו.

● על איזה כוחות זרים מדובר? התגבשו שתי אלטרנטיבות: (א) כוח או"ם, (ב) כוח אמריקאי-סובייטי.

● האם לא הוכיח הניסיון של 1967 שכוח-או"ם נעלם בדיוק ברגע המכריע, ואינו מונע התקפה?

לא. הניסיון של 1967 אומנם יצר בישראל טראומה לגבי כוח-או"ם, אך ניסיון זה לא הוכיח שאינו מונע התקפה.

האמת היא שאחרי מלחמת-סיני ב-1956 לא הסכימה ישראל למיקום כוח-או"ם משני צידי הגבול, כתוצאה מכך נמנעה הקמת כוח או"ם בפקודת מועצת-הביטחון, שהיה יכול להוות חייץ אמיתי בין מדינות תחת זאת.

הוכנס כוח האו"ם רק לשטח המצרי, כאורח הממשלה המצרית. היתה למצריים הזכות המלאה לגרשו בכל עת. גמאל עבד-אל-נאצר השתמש בכוח או"ם רק כתירוץ לתדמיתו של עבד-אל-נאצר עצמו, שכלל לא התכוון לכך, כפי שהעיד לאחר-מכן.

לפי העולם הערבי, כשרצה להימנע מהתקפה על ישראל, הוא היה זכאי לסלקו כשרצה בכך, כפי שעשה ב-1967 (שאלה אחרת היא אם מזכיר האו"ם דאו, או תאנט, לא נהגו בטיפשות פושעת, כאשר הוציא מייד את כל הכוח, לתדמיתו של עבד-אל-נאצר עצמו, שכלל לא התכוון לכך, כפי שהעיד לאחר-מכן).

המצב יהיה שונה לגמרי אם יבוא הסיני כוח-או"ם שיהיה כפוף למועצת-הביטחון, ו-

ואילו הסתכל משהו במפה, היה נוכח לדעת בכך בעוד מועד.

מי שהתעקש על סיפוח שארם-אל-שייך, לא הבין שאפשר לנתק את הדרך לישראל ב"מיצור באבי-אלימנד, כפי שאכן קרה במלחמת יום-כיפורים, וייתכן שזיכור בערכים עד כדי כך, שלא האמין שתימן תפעל בתיאום עם מצרים.

כיום ברור שהקשר בין ישראל והאוקיינוס ההודי יהיה פתוח רק במצב של שלום עם ה"ערכים".

אם רוצים בכל זאת למנוע פיתוי במיצר טיראן, להבטחה נוספת, אפשר לדרוש ולהשיג סידורי-ביטחון מיוחדים למקום זה, כגון מיקום כוח בינלאומי שם, שהיה כפוף למועצת-הביטחון ולוטו האמריקאי, או כוח מצרי-ישראלי מעורב, או כוח אמריקאי-סובייטי.

מה דרוש לישראל ברמת-הגולן?

קודם כל צריכה ישראל להחליט מה היא רוצה שם. מי שרוצה לספח את הרמה כדי להרחיב את שטח המדינה ולהשיג אדמה להתיישבות, אינו שותף לוויכוח זה. הוא משתמש בענייני ביטחון רק כאלבי לשאיפת אחרות, שאינן שייכות לביטחון.

כאמור, כבר הוכח דווקא ברמת-הגולן שהתנחלות אינה עוזרת לביטחון, אלא מפריעה לו.

רמת-הגולן חשובה לישראל רק מבחינה ביטחונית. הרמה חולשת על עמק החולה, ומאיימת על צפון-המדינה. דרוש שם הסדר-ביטחון, המותאם לתנאי המקום, והמונע סכנה זו.

איך, למשל?

האמצעי הקיצוני ביותר הוא חכירת בסיסים על הרמה, תוך חזרת הריבונות עליה לסוריה, במקרה זה לא יזון הגבול רשמית, אך תי" שאר נוכחות ישראליות משמעותית על הרמה.

חכירת בסיסים אינה דבר בלתי-רגיל בעולם. עד היום יש בסיס צבאי אמריקאי גדול בקובה — וראוי להזכיר שלמרות כל הזעזועים והמשברים בין ארצות-הברית וקובה, שגרמו כימעט למלחמת-עולם בימי "משבר הטילים" ועימות כרושצ'וב-קנדי, נשאר בסיס זה על כנו. אפילו קובה הלאומנית והקנאית אינה רואה בו גניעה בריבונותה ובכבודיה, שאי אפשר להשלים עימה.

הצורך בבסיסים יכול להיות מיותר אם אפי שר להגיע לירי הסכם עם סוריה, ה"תיקוני" גבול בלתי-מהותיים, שיתנו לישראל אחיזה איתנה ברב-סעייה-הגבולות הראשונים.

באופן אלטרנטיבי, יכול להתאים לגבול זה הרעיון של הצבת כוח בינלאומי, מטעם האו"ם או מטעם ארצות-הברית וברית-המועצות, כדי ליצור חייך מוצק.

כל זה, כמובן, רק אם תחתום סוריה על הסכם-שלום רשמי המכיר בקיום ישראל — דבר שיהווה בסוריה מהפכה בפני עצמה ושיביא, בהכרח, לשינוי מהותי מיטטר בה.

על כל פנים, מוצדק להתייחס לסוריה בחשדנות רבה יותר מאשר למצרים, שהיא מטבעה הרבה יותר שוחזרת שלום. מאידך, יש לזכור כי סוריה לבדה לעולם לא תהווה סכנה רצינית לישראל, בגלל דלות משאביה, בהשוואה למצרים.

מה ביחס לגדה המערבית?

שם המצב שונה לגמרי. בגדה וברצועת-עזה יושבת מחצית העם הפלסטיני. המצב הביטחוני יהיה תלוי קודם כל בטיב ריקמת-היחסים שיתכון בין עם זה ובין ישראל. אם תחזור ממלכת ירדן לגדה (ותקבל או, קרוב ל- וודאי, גם את רצועת-עזה), יש להבטיח את פירושה מנשק כבד ומכוח צבאי גדול. אין לפרז אותה לגמרי, שמא ייווצר שטח-הפקר, ויסודות קיצוניים יוכלו להשתולל בו.

במיקרה שד פירונו כזה, יהיה העיקרון כמו לגבי סיני: אם צבא עויין יעבור את הירדן מערבה, בניגוד להסכם, תהיה ישראל זכאית, על פי הסכם, לפגוש ממערב, ולהשמיד את ה"הכות החודר בטרם יתבסס.

אולם כל הסדר כזה יהיה בלתי-מספק מבחינה מדינית, ועל כן גם מבחינה ביטחונית. מפני שהוא משאיר ללא פיתרון יסודי את בעיית-הבעיות הגורמת לתסיסה מתמדת במרחב: בעיית קיומו הלאומי של העם הפלסטיני.

אם תקום בגדה וברצועת-עזה מדינה פלס' טינית, יש לדאוג להסדר-ביטחון מסוג אחר.

האם תיתכן מדינה פלסטינית ללא צבא?

הדבר ייתכן, אך אינו רצוי. וזאת משני טעמים: (א) מדינה ללא צבא תהיה חסרת ביטחון עצמי, והרבר יפגע בחושי-הכבוד שלה. כך ייווצר מוקד חדש של אי-שביעות-רצון ותסיסה.

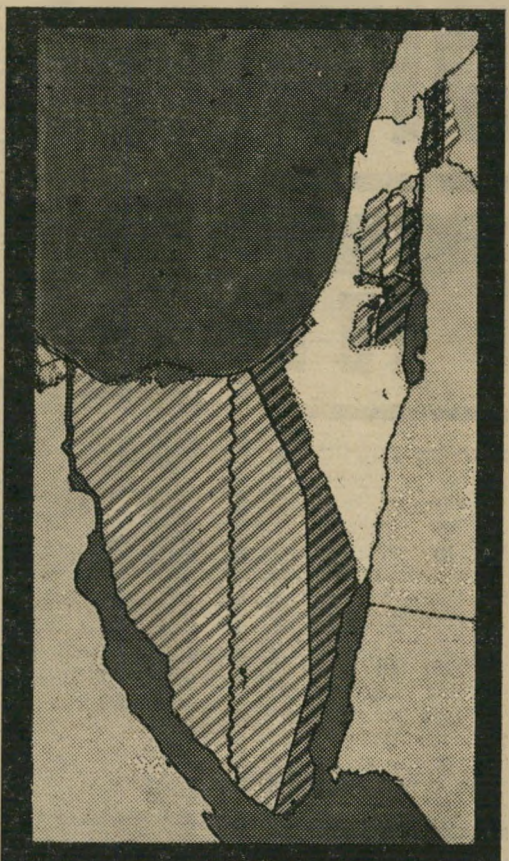
(ב) מדינה פלסטינית כזאת תהיה בהכרח גורם מתון, ובמשך זמן מה בוודאי תעמוד במאבק נגד יסודות קיצוניים יותר — שרידי אירגוני הפידיאון היותר קיצוניים. כדי להתגבר עליהם, תהיה המדינה זקוקה לכוחות צב' איים.*

אולם אפשר בהחלט להתנות את הסכמת ישראל ועזרתה לכינון מדינה פלסטינית באמנה ביטחונית, שתמנע חדירת מערכות-נשק כבי דות (תותחים בעלי טווח ארוך, טאנקים כבי דים, וכו') לגדה ורצועת-עזה, וכן חדירת צבא ערבי זר לתוכן.

* על מהותה של המדינה הפלסטינית האפשרית, טיב השילטון בה ויחסיה עם ישראל — בפרק אחר בסידרה זו.

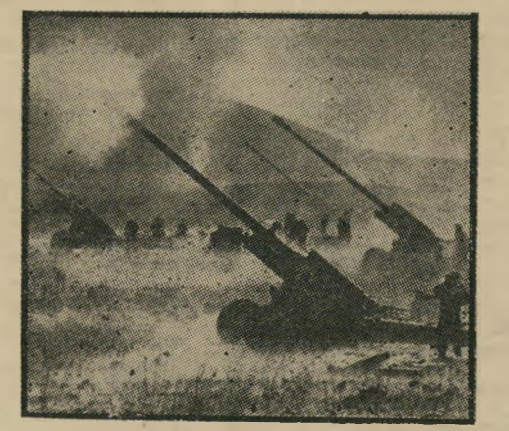

1936: היטלר פולש לחבל הריין

מפות הסיפוח בהסוואה ביטחונית

(סיפוחי תוכנית אלון בצבע כהה, סיפוחי תוכנית דיין בצבע בהיר עד לקו הגלי, סיפוחי תוכנית בגין מעבר לקו הגלי, עד לקווי הפסקת האש של 1967.)

רמת-הגולן: היכן יהיו התותחים?

מי ישמור על התחיבות כזאת? צה"ל, כמובן. על פי הסכם, הוא יהיה רשאי להת- ערב, אם יופרו סידורי-הביטחון שהוסכם עליהם.

האם תיתכן בכלל הגבלת- חימוש במרחב?

כן, בשני מישורים: המרחבי והעולמי. ישראל יכולה להסכים עם מדינות ערב, כחלק מחווי- השלום, להגביל את החימוש, למשל על-ידי הקפאת מערכות-הנשק הקיימות ואי-הכנסת מערכות חדשות. בימינו קל מאוד לפקח על כך. סידורי-פיקוח משותפים של צוותות ישראליות וערכיים יוכלו להוסיף גורם נוסף להווי השלום שיווצר.

במישור העולמי יש לעמוד על הסכם אמריקאי-סובייטי ברוח דומה. גם על כך ניתן לפקח בנקל, בעזרת האמצעים הטכנולוגיים החדשים. יש לזכור כי ישראל גילתה בשעתו מייד את הזות הטילים הסובייטיים ליד התעלה. אם יהיה קשור הדבר בערובה אמריקאית לישראל, שתחייב את ארצות-הברית לספק לישראל מייד כל מער- כות-נשק שיסופקו על-ידי הסובייטים לערבים, הרי יש בכך גם הרתעה וגם ביטחון.

האם יכולים סידורי-ביטחון כאלה להחזיק מעמד לנצח?

לא. סידורי-ביטחון הם, מטבע מהותם, זמניים. כמו כל דבר בחיים, הם כפופים לשינוי ולתמורה. גורמים כמו שינוי ביחסים הבינלאומיים ושינוי בטכנולוגיה המלחמתית — מביאים לשינוי הסדרי-ביטחון.

עצם טיבם של סידורי-ביטחון הוא שהם נועדים לתקופת-מעבר. כלומר: לזמן הרגע ש"נחתמים הסכמי-שלום פורמליים, ועד ליצירת מציאות-שלום, שתהפוך את הסידורים למיו- תרים. אין לצפות מראש אם תקופת-מעבר זאת תמשך חמש או חמישים שנה. יש מקום להניח שעם חתימת הסכמי- שלום רשמיים, תתפתח מציאות-השלום במהירות רבה יותר מכפי שסבורים רבים. אך מובן שאין לסמוך על כך, ואין לבסס על כך את ביטחון המדינה.

האם ניתן לשנות סידורי- ביטחון מפעם לפעם?

בוודאי. העיקר הוא לדאוג שסידורי-הביטחון לא יפריעו בעצ- מם להתפתחות הטבעית לקראת שלום, ושלא יעצרו את הדינאמיקה לקראת השלום, שתיווצר עם חתימת הסכמים. הסכמי הביטחון צריכים להתבסס על המצב כפי שהוא יהיה קיים ברגע שייחתמו הסכמים, ולמשך תקופה נראית-לעין. מפעם לפעם אפשר יהיה לבדוק אותם ול- שנותם, בהסכמה הדדית, בהתאם להתפתחות: יצירת יחסים חדשים, הפגת החששות והפחדים ההדדיים, היווצרות ריקמת-חיים משותפת.

אין לשכוח אף לרגע כי המטרה היא להגיע לשלום של ממש, שלא יהיה זקוק עוד לסידורים מלאכותיים.

בתקופות שונות היה צורך בסידורי-ביטחון בין צלפת וגרמניה. בימינו קיימת למעשה פדרציה מדינית-כלכלית ביניהן, ואין עוד שום צורך בסידורי-ביטחון. למרות שעוד לפני דור היתה קיימת ביניהן שינאה הדדית תהומית. ארצות-הברית כללה בהסכם שלה עם יפן, אחרי מלחמת-העולם השנייה, סידורי-ביטחון קיצוניים ביותר — אבל היא עצמה דרשה לבטלם, ולחמש את יפן מחדש, כאשר השתנה המצב הבינלאומי.

החיים נמשכים, והם עושים את שלהם. סידורי-הביטחון דרושים כדי להבטיח את כו- טחון המדינה בתקופה שבין המלחמה הטוטאלי לית הנוכחית ובין השלום הממשי שיבוא — ובמיסגרת זאת הם יכולים להיות בעלי חשיבות מכרעת.

האם נבדקו סידורי-הביטחון האפשריים על-ידי מוסד מוסמך מאז מילחמת ששת-הימים ועד מילחמת יום-הכיפורים?

לא. מעולם לא הוקם צוות מוסמך של מומחים צבאיים, מדיניים ומישפטיים כדי להכין מ"ח קרים לעומק על האפשרויות השונות והמתוחי- כמות. בתקופה זו שלטה התפיסה הפרימיטיבית של דיין, גלילי וגולדה, שהשתמשו בסיסמאות של ביטחון כהסוואה למגמה של התפשטות התנחלות וסיפוח. גישה זו הפכה את מילחמת יום-הכיפורים לבלתי-ימנעת.* סידורי-ביטחון, היוצרים מרחב-אתראה ומרחב-התגנה, גורמי-הרתעה וחיוק כושר-ההגנה של ישראל, יהיו בלי ספק חלק חשוב בכל הסדר-שלום כולל — ואי-הטיפול בנושא זה גם כעת הוא מהדל שלא יסולח.

* אורי אבנרי היה חבר-הכנסת היחיד שהעלה בשש השנים האחרונות את רעיון סידורי-הביטחון, והוא נתקל בהתנגדות מוחלטת מצד כל שאר הסיעות. ביניהן סיעות המעוות כיום להעמיד פנים כאילו הן תומכות בכך, כמו ל"ע.

תחבורה

חוק השבתת הרכב

מכל התוכניות האוויליות שהגה שר התחבורה והתקשורת שמעון פרס, דומה כי אין אווילי יותר מהרעיון להשבית את כלי-הרכב הפרטיים ליום אחד בשבוע. רעיון זה עלה במוחו של האיש - אשר נכשל כישלון חרוץ בגיוס הרכב בשעת המלחמה - עת שמע כי כמה ארצות ב- אירופה השביתו את כלי-הרכב שלהן ב- אותה צורה, לשם היסכון בדרך.

בארצות אירופה יש תחבורה ציבורית מסודרת ויעילה הפועלת שבעה ימים ב- שבוע, ומאידך - אין די דלק, בישראל, המצב כיום הפוך לחלוטין: התחבורה ה- ציבורית אינה פועלת בשבת, ואילו בגלל המלחמה היא עובדת במשך כל השבוע במתצית כושרה בלבד. אולם לישראל עו- דף דלק, ישראל מפקה מדישנה מבראות הנפט שבסיני 6 מיליון טונות דלק, צרי- כתה לפני המלחמה היתה 7 מיליון טון לשנה, ואילו עכשיו, בגלל הירידה בכושר- הייצור של המשק בגלל הגיוס, אין היא צורכת יותר מ- 5 מיליון טון דלק לשנה. נוסף לכך, ישראל מעבירה דרך צינור הנפט אילת-אשקלון עוד כ- 18 מיליון טון דלק שהיא קונה בארצות אחרות, גם היום קונה ישראל נפט ממקורות אחרים, כדי לשמור על מעמדה כקונה-בעתיד, למעשה, מאז המלחמה טובלת ישראל מעודף דלק, שכן אחדים מקוני הדלק שעבר בצינור ביטלו את קנייתיהם מחשש לתגובת החרם הערבי.

מה לעשות בעודפים, אולם, ל- לישראל יש עכשיו עודף לא רק בדלק אלא בעיקר בבנוין. בישראל מוזקקים מדישנה למעלה מ- 5 מיליון טון דלק גול- מי, מרכיבו ההופכים לדלק כבד נוספים ברובם על-ידי הצבא, שהגביר את צריכתו, אולם המרכיבים הקלים, כגון בנוין, נש- ארים בחלקם הגדול ללא שימוש, כיוון

הזדהות עם פצועי המלחמה. הזדהות זו אינה מועילה לישראל, וודאי שלא להו- לגדים.

אולם, כאילו כדי להוסיף חטא על עוון, הוציא פרס הוראה לפיה חייבים בעלי הרכב הפרטי לקבל את תוויות-ההשבתה מי שלא יעשה כן, יתחייב בקנס כבד. פרס התעלם מכך כי עשרות אלפי בעלי-רכב מגויסים לא יקבלו חופש דווקא בשבוע אותו קבע לחלוקת התוויות. כאשר יבואו חיילים אלה הביתה ויבקשו לנסוע במכו- נינם ב- 24 השעות שהוקצבו להם להיות בבית, יהיו צפויים לקנס כבד. כאשר שרי הממשלה אוטמים אוניהם לקול ההיגיון הכלכלי, הם שוכחים גם ל- דאוג לחיילים שאת קולותיהם הם תובעים.

עסקים

סחרי החמים

„לא היית די עירני בפרוץ המלחמה ביום-כיפור ונגרמו הרבה אבידות.“ הש- תתפת בלכידת 500 שבויים מצריים. „השתתפת בשבירת הכוח הסורי ואתה מתקדם לעבר דמשק.“

לא היתה זו שיחה מיבצעית בין קציני- מטה בכירים בצה"ל. הכרזות-המלחמה ה- מפוצצות הללו התנוססו דווקא על מדף- הצעצועים של ספריית הפועלים בתל-אביב. הן מפארות מישחק משעשע חדש שיצא לשוק בימים אלה.

מלחמה בשעשוע חינוכי. „המיש- חק, מילחמת יום-הדין“ הינו מישחק משע- שע וחינוכי, המפתח זריות וחשיבה מדור- ייקת.“ מכריו דף-ההסבר הצמוד למישחק זה.

שיטת הלחימה: הילדים בוחרים באחד מהם, רצוי הכי גיבור והכי חכם, בתור

מודעות בעיתונים היו מאירות

עניינים: שר התקשורת שמעון פרס הודיע כי מי שלא ישלם מייד את חשבון-הטלפון שלו לחודשים יולי- אוגוסט, ינתקו את הטלפון שלו תוך עשרה ימים. מי שלא גוייס ב- 6 באוקטובר, ודאי יש לו הזמן והכסף לשלם את חשבון-הטלפון. אולם המ- גוייסים, כיצד יוכלו הם לשלם את ה- חשבונות? מאז המלחמה יצא כל חייל לחופשה בממוצע פעמיים, ל- 24 שעות בכל פעם. ודאי לא טרח או טפסל בחשבון- הטלפון שהגיע אליו בעיצומה של המיל- חמה. בעלי הטלפונים הנמצאים בחזית קוראים את המודעה המופנית אליהם, מעל דפי העיתונים, אך איך ישלמו את החשבון מ- 500 הלירות שהצבא נותן להם? החייל נמצא בחזית, וכאשר ינתקו לו את ה- טלפון, כיצד יוכל להתקשר לביתו?

מודעות אלו של משרד-התקשורת מבטאות היטב את התנהגות הממשלה מאז פרוץ המלחמה ולפניה - מדיניות של התעלמות מדאגה למשפחות החיילים, ו- המשרד המדינאי של העשרת מיליונרים מעטים ממקורבי השלטון, על חשבון ה- חיילים בחזית.

דוגמא נוספת היא החוק על הגבלת השימוש בחשמל. משך שנים ניהלה הממ- שלה תעמולה מקיפה לעידוד הגברת ה- שימוש בחשמל. עכשיו מטילים קנס על שימוש „מופרז“ בחשמל במשפחות מבו- ססות לא יפגע החוק. אלו תוכלנה להס- תפק באותה כמות שצרכו אשתקד, ואם יתעורר צורך - תוכלנה לעמוד גם ב- תשלום הקנס. אולם הוגנות הצעירים, ה- נמצאים בתהליך של הגדלת המשפחה - וכל ילד חדש פירושו הגדלת צריכת ה- חשמל בשליש - אלה יאלצו לשלם קנ- סות מתוך מאות הלירות הספורות שהחיי- לים מקבלים תמורת שירותם בצבא.

להדק את

החגורה?

וקים אלה מסמלים את מיתקפתה ה- אכזרית של הממשלה על משפחתו של

דופקים את החיילים...

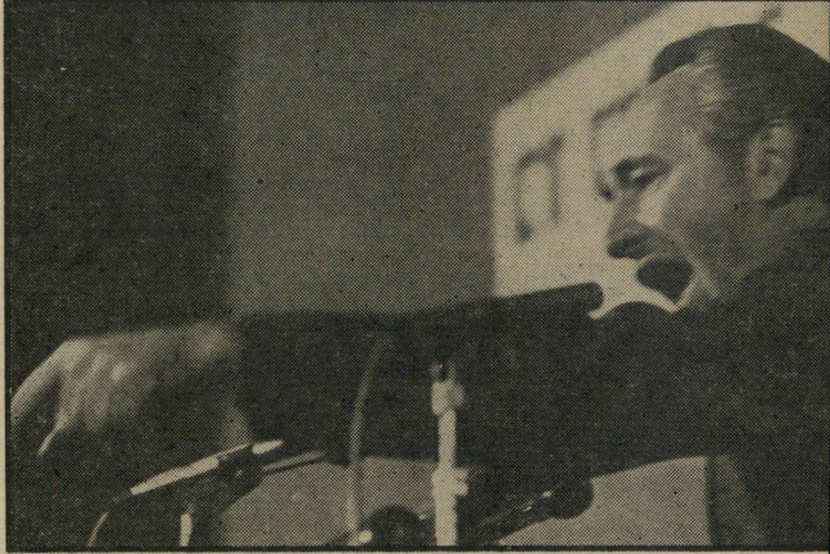
החייל המגוייס, מיתקפה בה מכה הממ- שלה באורח הפשוט מעל ומתחת להגורה, ללא-רחם. ב- 6 באוקטובר גוייסו לצבא שכירים, שהם חלק נכבד מכלל ה- שכירים במשק, איש מהם לא קיבל שכר ממקום-עבודתו עבור חודש אוקטובר, תו- משפחות צריכות היו להתקיים בהודש זה מתשלום של 400 עד 775 לירות שצה"ל שלח לכל משפחה, לפי מספר הילדים בה. השכר הממוצע במשפחת שכיר קודם המלחמה היה 1500 לירות לחודש. כל- מר, עם פרוץ המלחמה נאלצה משפחה ממוצעת של שכיר מגוייס להוריד את רמת-חייה במחצית, בבת-אחת.

לפני שלוש שנים קבע המוסד לביטוח- לאומי כי הכנסה של 750 לירות לחודש היא גבול הרעב למשפחה. מה שקיבלו כל משפחות השכירים המגוייסים לחודש אוק- טובר מצה"ל היה למטה מגבול הרעב. עבור חודש נובמבר, וממנו הלאה, יש- לם המוסד לביטוח-לאומי עד 1500 לירות ברוטו לחודש למשפחה, וכן יפצה אותה בעתיד עבור חודש אוקטובר. אולם תשי- לומי המוסד לביטוח-לאומי לא ייתנו, גם במיקרה הטוב לפני סוף דצמבר. כלומר, משפחות השכירים תאלצנה להתקיים משך חודשיים תמימים משכר שהוא פחות מ- שכר-רעב לפי הגדרות המדינה עצמה. גם כאשר יקבלו את ההשלמה מן המוסד ל- ביטוח-לאומי, יהיה התשלום הכולל נמוך בהרבה ממה שהביא הבעל הביתה קודם, כאשר עבד גם שעות נוספות וקיבל שכר לפי פרמיות.

אתה משלם

את המלחמה

וד פרם הספיק המגוייס להתאושש, הוטלו עליו מילות-המלחמה. השכיר עדיין משלם היום מדי-חודש 7 אחוזים מ- שכרו למילוח-ביטחון עבור מילחמת ששת- הימים, והנה - מן הסכום הזעום ששולם למשפחות המגוייסים באוקטובר החלו מו- רידים מדי-חודש 7 אחוזים מילוח-החובה למילחמת יום-הכיפורים, ועוד 8 אחוזים מילוח-המלחמה-מרצון, משכר-הרעב של

שריחת-הכורה פרם

מיבצעטרק לצורכי ראוה

רמטכ"ל. כל משתתף לוקח שישה חיי- לים ומציב אותם בנקודת-היוניק. אפשר להתקדם ממישבת למישבת גם עם שני חיילים בבת-אחת. אפשר לצעוד בכל ה- כיוונים קדימה, אחורה, ימינה ושמאלה. היעדים: ילד אשר חייליו יגיעו רא- שונים ליעדם, יוכה במיספר המתאים של נקודות והחייל או החיילים שלו יתבצרו ביעד הכבוש. זא, לילד אחר אסור יהיה להיכנס אליו.

פרם לתוקף. כל מי שנכנס למישבת בה מצוייר מטוס או טנק, זכאי לסיבוב נוסף חינום. כמו אצל הגדולים. סוף המלחמה והניצחון: המישחק יס- תיים כאשר הילדים וחיליהם יכבשו שמר- נה מקומות-ישוב - הלא הם היעדים. מי שיכבוש יותר - יוכה במיספר נקודות גדול יותר. הוא יהיה המנצח. הכי גיבור במלחמה.

„זיכרה, ילדים“ מדגישות ההוראות, „אנו משחקים כדי לבלות את הזמן בנעימים. שחקו בסבלנות ובדייקנות, והמנצחים כל (החשך בעמוד 14)

בעוד הלוחמים מתאמצים לשמור על עצמם בחזית,

חוטפות משפחותיהם מכות מתחת לחגורה -

בצורת העלאות מחירים, קיצוץ המשכורות ופגיעות רבות

נוספות במאבקן הקשה לקיום

משפחת המגוייס יורדים, אם כן, באופן אוטומטי, 15 אחוזים מדי חודש בחודשו! מדוע הניכוי כה גדול? הסיבה הרישמית היא - הצורך לשלם את הוצאות המיל-חמה.

לפי דיווחים לא-רשמיים עלתה המיל-חמה 22 מיליארד לירות, סכום זה אמור להיות מגוייס כך:

● 9.25 מיליארד לירות יתקבלו מ-ממשלת ארה"ב.

● 4 מיליארד לירות תרמה יהדות התפוצות במיפעל מיוחד.

ההכנסות ממקורות זרים הן, איפוא,

13.25 מיליארד לירות. את ההפרש יגבנו

מאוחזי ישראל כך: מילווה-החובה יכניס

מיליארד לירות לשנה; המילווה-מרצון

יכניס מיליארד לירות לשנה; הגדלת ה-

טל-הביטחון ומס-הקנייה תכניס עוד מיל-

יארד לירות לשנה; העלאת מחיר הדלק

תכניס 750 מיליון לירות לשנה; העלאת

מחיר הבשר תכניס 180 מיליון לירות

לשנה והעלאת מחיר הארוז תכניס 40

מיליון לירות לשנה. תוך שנה יגייעו,

איפוא, בישראל, כ-4 מיליארד לירות, ו-

תוך שנתיים יכוסה ההפרש כולו.

תחשיב חלמאי

ה החלטה לשלם את כל הוצאות ה-מילחמה תוך שנתיים היא החלטה פרי-ליטית. אחרי מילחמת ששת-הימים חילקו את החזרה-הוצאות על פני שנים רבות, כי

ובגדים, למשל. אם המבקשת להלביש ול-הנעיל את ילדיה תשלם 20 אחוז יותר. גם אם נביא בחשבון התייקרויות בשיי-עור של 10 אחוזים בלבד, ונוסיף לכך את ההפחתה בהכנסתה של המשפחה בגלל המילווה בשיעור של 15 אחוזים, הרי רמת-החיים של כל משפחה ירדה ב-25 אחוזים לפחות, וזאת לبد ממהלומת השכר ה-זעום של חודשי-הגיוס, וללא הקיצוץ ב-הכנסה כתוצאה מאובדן השעות הנוספות והפרמיות.

אבטלה גדולה

ה לק ניכר מן השכירים נותר ללא עבודה, בעיקבות המילחמה. מתוך 63 אלף פועלי-בניין יהודיים לפני המילחמה, מובטלים עכשיו 23 אלף. מבין 15 אלף עובדי די המלונות מובטלים עכשיו 5000. מבין כ-15 אלף עובדי המיסחר מובטלים עכשיו 5000. אלה הם רק שלושה מבין הענפים שנפגעו. ובהם בלבד מצויים כיום לפחות 33 אלף מובטלים. לא תהיה זו הפרוה לקבוע כי בכל המשק כולו גרמה המיל-חמה, וצימצום הפעילות הכלכלית שבאה בעיקבותיה, לכ-50 אלף מובטלים, או: 50 אלף משפחות שהכנסתן ירדה לאפס לעו-מת הכנסתן קודם המילחמה.

עכשיו 3 לירות. נייר-טואלט התייקר ב-30 אחוזים. בשר קפוא, שעלה קודם 13 לירות בממוצע הקילו, עולה עכשיו 19 לירות. קילו כבד קפוא עלה קודם 8.5 לירות הקילוגרם; מחירו הרישמי החדש - 13.5 לירות הקילו, אך במרבית האיטליונים הוא נמכר ב-17.5 לירות הקילו והממשלה אי-נה עושה דבר למניעת הפקעת המחירים הנפשעת הזו. ביצים עולות 35 עד 40 אג'רות, בשוק השחור. חציקילו המבורגר, שעלה קודם 6.5 לירות, עולה עתה 9 לירות הקילו. נזקים לסוגיו התייקר ב-6 לירות הקילו. כל המשקאות הקלים הת-ייקרו ב-3 עד 5 אגורות לבקבוק. משי-קאות חריפים התייקרו ב-7 אחוזים. חביי-לה איטריות עלתה קודם 71 אגורות וכעת 75 אגורות. סבון התייקר ב-6 אחוזים. תבלינים ב-10 אחוזים. סלטים שעלו קודם 4.5 לירות עולים היום 5.5 לירות. ארגו מלפפונים שעלה קודם 15 לירות עולה עכשיו 45 לירות. ארגו עגבניות שעלה קודם 8 לירות, עולה עכשיו 15 לירות. אפילו הפילה התייקר ב-20 אחוזים. ואין סוף לרשימה.

בקיצור - הכל מתייקר, וחלק ניכר ללא כל סיבה. הסיבה הרישמית להתייקרויות הם מיסי הקנייה והביטחון החדשים, אך, קחו למשל מיץ תפוחי-עץ שאין חלים עליו כל מיסים כאלה. בקבוק מיץ כזה עלה קודם 1.75, ועכשיו - 1.95 ל". בממוצע התייקרו כל המוצרים ב-10 אחוזים, כאשר שורה ארוכה של מוצרים התייקרו בשיעור גבוה בהרבה. נעליים

ספיר

שני מיליארד לירות רווח 2000' איש תוך שנה.

בין הערכים המצב גרוע עוד יותר. 24 אלף ערבים התפרנסו לפני המילחמה מ-עבודות-בניין בלבד, ועכשיו עובדים רק 6 אלפים מהם. מספר כלל המפרנסים בגדה המערבית היה לפני המילחמה 70 אלף, כך שניתן לומר כי לפחות שליש מכלל המפרנסים הערביים בשטחים המוחזקים מובטל, ומחוסר כל הכנסה מזה חודשיים.

ואלפייים איש יהפכו השנה לסופר-מיליונרים

אחד הגורמים להתגברות הטרור בשט-חים כיום מקורו באבטלה שפשטה שם מאז פרוץ המילחמה. אם רע ומר גורלם של השכירים המ-גוייסים, הרי מצבם של העצמאיים ה-מגוייסים גובל לרוב בשואה ממש. מושבי-ניקים שמשקיהם תלויים בעבודתם וב-נוכתותם נאלצו לחסל את לוליהם, את גי-דול הפרחים ליצוא, והם שומעים, בשיבתם בחזית, כיצד הקיבוצים השכנים למושביהם גורפים הון מהתייקרות הביצים הבר-ש. אדריכלים, עורכי-דין ובעלי מקצועות חופ-שיים אחרים, שצברו חסכונות כלשהם, מחזיקים עדיין מעמד, אולם אם יימשך המצב הנוכחי עוד חודשים אחדים, יסבלו גם הם נזקים כבדים.

הניחו שלא תהיה עוד מילחמה בעתיד ה-קרוב. אולם ניתן היה לחלק את העול אחרת. על-ידי הגדלת מס-ההכנסה והטלת מס-ריווחי-מילחמה על אלה העושים כסף מן המילחמה. דוגמא: מישרד-הביטחון יזמין בארץ תוך שנתיים ציוד ועבודות שונות בסכום של עשרה מיליארדי לירות. תזמנות אלו תזרומנה אל ריכוז של מכסימום 2000 בעלי-הון. על עבודות אלו יהיה הרווח המיוערי 20 אחוזים. רווח זה, פירושו הו-רמה של שני מיליארד לירות רווחים ל-2000 איש בלבד. אולם, הקטנת הרווח של 2000 איש אלה כדי מחציתו, היתה מאפשרת ביטול מילות-הרצון והחובה שהוטלו על השכירים, ה-עתידים להכניס יחד מיליארד לירות. אך מסתבר כי מי שהחליט על חלוקת העול בצורה זו מעדיף לגבות מיליארד לירות שכירים שמרביתם היילים ב-חית, ולהעניק שני מיליארד לירות רווח ל-2000 מיליונרים.

אסון של ממש נגרם לאותם זוגות צעיר-רים שנכנסו להתחייבויות כספיות לקניית דירות, ערב המילחמה. כאשר התחייבו לעמוד בתשלומים, התבססו על עבודה של שעות נוספות; והנה, הסכום שמשלם להם הצבא אינו מספיק אף למחייה. רבים מהם ייאלצו להפסיד את כל הכסף שנתנו כבר לקבלנים.

אשת החייל רצה אחרי המחירים העולים כל יום, כאשר שורה ארוכה של מצרכי מזון חיוניים, כמו ביצים, נעלמת מן השוק וניתן לקנותה רק במחיר מופקע בשוק שחור.

במדינה

(המשך מעמוד 12)

ירגיו את המנוצחים. כלומר, עשה חיים — כבוש יעדים.

כסף ירמיהו. סיפרה השבוע אילנה געש, אם לשלושה ילדים קטנים! „גדמתי כש- נתקלתי בצעיר המילחמה המקשט את קופס סת המישחק. איך אנשים יכולים לעשות כסף בהנאה כזאת מדם חללי צה"ל? ה' מילחמה האכזרית הזאת צריכה להיות נושא לשעשוע? איפה מיישרד החינוך? איפה ה' צנוורה הוריה שלנו? מה רוצים פה. ללמד את ילדינו לשחוט יותר טוב? הרי זהו פשע מחריד!"

הגיב דויד בן-ארדוט. הוגה רעיון ה' מישחק הגאוני: „הגברת הזאת יכולה לה' גיד מה שהיא רוצה. מה יש. אי-אפשר כבר להראות לילדים איך נלחמים במ' ציאות? זה לא חינוכי? אני לא חושב." בפתיחה לדף-ההסבר של המישחק, נא' מר: „החילים האמיצים שלהמו — איפ' שרו לנו לחיות חיים חופשיים." חופשיים להתעשר. גם על חשבון המתים.

דת

עם כופר ומופקר

בימים טרופים אלה וגו', כאשר כל בית ישראל הציונים חסרי-התקנה שוברים להם את הראש למה. ומה פתאום, ומה יהיה, ומי אשם, באה הישועה ממקור בלתי-צפוי. אנשי מושבת נטורי-קרתא שברוסלם פירסמו בימים אלה כרוז- שיטנה כיד הנאצה הטובה עליהם — בשם שמיים, כמוכן — בזו הלשון:

אולת אדם תסלק דרכו (משלי י"ט). נמצאים אנו בעוה"ר במצב איום. בחוץ תשכל חרב, ומחדרים אימת מלחמה עול' מיתה המאימת נוראות.

מי הם שגרמו, על הישוב בארצנו הק' דושה, מצב עכור זה?

הלא הציונים הכופרים, שהתקוממו: לבי גוד בד' ובתורתה, ולהמיר את עם ישראל, לעם ציוני לאומי, כופר ומופקר.

ולמטרה זו כבשו את השתלטותם על ארצנו הקדושה, שהיתה מיושבת על-ידי ערבים, ובוה העמדו את כל המדינות הערביות המסבכות את ארצנו הקדושה על כל גבולותיה סביב, יחד עם כל העם הערבי המגיע למאה מיליון עד קצות ה' עולם, שהיו אויביו ולוחמינו. שלבד הע' בריה על פי ד' שבוה, ועל השבועות ש' השביע הקב"ה את ישראל, שהוחרנו גנד זה בנוראות.

כל מי שיש לו מוח בקדקדו, הי' יכול להבין מראש: מה תהינה התוצאות של כבוש השתלטותם זאת.

הכל היו יכולים להבין שאין זה אלא צעד חוסר אחריות הנובע מתאוותם הבור' ערת לעקירת הדת והאמונה מעם ישראל, ועתה בהמצאנו במצב עכור איום ונורא זה, כאילו נשאלים אנו מעצמנו: על מה עשה ד' ככה לנו. שנמצא בגורל אחד, יחד עם הציונים הכופרים משתלטי המ' דינה הלא צרינו הם, יותר ממה שהערבים מוצאים כי צוררים הם להם. כי בינם ובין ערבים הוא: השתלטות המדינה. אבל עלינו הלא עמדו לעקור את תורתנו ו' אמונתנו היקרה לנו מחיינו.

ולמה אנו בגורל אחד אתם?!

התירוץ הוא: מפני שאותו הרגשת ה' מצב, שאנו מרגישים אותו עתה מפני המלחמה, המורגשת גם מבחינה הגופנית והגשמית. לא הרגשנו בשעה שאלפי רב' בות נפשות אחינו בני ישראל נשמדו על ידי הציונים הכופרים משתלטי המדינה לכפירה מינות והפקרות רח"ל. למרות ידי עתנו: שגדול המחטיא את האדם יותר מההורגו לא הרגשנו את מציאותנו: שהננו בכפיפה אחת עם מתקוממים על ד' ועל משיח, ופוני עורף להשבועות שהשביע הקב"ה את ישראל ואת הצפוי ח"ו על ידי זה, עם כאלה: שהניפו על הנהגתם המ' דינה בשם ישראל את דגל המרד בד' ובי תורתה. ועתה נשאלים: למה עושה ד' ככה לנו?

ועלינו לבא חשבון: אולי בגלל זה הביא ד' עלינו את המצב. למען נקבל על עצמנו: שלא ניתן שוב את עצמנו להשאר בכפיפה אחת עם מתקוממים נגד ד' ותורתה. הי' עומדים על נפשות ישראל להשמדם. ועל עם ישראל להמירו ח"ו.

ואז ישקיף ד' ויראה ויבא לישועתה לנו. להוציאנו מפילה לאורה, ומעמק עכור לפתח תקו' וישלח לנו משיח צדקנו בב"א.

ודי להכימא. נטורי קרתא

של הנהגות ההנהיגות בארץ ישראל

ועוד מילחמה. הליכוד רוצה בממשלת ליכוד חדשה — ממשלה עם פושטי- הרגל של יום-הכיפורים שאותם משמיץ הליכוד בשצף-קצף. ממשלה כזאת תמנע מראש כל אפשרות לשלום, לפשרה, אפילו לרגעה זמנית. הליכוד ייצור מצב שיחייב גיוס טוטאלי, כוננות מתמדת לחי' דוש המילחמה — לא במשך שבועות וחודשים, אלא במשך שנים רבות.

האם אתה רוצה בזה?

להציל

את המערך

ומול האבסורד האחד — האבסורד השני.

מול הסכנה של עליית הליכוד, יש האומרים: הבה נציל את המערך! איזה מערך? הוא מדבר פתאום על שלום וחזור על סיסמותינו — אך הוא החליט שגולדה מאיר תמשיך בתפקידה אחרי הבחירות, שדיון יישאר במקומו, שמיסמך גלילי נישאר בתוקפו!

יש במערך הרבה אנשים טובים, שוחרי שלום. אבל לא הם שולטים במערך. הם נכנעו בשבוע שעבר כניעה מבישה. מי שמצביע עכשיו בעד המערך, נותן פרס לאנשים שהובילו לאסון, ושיובילו מחר לאסון חדש. כאשר אתה מצביע בעד המערך — אתה נותן רק שליש קול לשלום, ושני שלישים לגולדה ודיין.

צבא הקבע

של השלום

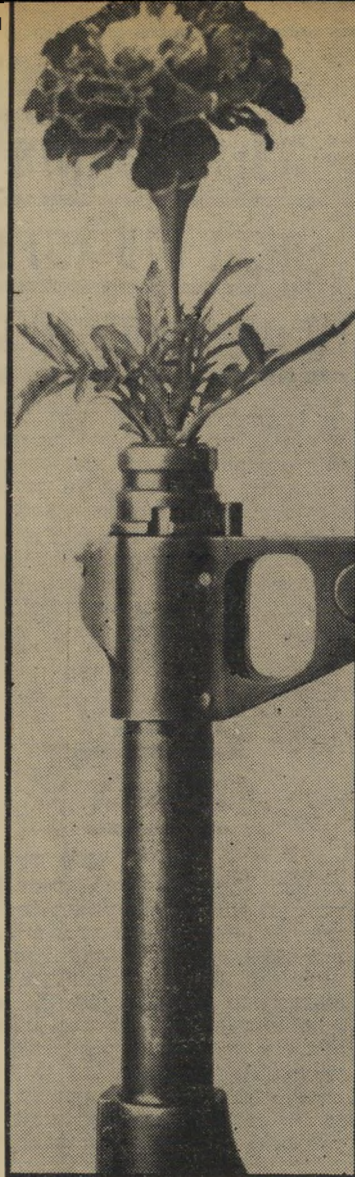
אם לא ליכוד ולא מערך — מה כן? יש דרך שלישית. הדרך שלנו. דרך ה' מרי. דרך השלום.

אם תצביע בעדנו, תעניש את המערך על המחבלים הפוליטיים והצבאיים, תדחה את דרך המלחמה של הליכוד, ותפעל למען השלום.

עכשיו? מיהו? בכנסת הבאה נתמוך בכל צעד של הממשלה העשוי להוביל לשלום. נעזור לבלום ולהדוף את הליכוד. נדרבן את אנשי-השלום במערך להקים מנהיגות חדשה, ונעזור למנהיגות זו. נדאג לניצול כל הזדמנות לשלום — — — כדי ש' אפשר יהיה להביא את הבחורים הביתה בהקדם האפשרי.

אנחנו צבא-הקבע של השלום. קול ה' ניתן לנו, הוא קול נטו לשלום. תן סיכוי לשלום. הצבע ש' — מרי — העולם הזה.

(דבריו של אורי אבנרי בשידור מטעם רשימת מרי — העולם הזה, ביום 11.12.73)

קול נטו לשלום

מעולם לא היתה מערכת-הבחירות כל- כך מוזרה, כמו הפעם.

רבבות גברים יצביעו הרחק מבתיהם, בין עצי המאנוגו בדרום והרי השלג בצפון. הם שואלים את עצמם: מתי נחזור ה' ביתה? מה קורה למישפחות שלנו? מה קורה לפרנסה שלנו?

כולם נמצאים עדיין בהלם המילחמה. נגה האמונה בתפיסות של אתמול, ב' מנהיגים של אתמול.

הכל מלאים רגשות של זעם ותיסכול. איך לבטא זעם זה בסיום הבחירות?

יש אומרים: נצביע בעד הליכוד. הוא נגד הממשלה האחראית למחבלים הנור' אים. מוכרחים להעניש את המערך. לא ייתכן שאותם האנשים, הנושאים ב' אחריות לאסון, ימשיכו בתפקיד כאילו לא קרה כלום. אותה גולדה, אותו דיין, אותו גלילי.

האחריות

של הליכוד

הזעם מוביל לליכוד. האם זה הגיוני? אם אחראי דיין לאסון, הרי גח"ל ושותפיו אחראיים שיבעתיים. הם הפכו את דיין לאליל. הם התנגדו לכל ביקורת עליו. הם ישבו בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ואמרו אמנו אחרי כל מעשיו ומחללו. 80 יום לפני המלחמה — 80 יום! — כאשר הצעתי בכנסת להטיל ביקורת על מערכת-הבי' טחון ולהקים מייד מועצה עליונה לבי' טחון לאומי, הם הצביעו נגד, יחד עם הפד"ל ול"ע.

אם משהו לא היה בסדר במערכת- הביטחון ביום-הכיפורים — גם גח"ל אחראי, גם הליכוד אשם.

אבל הרי המחבל לא היה רק צבאי. האסון לא היה קורה, לולא הזילזול באוייב. לולא האמונה שהערבים לא

שוים כלום, ולא מסוגלים לכלום. ש' אנחנו רוכבים על כל העולם. שאנחנו לא זקוקים בכלל לשלום. שכדאי יותר לספח שטחים ולהקים התנחלויות. ש' שארס-אלישיך חשוב יותר מן השלום. שאפשר לשבת מאחורי קווי-הביטחון ה' אידיאליים, במרכאות, ולא לעשות כלום — במקום לפתח יוזמות-שלום משלנו. האם רק גולדה, דיין וגלילי אשמים בכך? האם אין מנחם בגין אחראי באותה מידה? האם לא ישב גח"ל בממשלה, ועזב אותה מפני שהיא לא היתה די קיצונית בשבילו? במשך שש שנים גור' ליות, בהם היינו בשיא כוחנו ויכולנו להשיג שלום בתנאים הטובים ביותר, דחף מנחם בגין את הממשלה לעמדה נוקשה יותר ויותר.

האם עכשיו אתה תיתן לו פרס על כך? הרי זה יהיה שיא האבסורד! קול בעד בגין עכשיו הוא קול לחידוש האש, למלחמה — ועוד מילחמה —

שידורי רשימת מרי - העולם הזה:

ברד"ו:

- יום ה', 13 בדצמבר, שעה 13.55
- יום ג', 18 בדצמבר, שעה 18.05
- יום ה', 20 בדצמבר, שעה 18.10
- יום ב', 24 בדצמבר, שעה 18.05
- מוצ"ש, 29 בדצמבר, שעה 23.30

בטלוויזיה:

- מוצאי-שבת, 15 בדצמבר, שעה 20.00
- יום ה', 20 בדצמבר, שעה 20.05
- מוצאי-שבת, 29 בדצמבר, בשעה 20.00

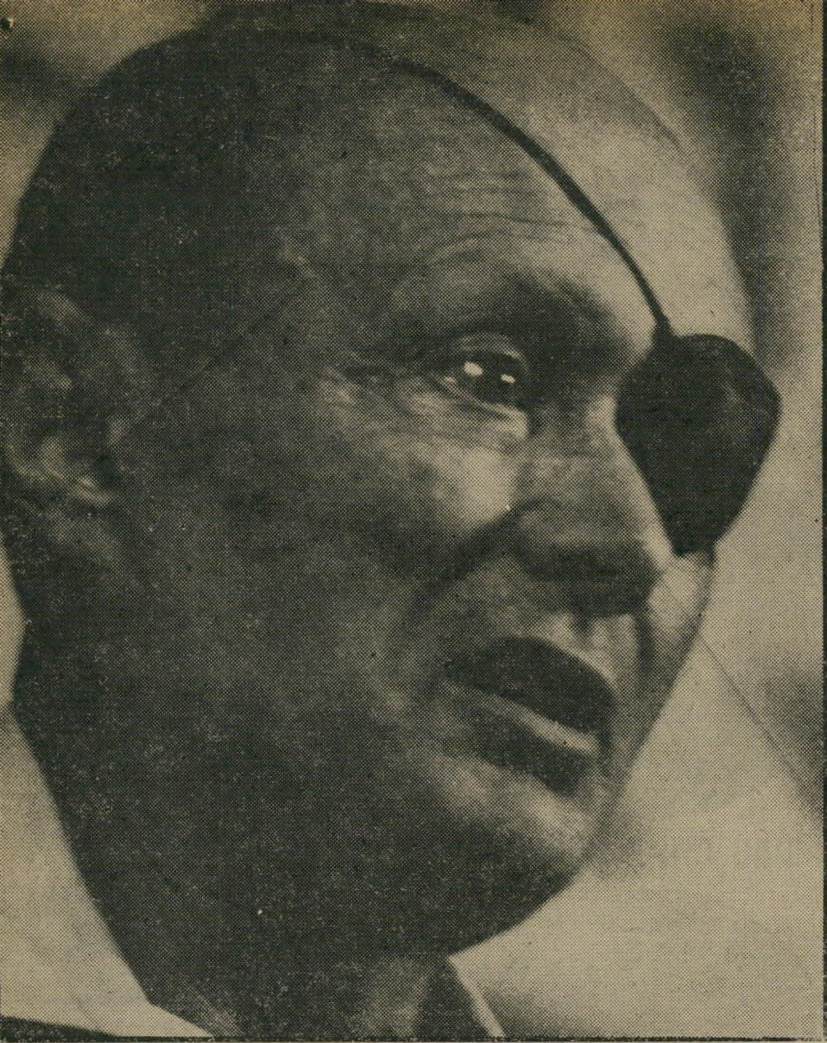
אסיפות וחוגי בית פתוחים:

באר-שבע:	חולון:	ירושלים:
פעילים בכוח וכפועל מוזמנים להתקשר עם משה יהודאי, רח' ביאליק 116, פינת דרך אילת, טלפון 73417.	יום ה', 13.12.73 בשעה 20.30, חוג פתוח אצל מישפחת לחמן, רח' שרת 15.	יום ד', 12.12.73, ב' שעה 19.00, באולם נווה-ששנים, רח' בתי-הכרם 5.

גורי העולם הזה

התקשר עימנו — קבל חומרי-חסברה — רח' בר-כוכבא, 71, טלפון 283288/9, תל-אביב.

הסוד הכמוס ביותר של

מילחמת יום הכיפורים:

משה דיין

התמוטט!

מאת יגאל לביב

עורכי העיתונים היו מזועזעים: לפניהם ניצב אדם מוכה-הלב, שבור ומזועזע, פוחד ופסימי. לפניהם עמד סמל הכריזמטיות והציפצוף על הערבים, ומכריז כי צה"ל לא יוכל לנצח את המצרים. לפניהם עמד אדם שתמיד ראו בו את תיקונתם, והגה הוא מוכה ושבור. הפעם היה צה"ל מוכה, מחדל רדף מחדל, מכוונת-המילחמה לא היתה משומנת, והרקה ממחסור בכל דבר. הפעם מדובר בהתמוטטות והלם שקיבל שר הביטחון, ואשר כימעט והביא לאובדן סיני, ולמניעת האפשרות להתקפת-הנגד של אריק שרון, שהצילה את המצב לאחר מכן.

לסגת למרכז סיני

כאשר נתקף רמטכ"ל מילחמת ששת-הימים, יצחק רבין, בהתקפת ניקוטין בתקופת המלחמה, הפיצו אנשי דיין אגדות על הסכנה ששקפה למדינה כתוצאה מכך, וכיצד דיין הגיבור הציל את המצב. או היה צה"ל מנצח, הערבים הוכו, ומכוונת-המילחמה המשומנת להפליא של לוי אשכול ויצחק רבין פעלה ללא דופי. הפעם היה צה"ל מוכה, מחדל רדף מחדל, מכוונת-המילחמה לא היתה משומנת, והרקה ממחסור בכל דבר. הפעם מדובר בהתמוטטות והלם שקיבל שר הביטחון, ואשר כימעט והביא לאובדן סיני, ולמניעת האפשרות להתקפת-הנגד של אריק שרון, שהצילה את המצב לאחר מכן.

עורכי העיתונים היומיים נפגשו מאז פרוץ המלחמה מיספר פעמים עם שר הביטחון. דיין חשב תחילה כי תהיה זו חזרה על מלחמת ששת-הימים בסיגנון של דדו: "נשבור להם את כל העצמות". לכן החליט הפעם להיות מתחילה במרכז העניינים, כדי שידעו הכל כי הפעם, ללא כל ספקות, הוא האחראי הבילעדי למלחמה ולתוצאותיה.

ביום הראשון למלחמה היתה הופעתו של דיין בטוחה בעצמה. הוא ציפה להתקפת-הנגד בסיני, שהיתה צריכה לזרז את המצרים מעבר לתעלה, ולחסל בזאת את המלחמה. התקפת-הנגד זאת היתה בסיגנון קרבנות-השריון של ששת-הימים, כאשר האחראים לצה"ל, כולל מספר גייסות השריון אברהם אדן, סגן הרמטכ"ל ישראל טל, הרמטכ"ל עצמו וכן דיין, לא ראו כל סיבה מדוע לא יעשו הסנקים ב-1973 מה שעשו למצרים ב-1967. הסנקים לא יכלו להתגבר על טילי הסאגר המצריים. השריון שהתקפת היה היחיד שחפם את הדרך לישראל, כיוון שבכל יתר הסנקים היו ברמה הסורית. דיין היה שבור. התמוטטות התחילה ביום השני של המלחמה.

לכפר את דיין!

עורכי העיתונים לא הספיקו לעכל את בשורות איוב, ודיין המשיך ואמר כי העם צריך לדעת את האמת. אותו ערב בשעה תשע הוא יופיע בטלוויזיה, בשידור לאומה, ויודיע על המצב לאמיתו ועל הנסיגה בסיני.

עורכי העיתונים הנדהמים חזרו מזועזעים לעיתוניהם ופאניקה כללית החלה מתפשטת. חלק מהם דיווחו מייד על השיחה עם שר הביטחון לשרי המערך, מסרו כי שר הביטחון לקה בהלם והתמוטט. קבוצה בכירה של שרי המערך, המרוכזת סביב שר-האוצר פנחס ספיר, אצה לראשי הממשלה גולדה מאיר. הם מסרו על השיחה של דיין עם עורכי העיתונות, תבעו להדיחו מייד מתפקידו. הם נימקו את תביעתם לפטרו בשתיים: אסור לאדם בתפקיד כשלו להמשיך כאשר הוא מתמוטט וזוקה כהלב, ושנית, הוא האחראי למחדלי המלחמה ולכן עליו לתת את הדין. הם תבעו מגולדה למנות במקומו אדם אחר שהעם יתן בו אמון, כמו חיים בר-לב. ראש-הממשלה היססה. היא טענה כי פיטורי דיין עלולים לגרום לפאניקה כללית בצבא. היא סיפרה כיצד, כשהיתה מזכירת מיסלגת העבודה, הפגינו לפני ביתה נשות רפ"י, תבעו למנות את דיין במקום אשכול כשר-ביטחון בשנת 1967. האשימו אותה באחריות לדם החללים. היא אמרה כי אינה יכולה למחוק מזיכרונה הפגנות אלו והאשמות אינן אלה, ואינה רוצה כי תחזורנה.

..חורבן בית שלישי!

עתה היה עליה להודיע על החלטתיה למשה דיין. היא קראה לו לסגישה, בה השתתפו נוסף לשניים גם יועצה הצבאי תיאודור ישראלי ליאור. דיין פתח את השיחה עם גולדה, באמרו כי כאשר הודיע לה לפני יומיים כי צה"ל ערוך ומוכן למלחמה, וכי בכוחו לחסל את האוייב ללא בעיות, טעה והטעה אותה.

כאן הפטיר ליאור: זהו סופו של הבית השלישי! גולדה קטעה את הדברים, היא אמרה לדיין כי החליטה נגד נסיגה חד-צדדית. היא אסרה עליו להופיע אותו ערב בטלוויזיה, ואמרה כי ביקשה מאהרון יריב להודיע כי צה"ל ייצב קו פמוך ככל האפשר לתעלה, כ-5 קילומטר ממנה. כן הודיעה לו כי תשלח את בר-לב לדרום. דיין אמר לה במקום כי הוא מבקש להתפטר. גולדה סירבה לקבל את התפטרותו.

הוא מחליט לעצור את החשוד לחמישה ימים, ולברר בינתיים במישרד-הביטחון, אם באמת היתה קבועה לחשוד פגישה עם מר חיון ממישרד-הביטחון, או שמא ה' מדובר ב"טריק" שהמציא הנאשם, דהיינו, יצירת אליבי, כשהרגיש שעוקבים אחריו. החשוד יוצא ובמקומו באים עצור רים אחרים. שלושה שפרצו לחנותו של מגוייס ו' נתפסו בכף נעצרים ל-15 יום. קונה התכשיטים הגנובים, שקרובתו אישיות רפואית ידועה, נדרש לחתום (המשך בעמוד 18)

שעברו מבית לבית ובעוררם את רחמנותי, הבריות ורצונם לעזור במאמץ המלחמתי, גייסו תרומות שושלשו לכיסיהם. אחד מהם הובא השבוע לדין. גבר שהחרה, מטורון, לבוש במעיל צר וב' מכנסי צנור ומסופר למשעי. הוא מכחיש את טענות סמל החקירות שמבקש מעצרו. "אני, מה פתאום?" הוא טוען בתקי-פות. "הרי ביום שנעצרת היתה צריכה להיות לי פגישה עם מר חיון ממשרד הביטחון בנוגע להתרמות שערכת". השופט אילן, העוסק במעצרים, מקשיב לטענה בכובד-ראש. אחרי היסוס מסוים,

מאדם והפעילות בו רבה ובלתי פוסקת. זהו האולם אליו מובאים עצורים בפני שופט הדן במעצרים של עבריינים שנתפסו על-ידי המיטרה. גראה שעקרון צמצום הפעילות לא חל על העולם התחתון ושלוותיו. אנשי עולם זה, אשר לא גוייסו ברובם, ממ' שיכים לגנוב, לפרוץ, לרמות ולעבור עבירות כבימים ימימה. הם מרבים ל' העסיק את המיטרה ובמיוחד את אנשי המדור המרכזי. המילחמה יצרה סוג חדש של עברי-ינים. אלה הם המתרימים — נוכלים

משיפט בתיה-משפט בתל-אביב ריקים כמעט מאדם. עשרות אלפי מגוייסים משרתים עדיין בקווים מהחרמון בצפון ועד פאיד בדרום. בעלי-דין, עדים, עורכי-דין ו' שופטים, ממלאים תפקידים שונים ביחיי דותיהם. משפטים אורחיים כמעט ואינם נערכים ואף בתחום הפלילי הפעילות מצומצמת. אך ישנו אולם אחד הוומה כל יום

תצלומים קרביים מן המערכה האנזרית, שבעקבותיה נשאר במערך הכל

במערכה אין כל ה

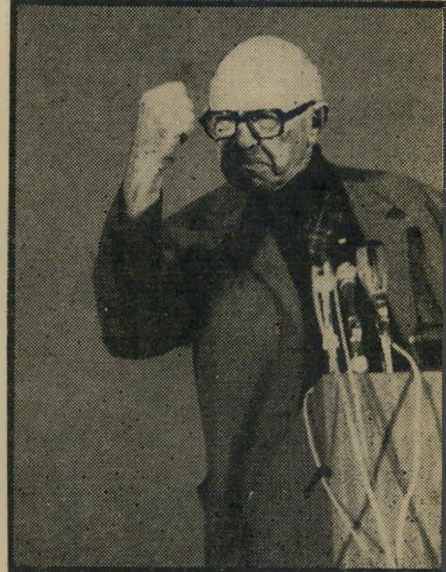

י'אוש: פינחס ספיר

האיש המעונה: שמעון פרס

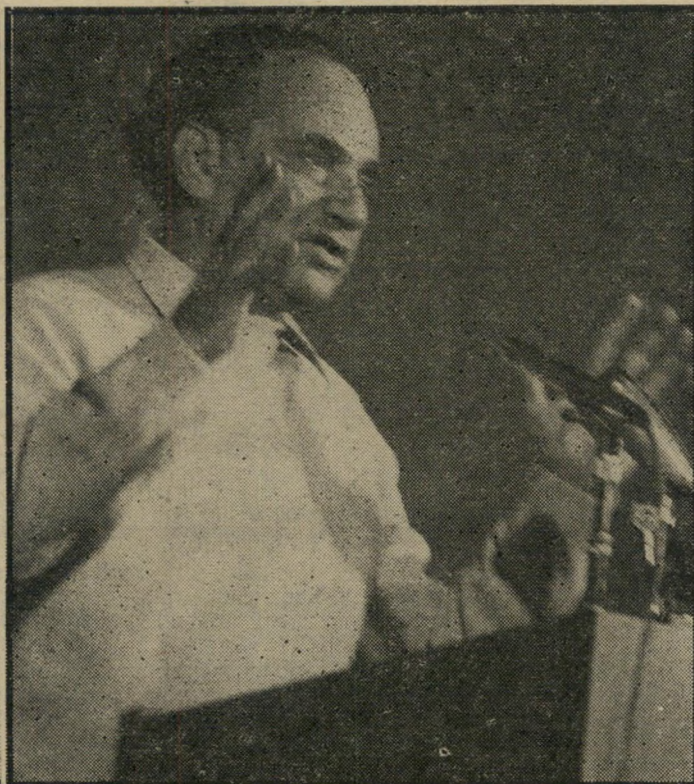
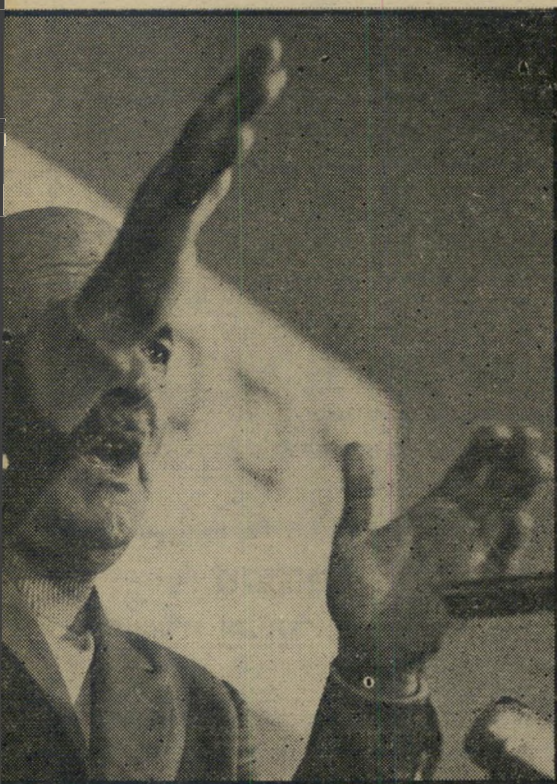
מרכז מיפולגת העבודה התכנס כדי לאשר את התבטול בן 14 הי סעיפים. הישיבה היתה סוערת, הי שחקנים התרגשו — אך היה זה מחזה מבוים — שהוסכם מראש.

המקסרג: דויד הכהן

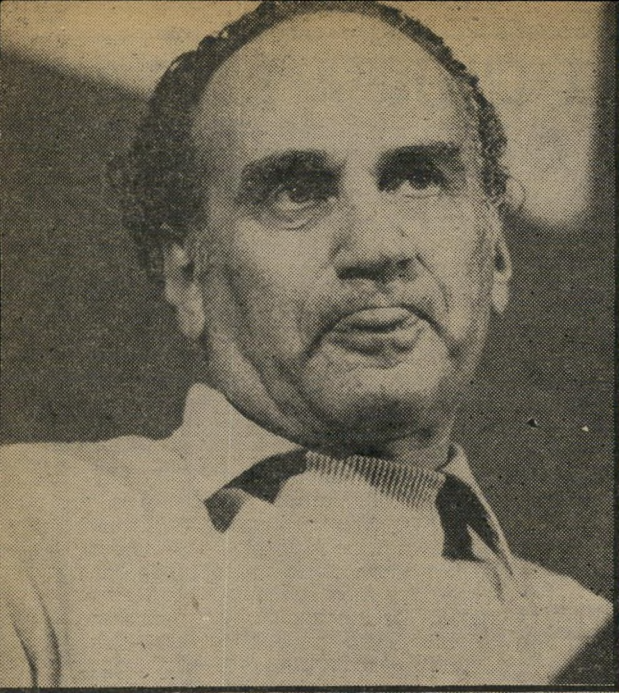
המודעזטים: בן אהרון ונבון

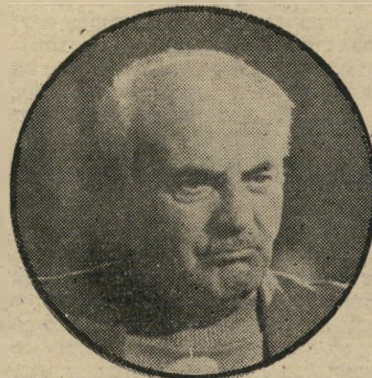
--- כזאת ---

..אני רוצה מדינה כזאת---

זדש

משהו מסד'ח: גלילי וגולדה לשון בחוץ: אליאב להנהגה

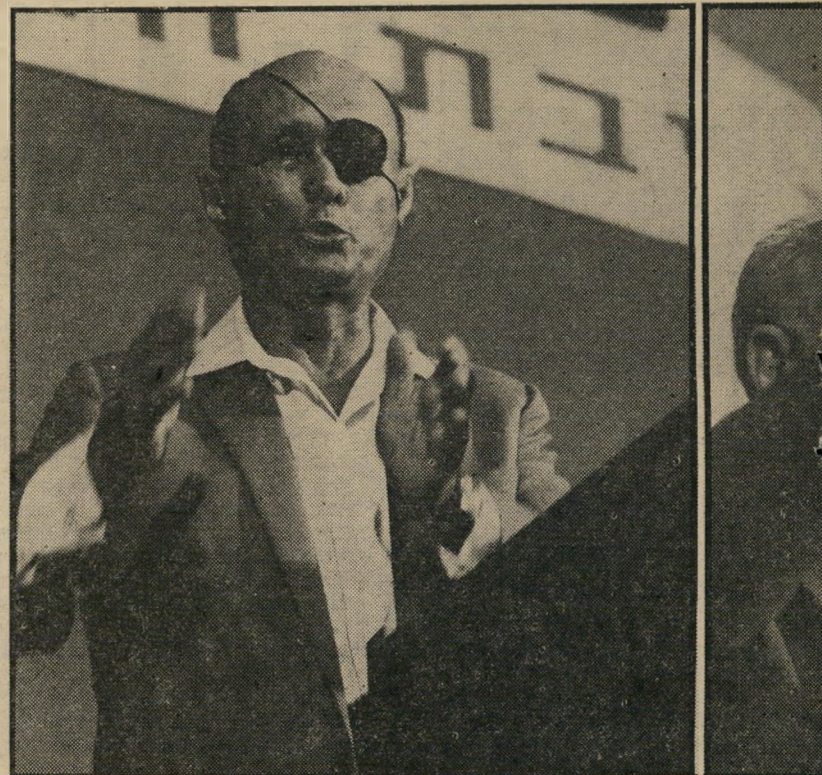
זעם קדוש: בן־אהרון

בסיום ישיבת מרכז מיפולגת העבודה, שארכה 15 שעות, נערכה לפנות בוקר הצבעה חשאית, בה הובע אימוץ בגולדה מאיר, ברוב של 291 נגד 33. נקבע ש־גולדה תרכיב את הממשלה הבאה. כל הסתייגויות חברי המרכז, מסעיפי המיסמך, נדחו בלחץ הרוב, והצעתו של לובה אליאב לבטל את מסמך גלילי הוס־רה על ידו, כשנוכח לדעת שאין לה שום סיכוי לזכות אף במיעוט מכובד.

דה הראשונה ומתפרץ

מבוטל אבל לא מבוטל: מיסמך גלילי

ידיים למעלה! - היונים נכנעים בהצבעה

--- כזאת!"

(המחך ממדוד 15)

בבושת פנים על ערבות עצמית לשיחרור בערבות בסך 5.000 ל"י.

שורת העצורים ארוכה ביותר. המעי צרים נמשכים.

הכנסת

בדר-עופר

שבוי

מנחם בגין עמד על דוכן הכנסת. דיבר ברגש על עינויי השבויים הישראלים כי מצריים ובסוריה.

הוא היה חברי-הכנסת היחיד. נסתבר לי קהל המאזינים ברדיו שאין עוד איש. מילבד אנשי גח"ל, הדואג לעניין זה. את דעת ה"מערך ביטא שרהביטחון, משה דיין. בת-שוכתו.

האמת היתה אחרת. את ההצעה לסדר-היום על נושא זה הגישו גם שותפי גח"ל בליכוד, המרכז החופשי וע"מ, וכן סיעת מרי. אבל הם לא דיברו, ולא הוזכרו.

איך נוצר מצב זה?

פירצה בחומה. היה זה שלב נוסף של "מישטר בדר-עופר", שהשתלט על ה"כנסת.

לפני חודש וחצי החליטו המערך וגח"ל לפטר את הכנסת השמינית ולשים קץ לעבודתה המסודרת. למעשה הושעה המישטר הפרלמנטרי בישראל.

נותרה רק דרך אחת לכנס את הכנסת, מילבד יוזמת הממשלה עצמה: בקשה של 30 חברי-כנסת, היכולים לזמן ישיבת-פרגה. רק לרשות הליכוד הימני עומד מיספר כזה של ח"כים.

אולם היתה פירצה בחומה. על פי הנוהג בכנסת, יכולים חברי סיעות נוספות להציג טרף לבקשת 30 ח"כים, ואז ניתנת רשות הדיבור לדובר אחת מכל סיעה נוספת כזאת.

בצורה זו הגיעו דוברי מרי, המרכז ה"חופשי וסיעות אחרות לרשות-הדיבור כי כנסי-פרגה בשנים הקודמות.

החור נסתם. השבוע סתמו עופר-בדר גם חור זה.

באופן שרירותי הם כינסו את ועדת-

בדר-עופר

רק לבגין מותר

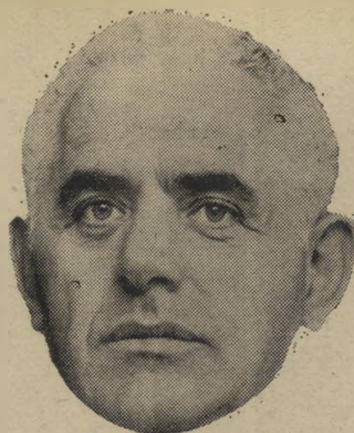
הכנסת הכליכלה, העבירו בה החלטה: מעתה יכול רק דובר אחד לנמק הצעה לסדר-היום, המוגשת בישיבת פגרה על-ידי 30 ח"כים ויותר. הדובר יהיה, כמובן, תמיד איש גח"ל — הסיעה הגדולה ביותר בין החותמים.

ההחלטה נתקבלה ביום א'. ביום ב' כבר עמד בגין לבדו על הרוכס. ולכל תושבי ישראל נודע שלאש בכנסת לא איכפת מה קרה לשבויים, מילבד לגח"ל. יוזמת מרי בפרשה זו הועלמה בכל כלי-התקשורת.

היה זה רמז למה שצפוי בכנסת הבאה, אם יתחוקו שני הגושים הלוחיתנים עוד יותר.

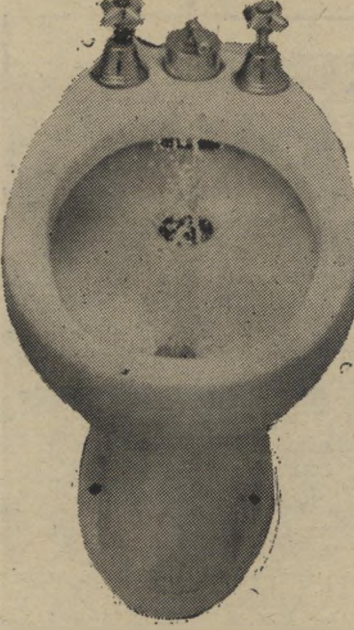
חידושים אפסנאיים בציוד האישי של קציני צה"ל

שכאותו סוּר עצמו נתקד לראשו נה במיתקן ה"צבאי" המכונה כ"ד ה. עזי-כדי-פנים, בתום שלושה חודשי סיוור המקיף, חזר לארץ והתמנה לתפקיד ראש אגף האפי-פנאות במטה-הכללי, בדרגת אלוף. האלוף קין הוא בוגר הפקולטה למישטר-טים באוניברסיטת תל-אביב, נשוי ואב לבת ולבן המשרת בצה"ל. כאשר הגיעה השעה לשפץ את הלישכה שהועמדה לרשותו של האלוף הסתייע האלוף קין בידע שרכש בתקופת השתלמותו ב"ח"ד. לפי הוראות צופו קירות חדרי-המנוחה שכלישכתו בטאפי-טים. כאשר נגמרו המאמצים הרי סיפו לקירות חרסינה יקרה צבעוני-נית, שאינה חרסינה איטלקית, כי ניגוד לטענות. היא יקרה יותר. כי משרדי אגף האפסנאות של צה"ל עדיין מצויות הקבולות על כך של כרבע-מיליון לירות שהושקעו ב"ביצוע השיפוץ בלישכה.

אלוף קין

בידה

חוסר התחשבות

וצרות-עין

יצד יכול היה קצין בכיר, בצבא עני כמו צה"ל, להרשות לעצמו להשר קיע סלמים כה גדולים בשיפוץ לישכתו, לעיני פיקודיו היוצאים ובאים בה? ייתכן והדבר נבע מתנאי החיים בהם הורגל לחיות, לא רק בתקופת כהונתו בחו"ל. גם בארץ מתגורר האלוף קין ב"פנסהו" בצפון תל-אביב. אבל יש לציין שוב, לזכותו של האלוף קין, שלא הוא אשר פתח באופנה זו של לישכות-ספא. עד למילחמת ששת-הימים, ביוני 1967, הסתפקו, למשל, שרי-הביטחון של ישראל, מבן-גוריון ועד לוי אשכול, בבית קטן וצנוע בקרית הממשלה בתל-אביב. אחרי המלחמה, כאשר היה משה דיין שרי-הביטחון, הושקע סכום של למעלה ממיליון ל"י בבניית לישכות חדשות עבור השר ועוזריו בבניין אחר. היו אלה לישכות מצופות קורות-עץ, מצוידות בכל האבזר-רים המשוכללים ברוח-בלב שאינו עולה ב"קנה אחד עם החיים של עם במצור. באותה תקופה ניכנתה עבור דיין, עוזרו המיוחד רבי-אלוף צבי ("צ"ה") צור ומנכ"ל משרדו משה קשת, מערכת של חדרי-ישיבות ולישכות פרטיות שלא היו מביי-שות כל מנהל של חברה אמריקני-אית בעת עסקים חובקי עוזם. היה זה רק טבעי שאחרי תחושת הניצחון של מילחמת יום-הכיפורים, קול תהליך

מ כל האמצעים והשיכלולים החד-שים שהוכנסו לצה"ל אין ספק שה"אחרון הוא המבריק ביותר. המדובר הוא בבידה, אותה אסלתי-פלאים שהמציאה תרי-בותר-החיים הצרפתית כדי להקל על צורכי-ההיגיינה של האשה.

אסלה זו עדיין אינה מוענקת כציוד-קבע לכל חיילת בצה"ל, וכזו לא הותקנה גם בלישכתה של קצינת-ה"ן ראשית. לעומת זאת מונחת אותה אסלה כבוד בחדרי-המנוחה של ראש אגף אפסנאות במטכ"ל, האלוף נחמיה קין. במסגרת השיפוץ שנערכו בלישכתו של האלוף בע"ה השיבה והקוד הרושם, עמד האלוף על כך שיותקן בה גם בידה. השבוע, כאשר פורסמה העיתונות היומית את המיכתבים ואת הידיעות המדברות ב"שיפוץ הענק המפוארים בלישכותיהם של כמה קצינים בכירים במטכ"ל, מיהר דובר צה"ל להסביר כי האלוף נחמיה קין, שגם בלישכתו בוצעו שיפוץ, הוא נכה מיל-חמת 1948, כתבים שונים מיהרו לפרסם דברים אלה כדי לטשטש, מבלי משים, את הביזבוזים מנקרי-העיניים.

אולם, לאחר בדיקה, נתברר ש"התקנת שם ה"בידה בלישכתו של האלוף שם הושקעו בשיפוץ ב"רבע-מיליון לירות ישראליות, אינה קשורה כלל לטיפול באותה נכות. היא פשוט באה להקל על חייו של אלוף אשר התרגל, כנראה, מאז שירתו כניספח צה"ל בשגרירות ישראל ברומא, לרמת-חיים גבוהה בסיגנון "החיים המתוקים". לפני שיגולל סיפורו של הבידה — הראשון מסוגו אחרי 2000 שנה במטה-הכללי — יש להקדים ולומר, שהמדובר הוא במקרה יוצא-דופן. הקצינה הבכירה של צה"ל עסקה ועוסקת בתפקידה העיקרי: הכנת הצבא למלחמה תוך גאמנות ובתנאי-שירות קשים ובלתי נוחים, אולם איפה אישם מתגלים מקרים חריגים אותם ראוי להוקיע, ובמלוא הזמרת הדין.

לזכותו של האלוף נחמיה קין ייאמר שהוא התקין את הבידה בלישכתו עוד לפני שפרצה מלחמת יום-הכיפורים. הבידה היה רק חלק מן התפאורה, אשר לא באה לסירוב-הלידה לשמש את מזכירותו של האלוף, אלא אותו עצמו ואת אורחיו. ערב המלחמה הקדיש האלוף תשומת-לב רבה לשיפוץ כללי של לישכתו, כשם שניצח על קידום מערכת הלוגיסטיקה של צה"ל כפי שנתגלתה במלוא פעולתה במלחמת יום-הכיפורים.

תחילה הורחבה ושופצה הגישי כח עצמה, כולל ציפוי הקירות, ו"הותקנה בה תאורה מיוחדת ל"י

בלישכת האלוף

בבית-הספר החקלאי שבמגדאל. ב"1946 כבר היה מרכז סניף "הנוער העובד" ב"חדרה ופעיל בהגנה. במלחמת-העצמאות שירת קין כמפקד מוצב מחלקתי ליד קיבוץ גבעתיים, ב"גבול המשולש. אחר-כך הועבר לחטיבת גבעתי, היה שלישי באחד מגדודי החטיבה. בתום קרבות מלחמת העצמאות הוצב ל"יחדת המטה-הכללי, והיה אחד האחראים לאירגון כוחות המילואים. משלב זה החל קין מטפס בסולם הקאריירה הצבאית. ב"תחילת שנות החמישים שירת במפקדת פיקוד-מרכז, מונה כממכר המיקוד העליון וב"1954 כבר היה ראש לישכת אגף כוח-האדם במטה-הכללי.

ערב מלחמת ששת-הימים יצא נחמיה קין לכהן כניספח צה"ל וראש מישלחת משרד-הביטחון באיטליה ובשווייץ. כן כיהן כניספח צה"ל בשגרירות ישראל ב"יבוסטליה עד מלחמת ששת-הימים. הוא הוחזר לארץ רק בשנת 1969, והתמנה לתפקיד היועץ הכספי לרמטכ"ל וראש אגף התקציבים במשרד הביטחון. ביולי 1972 יצא לסויר מקיף במערך הלוגיסטי של צבא ארצות-הברית.

נראה שבמיורו זה התרשם ה"אלוף קין בצורה עמוקה מאוד מ"תנאי השירות של הקצינים הבכ"רים בצבא האמריקאי. יכול לחיות

אלוף, שאינו צעיר עוד ועבר את שנתו ה"48. המלחמה קטעה את עבודות השיפוץ בעיצומן, ה"אלוף דחף על הפועלים שעסקו ב"שיפוץ הלישכה, לפיים אותן ב"מהירות, תוך כדי המלחמה.

הלישכה אינה כוללת רק את משרדו של האלוף. מילבד המישרד יש בה חדר-מנוחה, אמבטיה, מקלחת, ובידה הצמוד לחדר-המנוחה. אין ספק שאלוף בתפקיד כה אחראי ראוי לחדר-מנוחה. מגיע לו לנוח בתום שעות-העבודה המפרכות ב"מטכ"ל. השאלה היא מדוע אינו יכול לעשות זאת כמו קציני צה"ל אחרים, על מיטת-שדה פשוטה, או על מיטת-סטוכנות עם מזרון טוב.

לא במחשכים!

מ'י הוא האלוף נחמיה קין, שהיה זקוק לחדר-מנוחה צמוד ללישכתו? קין הוא אחד הצנועים באלופי צה"ל. דמותו אינה מפורסמת כמו אלו של ה"אלופים עטורי-התהילה. הוא נולד בסרנסקלבינה שבברומניה ב"שנת 1925, ובגיל 16 עלה לארץ כמעפיל במסגרת עליית-הנוער. באותה תקופה חשב עדיין על עתיד של עובד-אדמה, למד

אנשים

או מעליב בנתינת השמות. אמר הכתב. הפרות, בכל אור פנ, לא נעלבו מהשמות, ואין שום סיבה שהאנשים שאני מכיר נה בשמותיהם את הפרות שלי יכעסו. גם לשלושת השוורים שלו יש שמות אנשיים: **הכריב בורניבה, מועמר קאדי פו וריצ'ארד ברטון**. לפני מלחמת יום-הכיפורים שהה לר ג'אקונו בקהיר, וכשחזר משם הוסיף לאוסף השמות שלו גם את **מאדאם סאדאט**. עתה הוא נמצא בארץ, כדי לכתוב את תולדות חייו של אריק שרון. „לפי המסורת שלי, הוא מגלה. אני מתכוון לקרוא לי אחת הפרות שלי **לילי שרון**. אני רק מקווה שלילי, שהיתה כל-כך נחמדה אלי, חבין את הכוונה הטובה.“

את מצבו אחרי מלחמת יום-הכיפורים סיכם השבוע דר בר-צ'ה"ל, תת-אלוף **פנחס** (פינייה) **להב**. סך כל החבר רים שלי, אמר פינייה, „נשאר אותו דבר. כמה מהחברים הפי כו לאוייבים, וכמה מהאוייבים הפכו לחברים, אבל המיספר הי כולל לא השתנה. מה שכוואב הוא עמדתם של כמה אנשים, שאת הידידות עימם טיפחתי במיוחד. וזה מה שמוכיח —

חנה זמר

עורכת דבר, נכנסה השבוע לשיבת מרכז מפלגת העבודה שנערכה באולם אוהל בתל-אביב, ניגשה לכסא שעמד לפני השורה הראשונה, ליד ראש-הממשלה גולדה מאיר, הרימה ממנו את ארנקה של גולדה מאיר והתיישבה. גולדה העיפה מבט אלכסוני זועם, הפליטה: „המקום תפוס!“ חנה זמר נאלצה לקום ולמצוא לעצמה מקום באחת השורות האחרונות של האולם המלא.

משקפי דיין

ציור של חידון קשקשת בשבו עון המערב-גרמני „שטרן“ ש פיתרנו הוא: „המשקפיים של שרה-ביטחון משה דיין.“

אם מאכילים נחש בגרעינים, הוא לא הופך לזמיר, הוא נעו שה רק נחש יותר שמו.“

שאלה שנשאלה השבוע בבית-סוקולוב בת"א: „מדוע מתנגדים העיתונים בארץ לי שלום?“ התשובה: מפני שהם יצטרכו לשלם תמלוגים לעורך אל-אחראם, הסניף הייבול, שאת מאמריו הם מעתיקים לפי חות פעם בשבוע.“

פסוקי השבוע

שרה-ביטחון משה דיין: „בוגוריון לא התנגד להחזרת שטחים, הוא התנגד לקחת אותם מלכתחילה.“
פרופסור ישעיהו לוי: „בוביק, על משה דיין: „הי פלייבוי המודקן של ישראל.“
חני צ'ל ממשלת ישראל: „ממשלת רשע וי כסל.“

אחרונה לא נגמר רק במשה דיין, יסעו איתו עוד כמה אני שים. אני חושב שהעגלה עליה יסעו תהיה צפופה מאוד. מה אתה אומר, אבא?“

שרה-אוצר פינחס ספיר הגיע לשיבת המרכז יום אחרי שהודיע כי הוא מתכוון להחר ליה, מטעמי חיסכון, את מכור בית הדוג' פולארה שלו במכור בית פיאט 132. בינתיים הגיע ספיר למקום במכונית רנו שכור רה.

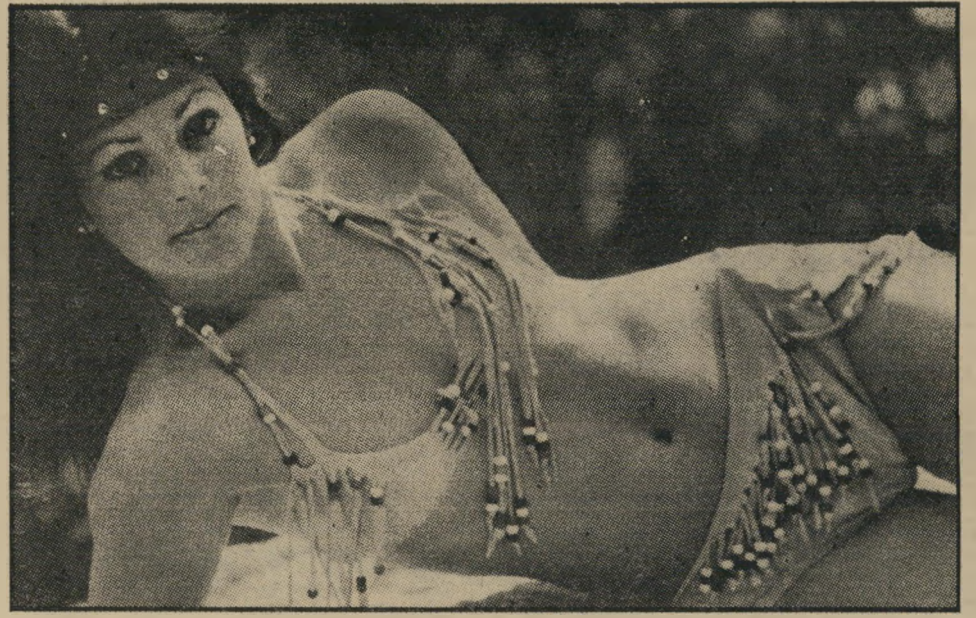
את דעתו על התרבות בארץ הביע השבוע פרופסור ישעיהו לויבוביץ. היה זה במיפגש אמנים, סופרים, משור רים ופרופסורים, שהתקיים בר תל-אביב לרגל הוצאת קובץ שירים יהודי-ערבי ראשון מ סוגו בארץ, שבעריכתו של הר משורר **לבי**, עם מילות הקדמה של פרופסור לויבוביץ. בהמי שך דברי ההתקפה שלו על הר מיתוס הביטחוני, שהתעלם מ כל רצון להגיע להסדר עם הר ערבים, הוא אמר: „התרבות של הישראלי של היום היא הי בידור והכדורגל!“

לא רק, לאריק שרון יש חווה. גם לויטוריו דוג' אקונו, כתב העיתון האיטלקי קוריאה זה לה סארה בישראל יש. לוג'אקונו, שחוויתו נמצאת לייד רומא, מעניק לפרותיו שמות של גדולי העולם. בין מאתיים הפרות שלו אפשר למ צוא את גולדה מאיר, הנסיכה **מונה**, ליליה חאלד, סר **ראייה**, סופיה לורן, ג'ינה **לונדוניג'ייה**, אליזאבט **פויקור** והמלכה **אליזבט**. „אני לא רואה שום דבר פסול

„סורקיס, אתה לא יכול שלא להפריע?“ השיב לו סורקיס: „אני רוצה לדעת מה אתה בכ ל רוצה.“ כשאמר עופר: „על מלון, יחד עם השר, הוא ניגש לשומרי-ראשו וביקש את רשו ר תם לצלם. השומרים סירבו ב נימוק: „השר מחפש פרטיות.“ נאומה של ראש-הממש לה **גולדה מאיר** בישיבת מר כז מפלגת העבודה שנערכה הר שבוע, שוסע בצחוק כללי, היה

ומלוויו נכנסו לבית-הקפה של המלון. צלם-עיתונות, שנכח ב מקום, רצה לצלם את השחקנית **דליה לביא**, המתגוררת ב מלון, יחד עם השר. הוא ניגש לשומרי-ראשו וביקש את רשו ר תם לצלם. השומרים סירבו ב נימוק: „השר מחפש פרטיות.“ נאומה של ראש-הממש לה **גולדה מאיר** בישיבת מר כז מפלגת העבודה שנערכה הר שבוע, שוסע בצחוק כללי, היה

שרה-אוצר פינחס ספיר סעד במיסעדה תל-אבי בית. לפתע ניגשה אליו אשה נאה, ואמרה: „שלום מר ספיר.“ ספיר הרים את ראשו כשפיו מלא, הביט בה בתמהון. האשה נבוכה, ואמרה לו: „אדון ספיר, אתה לא מכיר אותי? אני רחל כורם.“ במיסעדה הושלך הס, ועיני כל הסועדים ננעצו ב ספיר שקרא בקול-רים: „אה, זו את רחל מהשקם.“ האשה,

פריסילה פרסלי (28) גרושתו של זמר הרוק אלביס פרסלי, מופיעה מאז גירושה באופנה מינימלית, כדי לפרסם עצמה כזוגנית וכמעצבת-אופנה למען הבוטיק החדש שלה בהוליווד. עבודה זוהי פרנסה צדדית, לאחר שקיבלה דמי מזונות בסך מיליוני דולר.

פריסילה פרסלי

האם הוא באולם? השיבו לו בקריאת-ביניים: „אלון הלך, אבל אנחנו נמסור לו.“ השיב נבון: „אני בטוח שיספרו לו. השאלה היא איך יעשו זאת.“ בהמשך דבריו התייחס נבון ל הלך הרוחות בין חברי המרכז ולהלך הרוחות בעם לגבי מחד דלי מלחמת יום-הכיפורים, הוא פנה לשרה-חוק **אבא אבן**, ואמר: „אני רוצה שתדע כי לעזתי כל סיפור המלחמה הי

זה כאשר דיברה גולדה על המיליונים שבוזבוזו במלחמה, וביקשה להגיד כי כל בר-ידעת מבין זאת. אלא שבמקום כל בר-ידעת, פלטה גולדה: „כל ברדק.“
באותה ישיבה הופרע נאומה של ח"כ **אברהם עיפר** בקריאת-ביניים רבות. בראש המסרעים עמד ח"כ **מרדכי סורקיס**. הדבר נמאס לעופר, והוא פנה לסורקיס בשאלה:

רחל דיין (כורס-ריבוביץ לשעבר) נעלבה, הסתובבה מב לי לומר מילה, התיישבה לייד אחד השולחנות. כעבור דקות אחדות נכנס למקום בעלה, שר הביטחון **משה דיין**, והתיישב לידה. השניים התלששו, קמו ממקומם ועזבו את המיסעדה.
משה דיין משך גם את השומת-ליבם של באי מלון הילטון בתל-אביב. היה זה ביום החמישי האחרון, שרה-ביטחון

יגאל קם צחוק, צחוק, אבל...

- הבחירות וחנוכה: לעת תכין מטבח...
- ממשלת ליכוד לאומי: קצת חל-טעם במיטבח.
- משבר האנרגיה: מן הפח אל הפחם!
- גישת הערבים למו"מ: לצאת ולת.
- על מל"ח נתנה ביקורת מפוללת.
- פורד: המשותף לראשון-לציון ולשני בארה"ב.

חינוך

פטריטיזם בגיל הרך

מלחמת יום-הכיפורים הכניסה שינויים בדמותו של עם ישראל היושב בציון. בין השאר תרמה ניכסי-צאן-ברזל בלתי מבוזר שלם שכל שכבות העם עוד יזכרו בהם ימים רבים. בכלל זה לא נשכחו גם תיר גוקות של בית-רובן, החייבים לנגוק את העזו והגבורה משהר ילדותם, כדי שיגדלו להיות חזקים וגיבורים (וטייסים, אם אפשר).

בימים אלה מלמדות עשרות מורות פטר ריוטיות את חייליה העתיד בכיתות ב-ג של בית-הספר העממי, בעיקר בירושלים ובסביבתה, שיר חדש שנכתב ברוח המילי-חמה האחרונה, וכולו נוטף ערכי-חינוך שלא יסולאו בפן. גם עם הלחץ אין בעיות. זהו לחנו של הימנו-הנוער החדש, ה-מגפיים של ברון. ומי ששר עד היום "בננה ארצנו ארץ מולדת...", ישיר מעכ-שיר:

מקדש עד כיפור. הם התחילו בכיפור / זה היה קצת באיחור / ולכן לא ישכחו זאת לעולם. הם יילכו ללמוד תורה / כדי לדעת מה קרה / לפרעה, לעמלק וכל חילם. / או ביקש סאדאת סליחה / הוא חיכה למחילה / סבתא גולדה / שמה על עורפו ידיה / סאדאת המיטכן ונזק / הוא ממש כל-יך רעד / אך דבר אחד למד מן הממה פומון: שטנקים קונים מהר / וסוחים לא חסר / אך את המיגים והסטילים / שתמיד קונים קומפלט / קל מאד לדפוק אותם כעת. / ירה ירה העוזי...

אסד אסד המיטכן / הוא הפטיק כבר לנמנס / כשראה את צה"ל בכיוון דמשק. / הוא חשב בהתחלה איך לכבוש את הרמה / אך הוא כבר חושב על הגנת דמשק. / ואחר המלחמה הוא יידע תלמוד-תורה / ויידע לא לעבור על מצוותיה / ומאז ועד עולם בסיני ובגולן / הם יידעו לא לעשות יותר שמח.

לא נתפלא אם משרד-החינוך שוקל כבר אפשרות להפוך את שיעורי-ההיסטוריה לשיעורי-זימרה.

עיתונות

תנו לנו מחדלים

לפני כשלושה שבועות הוכו אהדים מטובי אנשי העיתונות והסיפרות בארץ בתדהמה גמורה.

באחד הימים זומנו מושקיעט אלה לבוא אל היחידה מיוחדת של ענף ההסברה בצה"ל, הכפופה לקצין-חינוך ראשי. שם ציידו אותם ברשימיקול ובהוראות חדי משמעות: פישטו על היחידות צה"ל השור נות באשר הן, ראינו את החיילים, איספו סיפורי-גבורה לרוב. המטרה היתה לקבץ סיפורי-גבורה אלה כדי להפיצם בצבא, ובכך להרים את מוראלו השפוף.

ארבעה ימים בלבד לאחר שהחלו חוליות אלה במלאכתם, נקראו לשוב מייד אל היחידה-האם שלהם. שם נטלו מהם את רשימיקול, השמידו את כל ההקלטות שנעשו בינתיים, ביטלו את הרעיון כולו ופזרו את היחידה שאך זה הוקמה.

דבור מוזר. סיפר אחד המגוייסיים האלה לכתב העולם הזה: "כשהגענו אל החיילים בקווים וביקשנו מהם לספר לנו סיפורי-גבורה ששמעו או ראו, הסתבר לנו דבר מוזר ביותר. איש לא רצה לספר על מעשי-גבורה — רק על מחדלים.

הצדעה

הגנרל המצרי שריף, חבר המישלחת המצרית לשיחות הפסקת האש, ואלוף-מישנה משה יוטבת איש הרבנות הצבאית של צה"ל, ניצבים זה ליד זה ומצדיעים לנופלים, בטקס חילופי הגוויות שנערך ליד קנטרה.

כאשר מדובר בחיים, עשו זאת כאשר היה מדובר בגוויות המתים. מול פני המוות היו חיילים מצרים וישראלים מוכנים אפרי לו להחליף חיוכים זה אל זה. המוות כמו איחד אותם, כאנשים.

גופה

בחול

כפי שסוכם בהסכם הפסקת-האש בקילומטר ה-101 בכביש סואץ-קהיר, הסכימו שני הצדדים בגיזורה זו של חזית התעלה לחפש בשיטחם גוויות חללי אויב ולהעבירם לידו הצד השני. באו זה מול זה על הכביש, נפגשו ולחצו ידיים.

הצילומים: שלמה ערד

כעבור כמה דקות

כבר נערכו המישה קצינים מצרים, בפני קודו של בריגדיר-גנרל שריף, סגנו של הגנרל ג'מאסי בשיחות הפסקת-האש בקילומטר ה-101. הם ניצבים בשורה, מתחיים ומצדיעים. לידם ניצבת שורה של קצינים ישראליים, בראשותם של אלופי המישנה מושיק יוטבת, איש הרבנות הר

האויבים מצדיעים

אלה בשקים -

חיילי צה"ל נושאים את גופתו של חייל שהוצאה מתוך השטח המצרי. שרידי הגופות נאספו על-ידי אנשי הרבנות הצבאית

בתוך שקי-ניילון גדולים, משמאל נראים הגנרל שריף ואלוף-מישנה יוטבת בעת ההצדעה הממושכת. טקס חילופי הגוויות בין ישראל ומצרים נערך בצומת הכבישים בסיני, בואכה קנטרה.

מצריים במדים צהבהבים התערבו בחיילים ישראלים במדים בצבע וית, מפקדים בכירי רים לחצו ידיים, החליפו סיגוריות והציתו אותן איש לרעהו. עמדו בשורה אחת והצדיעו, ואף התקבצו לקבוצה אחת, מת-ערבים זה בזה כדי להנציח את המעמד למוכרת. חיונין זה של אהוות לוחמים בלב ה-מידבר, במקום בו רק לפני חודשיים היו נטושים קרבות דמים, לא היה נראה כה סוריאליסטי לולא גולא חלק לא רק חיילים חיים אלא גם חיילים מתים. האויב-ים, שאינם יכולים להניח את נשקם

הזכיר לרגע את ימות המשיח. במקום בו מתחבר הכביש עם דרך-הרוחב של סיני, משתרע שטח ההפקר בין שני הכוחות הלוחמים. מצידו האחד של המידבר, באותו קטע הכביש המוביל מערבה אל קנטרה ותעלת-סואץ, מהופרים חיילי הצבא המצרי. מעברו האחר — מוצבים חיילי צה"ל. קנה מול קנה. טנק מול טנק. תותח מול תותח. והנה ניצבו חיילי שני המחנות האויביים בים לא הרוק מהצומת, כאילו לא היתה מילחמה נטושה ביניהם מעולם. חיילים

המצרים לא שיערו כי מיספר כה גדול של חללים יוחזר לידיהם. לא הביאו מספיק

30 גופות של חללים מצרים הוחלפו ב־11 גוויות

של ישראלים - וחיללים מצרים - חלקו

כבוד אחרון לנופלים - לחברים ולאוייבים גם יחד

הצבאית, שטרח להביא למקום מצלמת פולוהרוד, המפתחת את תמונותיה תוך דקות ספורות. מחלק לכל משתתפי הטכס צילומים צבעוניים, שיהיה למזכרת. הרגע נמוג המתח. נושמים לרווחה. ה־אווירה הרצינית מחליפה את מקומה ל־פרידה ידידותית. מחליפים קופסאות סיגרי יות ומזכרות. בריגדיר־גנרל שריף מקבל מהרב נבון ספר תהילים קטן, כתוב עברית,

החיללים המצרים מעמיסים את ארונות העץ של חלליהם על משאיות מצריות.

צלם צבאי מצרי מנציח את המאורע מזווית אחת ואילו צלם צבאי ישראלי מזווית ראייה שניה. איש הרבנות

חיללים כדי לשאת את הארונות. גיפ מצרי יוצא בדהירה לכיוון קנטרה. כעבור כמה דקות מגיעה תיגבורת של חיללים מצריים. הם רצים. הם עושים הכול בריצה. אף פעם לא הולכים.

תהילים שני קצינים של הצבא המצרי מאזינים בקשב

לתפילה שנושא הרב הצבאי גד נבון. מאחורי החיללים המצרים נראה איש כוח החירום של האו"ם. המצרים מצידם לא ערכו כל טכס דתי לחלליהם שהוחזרו.

אותו ספר עצמו אשר הולק בימי המלחמה לחיללי צה"ל על־ידי אנשי הרבנות הצבאית. הגנרל שריף מעלעל בדפי הספר הקטן, מביט באותיות העבריות. הרב נבון מסביר לו את הכתוב: "ממעמקים קרא תיך יה..."

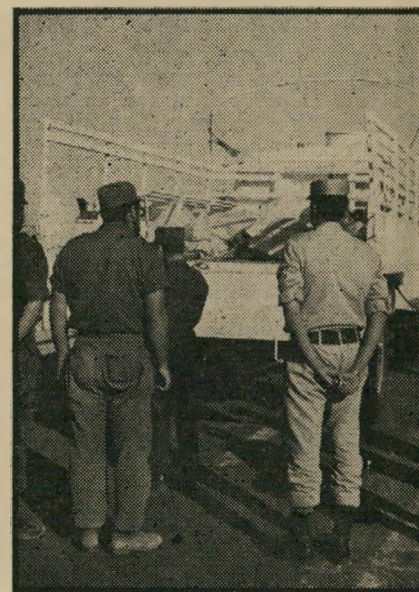
רק אנשי האו"ם עוד נותרו באמצע, בלב שטח ההפקר, בין גוויות המתים שלא אותרו ולא נמצאו.

מצרים ואנשי המישטרה הצבאית של צה"ל ניצבים דום ומצדיעים ככבוד אחרון למתים. למצרים הוחזרו 30 גופות — לצה"ל 11. קציני־דת ישראלים קראו פירקי תהילים כשהמצרים מאזינים להם.

חיללים מצרים נושאים ארון עץ ובו גופת חייל מצרי, ששובא למקום במשאית צבאית ישראלית. מימין נראים חיללים

ואלה בארונות - חיללים מצרים נושאים ארון עץ ובו גופת חייל מצרי, ששובא למקום במשאית צבאית ישראלית. מימין נראים חיללים

מול המלחים

שני אוייבים - חילל צה"ל, ניצבים זה בקירבת זה בעת שמשאית מצרית הביאה את גופות חיללי צה"ל לטכס חילופי הגופות. המצרים הירבו אף הם לצלם את הטכס ואת חיפוש הגופות.

משום־מה לא הביאו המצרים עימם אף איש דת. מצידם לא נערך כל טכס דתי. גופות החללים המצרים שנותרו ב־שטח המוחזק בידי צה"ל נושאות עימם סימני היכר ישראליים — דיסקיות של צה"ל עליהן הוטבעו הפרטים האישיים של החיללים המצריים.

נוהלי החיפוש אחר גוויות הנעדרים. גוויות החיללים הישראלים מפוזרות בשטח שמוקש בידי המצרים, והיה צריך לעבור בחירות בין המוקשים כדי לגלותם. המצרים שמרו על סימני זיהוי הנופלים.

מול מישמר כבוד של אנשי מישטרה צבאית של צה"ל ובריגדיר גנרל שריף, שיחה על מחליפים אלוף־מישנה יוטבת

שיח מפגדים

**ריקליס ונוס
לעסקי ההימורים
בלאס-וגאס**

לרשימה הגדולה של בעלי מועדוני ההימורים בלאס-וגאס, נבאדה, הצטרף הישראלי-לשעבר משולם ריקליס, שהפך למולטי-מיליונר בארה"ב. אחת החברות של ריקליס, א.י.ט.ס. הסכימה לשלם לבנקאי מנבאדה, פרי תומאס, סכום של 56 מיליון דולר תמורת מלון בן 770 חדרים, המצוי במרכז הגורת מלונות ההימורים בלאס-וגאס. ריקליס, נשיא חברת "ראפיד אמריקן", השתלט על א.י.ט.ס. (אמריקן טרבול סרביס) בשנת 1971, בקנותו חבילת-מניות שהיתה בידי בנק צ'אייס. בשנת 1972 הפסידה א.י.ט.ס. 3.9 מיליון דולר על מחזור של 51.3 מיליון דולר.

אין גרוש - אבל

רבע מיליארד לירות יש!

כאשר שר-האוצר הכריז, בצאתו לחו"ל, כי אין גרוש למיסמך גלילי, לא השנה ולא בעוד שנתיים, הוא ודאי לא רצה לרמות. אבל אותו זמן נערך כנס ישובי רמת הגולן, בהשתתפות נציגי מחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית, ושם הודיע מנהל המחלקה, יחיאל אדמוני, כי קיבל אישור מן השרים ישראל גלילי וחיים גבתי, להוציא רבע מיליארד לירות על התיישבות בגולן.

כן החליטו להוסיף על הישובים הקיימים עוד ארבעה ישובים ומרכז עירוני שיהיו בו 500 משפחות. התוכנית המלאה תוגש בימים הקרובים לאישור הממשלה.

סרטים: הכל במשב, פרט להוצליה

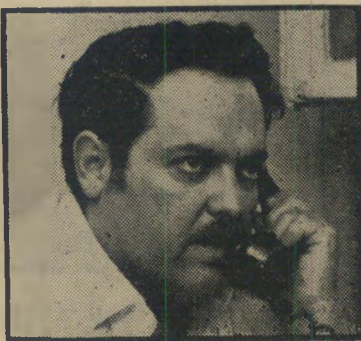
החברה היחידה שגרפה זהב היתה אול"פני הסרטה הרצלית. חצי שנה לפני המל"חמה, היה זה הצינור היחיד להעברת צי"לומים לחו"ל, כאשר מארצות-ערב, למשל, לא היו העברות כאלו. היו ימים ש-חור ארוך השתרך לפני פתח האולפנים. הצינור להעברות עבד 24 שעות רצוף, עם חמישה עובדים ו-10 נערות, כולל ה-מנכ"ל יצחק קול. גם עובדי תחנת המיסטר של הרואר עשו מעל למוטל עליהם. התוצאות היו כי דקות ספורות לאחר הצילום ראו מאות מיליוני צופים בעולם את המתרחש. היו גם שידורים ישירים מן

מי שראה את מודעות המחאה נגד ה-מילחמה, הופתע לגלות ריכוז כה רב של העוסקים בייצור סרטים בין החותמים. במאים ומפיקים בלטו בין השמות המוחים. הפליאה אינה גדולה, כאשר רואים מה עשתה המילחמה להעשיית-הסרטים בארץ. לפני המלחמה עבדו בענף על הכנת סרטים לבחירות לכנסת. עשו סרטים ל-שרותי-ההסברה של המדינה לרגל 25 שנים למדינה, עשו סרטי פירסומת שונים. נוסף לכך הפיקו סרטים עלילתיים, כעשרים לשנה, בתקציב של כחצי מיליון לירות לסרט. פעילות גדולה זו התפרשה על שני אולפנים - אולפני הסרטה הרצלית, ו-אולפני ברק, על כארבע חברות להשכרת ציוד והפקה ועל כ-250 עובדים שונים (במאים, צלמים, טכנאים).

עכשיו נפסקו לחלוטין סרטי-הבחירות לכנסת, לא עושים סרטי-הסברה, ולא עושים פירסומת. סרטי עלילה לא עושים, פרט לשתי הפקות זרות. האנשים לא הולכים לבתי-קולנוע, ולכן לא כדאי להפיק סרטי-עלילה או סרטי-פירסומת.

מקור אחר שירד: לפני המלחמה היתה הטלוויזיה מזמינה סרטים קצרים להפקה אצל חברות חיצוניות. עכשיו היא משדרת בעיקר בשידורים חיים, ואין כל עבודות עבורה. נסתבר שהשידורים החיים, שאול"תרו מחוטר-ברירה, טובים יותר מן ההפיקות היקרות שבויימו.

לדעת כמה יצרנים, גורם חשוב בשיטוק בענף הוא הפסקת הביטוחים לייצור סרטים נגד סכנות מלחמה. עד פרוץ ה-מלחמה, היתה ועדה במשרד-המיסחר והתעשייה, שנתנה אישורים להפקות זרות נגד סיכונים מלחמה. הביטוח היה לכל תקציב הסרט. החל מפרוץ המלחמה משור תקת הוועדה, בעיקר בגלל גיוס אנשיה, והאישורים שהיא נותנת הם רק להור צאות בישראל. אבל אם חברה, למשל, שוכרת שחקנים זרים, וצריכה לשלם להם וההפקה בוטלה בגלל מלחמה, אין הבטיח חל על הוצאות אלו. לכן אין מפיקים רוצים לבוא להפיק כאן סרטים.

מנחם "הרצלית" יצחק קול, הכל פרט לקול

האולפן בהרצלית, במסגרת תוכנית היום של חברה נ.ב.י.ס., שהפעילה צוות פרשנים כאן ובניו-יורק. הטלוויזיה הישראלית, למשל, נאלצה לקנות בחו"ל סרטים שהעיבירה הרצלית לרשתות בעולם, ולייבאם חזרה, ושידרה אותם 24 שעות לאחר שראו הצופים בארה"ב את הקורה בארץ. פעילות זו הכניסה להרצלית את ההכנסות הרגילות שהיו לה לפני המלחמה: כ-800 אלף לירות לחודש. אבל עכשיו עם תעסוקה של 15 עובדים וצינוד מצומצם במקום 100 עובדים.

ספורט טוטו

חושב תל-אביב זכה השבוע בפרס ראשון "טוטו"

150,000 ל"י

מינימום כלל הפרסים

300,000 ל"י

מינימום פרס ראשון

150,000 ל"י

ביום ה' מועד אחרון למסירת טפסים

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

זה כל כך פשוט...

מה יותר קל מלחשתתף בהגרלת חלוט. סמך 6 מספרים בכל אחת משמונה הטבלאות שבטופס.

עשה חישוב פשוט: פעולה בת שניות ספורות, מביאה לך סיכויי השתתפות בזכייה של מינימום 150,000 ל"י בפרס הראשון, ואלפי לירות ביתר הפרסים.

חל כל כך פשוט.

טוטו

זו השיטה

המלאך בשחור

ברנדה

להתראיין, לשיר ברדיו, להופיע בטלוויזיה, זה, לדבר עם עיתונאים. שום כלום. להיפך. היא עמדה בתוקף על כך שה' ביקור כולו ייעשה בעילום-שם. "באתי להופיע, לא לדבר. פירסומת יש לי מס' פיק משלי", אמרה, ולא נתנה לאף אחד צ'אנס.

רמז קטן לכל המעוניין: מי שירצה בכל-זאת לשמוע את קולה, אפילו אם הוא לא חייל, שיאזין לשיר שכתבו פול ולינדה מקארטני, והוא שיר-הרקע לסרט גיימס בונד החדש חיה ותן למות, ב' כיכבו של רוג'ר ("המלאך") מור, שיוקרן בקרוב בארץ.

אבל מה שהתחיל בהתלהבות גדולה א-לה ברנדה, הסתיים בקול דממה דקה. ברנדה, שבווייטנאם הופיעה שנה תמימה וסבלה אחרי-כך מסויט-מילחמה ממוש' כים, החזיקה בישראל מעמד רק יומיים. הביקור בבתי-החולים השפיע עליה עד-כדי-כך לרעה, שכבר ביום חמישי, למחרת סיורה, נגמר לה מזה. היא נסעה לטיול קצר בירושלים, כמו כל תייר טוב בארץ-הקודש, ובבוקר יום שישי כבר קמה והתעופפה לה מכאן בחזרה ללונדון. אבל מי שהספיק לראות אותה בולעת לקירבה את כמויות החומס העצומות, בטוח שהיא עשתה את זה על טיל חומס-אוויר.

אל המנוחה ואל הנחלה

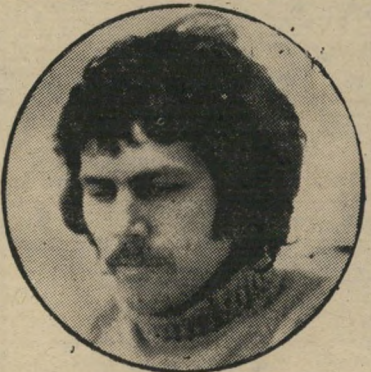
ריטמאסטר, בונה סירות-מירוץ מפלורידה. הם מתגוררים על אי קטן במיאמי-ביץ', בבית שבו שבעה חדרי-שינה, שלוש שה חדרי-אמבטיה והמון מרחב מסביב. האי כולו אינו כולל יותר מעשרה בתים. זהו גרעין של ממש לראובן בן השש. בנה של דליה מנישואיה הקודמים, לו היא קוראת בחיבה "טרון הקטן שלי". עכשיו, סוף-סוף, התגשם חלומה של דליה. חלום פשוט מאוד. כל מה שהיא רוצה, כל מה שרצתה תמיד הוא שיהיה לראובן בית, ושלא יהיה חולה. ומשיש בית ובעל מפרנס, היא יכולה היום להכריז בפה מלא: "נשבר לי" דליה

בשורה הראשונה של אמנים ישראליים, שקנו להם פירסום עולמי והמבלים את מרבית זמנם בחוץ-לארץ, שמור מקום של כבוד לשחקנית-הזמרת דליה לביא. בתקופה האחרונה מרבה דליה לקפוץ ארצה. אמה חלתה, והיא באה לסעוד אותה בחוליה ולהיות איתה. אלא שלביקורתה התכופים של דליה בארץ בעת האחרונה, יש סיבה נוספת, אקטואלית וחשובה לא פחות.

עם פרוץ המלחמה התגייסה דליה לי מיבצע איסוף כספים למען ישראל. מייד לאחר שהסתיים המיבצע, שהוכתר בהצלחה גדולה, הגיעה ארצה ויצאה למייד לביקור רים ולהופעות בפני פצועי צה"ל, כמעט בכל בתי-החולים בארץ. בפעולתה המסורה של דליה למען הפצועים מצוי גם נופך אישי. אחותה, מויכל, עומדת להינשא לקיבוצניק בשם נוימרוד, שנפצע במלחמה. את החתונה דחה הווג הצעיר עד לאחר שאימן של דליה ומיכל תבריא. דליה נישאה לפני חודשים אחדים, כידוע, לתעשיין אמריקאי בשם פיטר

הגומל

נפטר לפני כשלושה חודשים. הוא לא הגיע להלווייה, אבל עכשיו, כשהגיע סוף סוף, נסע ישר לחיפה להיות עם המשפחה. ותרשו לי לנחש שהוא גם השתנה. כנראה שפירסומת בכמויות גדולות בכל זאת נמאסת פעם, והבן-אדם מחליט בסוף להתיישב בדעתו. בייחוד כשהוא מוצא את הגומל הנכון.

גפן

בשבוע שעבר הגיעו ארצה, עם זרם התיירים המתעורר, הצעיר מנחם גפן ו' אשתו הטרייה דיאנה (הגומלים) ריג. החבריה רק שמעו, כבר הכינו להם שולחן עליו בג'קו ביום שישי אחרי הצהריים. חיכו, חיכו, ובסוף התיישבו. הווג הצעיר לא הגיע. מהפירסומים בעיתונות אפשר היה לח' שוב שהגומלת הגיעה לבדה. היא הצטלמה עם טילים, עם חיילים, ובעיקר עם החיוך המפורסם. ואילו הבעל הישראלי חובב הפירסומת שלה כמעט שלא הוזכר. בירוב קצר העלה כי אביו של מנחם

דיאנה

מכופף הלבבות

ליט שהארץ קטנה עליו. אלא שאורי אהב את איריס. ואיריס אהבה את אורי. והם רצו אפילו להתחתן. אבל פה אמר אבא דוידסקו טופ. תישע לחוץ-לארץ, אמר לאורי, ותסתדר — ואז נגאה. אורי נסע לגרמניה, ואחרי-כך לאמריקה, אל הפרופסור שלו. איריס המאוהבת של-חה לו מיכתבים וחבילות, בגאמנות ראויה לשבח, אבל מצידו — דממת-אלחוט. לא מיכתבים, לא טלפונים, אפילו לא דרישת' שלום אחת לרפואה. כאילו לא היו דברים מעולם. הקטנה חיכתה, והתאכזבה, ועוד חיכתה. אבל כמה אפשר? וכך צץ לפתע כוכב חדש. מרוב אכזבה יצא לה להכיר את הזמר אברהם עופרים, שהגיע לסיבוב הופעות בארץ. זה היה תחליף לאירע, לביתניים. אבל הביתניים נגמרו בחטף, כשפרצה המלחמה. כזכור, מייד למחרת יום-הכיפורים תפס העופר קלי-הרגליים את המטוס הראשון וחזר לגרמניה. זה היה קצת יותר מדי. איריס התנדבה

אורי גרר, מכופף-המזלגות הישראלי, יושב היום באנגליה, מופיע בטלוויזיה ו' משמש נושא לתחקירים ומחקרים שונים ומשונים. אך מי ששוקב אחרי המדור הזה זוכר, שהוא יודע לעשות עוד כמה דברים. לפני נסיעתו לחוץ-לארץ ניהל אורי גרר רומן ממושך ואינטנסיבי עם מלכת-המים לשעבר, הדוגמנית היפהפייה איריס דוידסקו. הם היו חברים, וידידים, ואוה' ביים בהפסקות, במשך שנה תמימה. במקביל הגיע ארצה פרופסור אמריקאי בשם פיט, חוקר של תופעות על-טבעיות, שהתדרש מכישוריו המיוחדים של אורי והחליט לכתוב עליו ספר. הפרופסור פוש לווה אותו בארץ משך שנה ולמד להכירו מקרוב. הכול היה טוב ויפה כל עוד הצליח אורי לסובב את כל הארץ סביב אצבעו הקטנה. אלא שאחרי ה"ברוך" עם עניין סופיה לירן, שזכה לתגובות סוערות סותרות, ניכרה ירידה תלולה בהכנסותיו והוא הח'

דליה לביא

לביא, שעלתה לראשונה על הבמה בהיותה בת 12 בלבד, עומדת לסכם 20 שנות הופעות עשירות ומגוונות בפרישה סופית. מעתה תתמסר לבית ולמשפחה, ואולי אפילו תגשים חלום נוסף: ללדת עוד ילד.

מייד לעבודה בבית-החולים איכילוב. כיום היא מנהלת חנות בפס' לונדון מיניסטור, ושלוש פעמים בשבוע כמו שעון היא מתייצבת באיכילוב. ההתנדבות הרגיעה אותה, הוציאה לה את כל הפרפרים מ' הראש. היא אפילו התחילה לצאת עם צעיר נחמד, ערוד-דין. אבל מי שחשב שבוה נגמר, טעה טעות גדולה. לפני שבוע נפלו שני דברים. באחד הימים הגיע ארצה צוות של כתב וצלם מהדיילי מייל, לאסוף חומר-רקע על אורי גרר ולשוחח עם אמו, עם האמרגן שגילה אותו, עם חבריו. הם הגיעו גם אל איריס, כמובן. ואם זה לא מספיק — אז באחד הבקרים האחרונים קיבלה איריס מעטפה גדולה ותפוחה, מארה"ב. חשבה לה, הנה, סוף סוף הוא כתב. איפה? היה זה מכתב של פרופסור פוש. במיכתב המצורף ביקש הפרופסור מאיריס לקרוא את הפרק ה' מצורף, מסיפרו החדש על אורי גרר, העומד לצאת לאור בקרוב. וכיוון שזהו הפרק העוסק באהבתם של ה"סופרמן" הישראלי ונערת-הזנומותיו, ביקש שתקראו בעיון ותעיר את הערותיה. כך שיש לה עוד סיכוי להיכנס להיס' טוריה, לפחות בעקיפין.

סרטים
גם הקטנים אהבים

את העוזרת

גיל 14 הוא גיל מתאים במיוחד לגיבור קולנוע. בגיל כזה, הגיבור עדיין חמוד כמו ילד, אבל מותר לו להתנהג כמו גבר; הוא קטן-קומה אבל רבי-שאיפות; והעיקר, הוא תמיד מוצא איזו דודה זקנה וטובה, בשנות ה-20 המוקדמות, המשנה כמה מער כי חייו, ומראה לו, הלכה למעשה, שיש דברים חשובים יותר מווג אופניים חדש. ואם הסיפור מזכיר משהוא מלחשה שבלב ועד קץ של 42, הרי רק לעתים נדירות זכה להצגה פיקנטית ומפורשת כליכך, כמו בסרט בשם איזו מין עוזרת, אשר יוצג בקרוב על בדי הארץ.

הסרט, ששמו במקור חאליציה (רשעות) הוא תערובת מוצלחת במיוחד של מין, נוסטאלגיה, סאדו-מאזוכיזם וסאטירה צינית, עשה כבר קאריירה רבת-מעללים ב-איטליה, שם הרגיו את הצנזורים שהגבילו אותו לבני 18 ומעלה, וזה למספר פרסים בינלאומיים, וכלל בין סרטי הקופה הגדולים של השנה, ועיצב סופית את מעמדו של הבמאי הצעיר (29) סאלבורה סאמי פרי, שנתגלה כבר לפני שש שנים, בסרט בשם דודתי אהובתי.

תחילת המעשה, במותה של אם סיצילי-יאנית מכובדת. המצלמה מתמקדת על בנה הקטן של הנפטרה, המתאבל... על ששאר בני-משפחתו נותרו בחיים, ומפריעים לו לשחק במשחקי הכדור שלו.

הסוחר (מוני פרו) והעוזרת (אנטוני) להתחיל עם האב

סצינה שנייה, בבית-העלמין. הכומר מסיד במרץ את המנוחה, ומבטיח שרוחה תמשיך לרחף מעל ביתה ולשמור על הילד שוכנים בו. הבעל המופתע, ממלמל בסגנון נפולות: "זה לא חיוני".

סצינה שלישית, המשפחה חוזרת מן הלוייה. הבן הבינוני, זה שעתיד להיות גיבור המעשה, נימנע בין שתי גברות בריאות-בשר, כשזו מצד שמאל, הבריאה במיוחד, היא אלמנה רבת אנוחות ותאוות.

העוזרת (לאורה אנטוני) ב"איזו מין עוזרת" לעזור לכל המשפחה

לנקום בבעלה האדיש. לתפקידים הראשיים בסרט חדש, רוצה סאמפרי שוב בצמד אנטוני-מומו. ואם אכן יקבלו השניים את התפקידים, יוכלו מומו הצעיר סוף-סוף לראות את עצמו משחק על בד הקולנוע. כי כאשר הוצגה בכורת איזו מין עוזרת באיטליה, נאלץ להישאר בחוץ. כאמור, הצנזורה הירשטה רק כניסת בני 18 ומעלה ואלסאנדרו מומו הוא בן 17 בלבד.

תדריך

תל-אביב

*** ג'רמיה ג'ונסון (אורדן, אר" צוח הברית) — אדם שהוא ספק מציאות, ספק אגדה, נימלט מן ההמונים הסוערים באמצע המאה שעברה, ורוצה להתבודד בהרים. שם הוא מגלה כי אין מנוס מן האנושות מתחת לשמיים של העולם הזה ויהיו גבוהים ככל שיהיו, הוא נוכח לדעת שכל מי שהחברה אינה קולטת לתוכה, הופך בהכרח לאוייבה ונשבע לרחוש אי-בה ניצחית לאלו שהפריעו את חייו הילווים בחיק הטבע ובחברת האשה האינדיאנית שנשא לו לאשה. מישחק משכנע של רוברט דרסורד בתפקיד ראשי.

חיפה

*** הבזונדיני עם הנעך הי שחורה (אורה, צרפת) — שירותי בין צרפתיים מתבלבלים בנייתן במצחיקון מותח ומשעשע של איזו רובר המגלה את אחד הכשרונות הקומיים המעולים של צרפת: פיאר רישאר.

הקטין (אלסאנדרו מומו) והעוזרת (אנטוני) לגמור עם הבן

ידו של הנער מחליקה על ברך האלמנה, וזו נאנחת. היא עולה כלפי מעלה, וזו שוב נאנחת. עוד יותר למעלה, והאלמנה נאנחת ונושכת את שפתיה, ואז מגיעים הביתה.

לאב, בתחילת שנות החמישים לחייו, ולשלושת בניו, אנטוני בן ה-18, נינו (שהיה במכונות) בן ה-14, ואנציו, בן ה-7 או 8, עולים במדרגות בצעד הכבד והמר הורהר ההולם הזדמנויות טראגיות. ואז נפתחת דלת דירתם ומופיעה ההפתעה. שמה של ההפתעה הוא אנג'לה (מלאך ב-איטלקית) וכשמה כן היא. צעירה, יפה, מלאת מרץ וחיוכים. היא העוזרת החדשה שנושכרה עליידי האם, בטרים נפחה את נשמתה. ולא רק נאת מראה היא, אלא גם מסורה וחרוצה.

אבל למלאכים אסור להיות חטובי גוף יתר על המידה, בעיקר כאשר נוער כופר בן ימינו נמצא בסביבה. ואכן, גברי המשפחה, סיציליאנים חמימוג, אינם יכולים להתאפק זמן רב. אנטוני, הבכור, יוצא להתקפה. אנג'לה הצנועה, בת הכפר ש שומרת על טוהר מידותיה, משיבה בסטירת לחי. האב לוטש עיניים חמדניות, אבל הוא מן האסכולה הישנה. הוא מציע חופה וקידושין, וזו כמובן הזדמנותו לבת-כפר ענייה.

אלא שכאן מתערב הדיבוק, בדמותו של נינו הצעיר. נינו הוא בדיוק בגיל שבו יצור כמו אנג'לה מסוגל לבלבל את הוריו. בין השניים מתפתחים יחסים מוזרים, שבהם רוצה הנער להשתלט על האשה הצעירה, ואילו היא מצידה, נאלצת להיכנע למשחקיו, משום שללא הסכמתו, לא יוכל האב לשאתה לאשה.

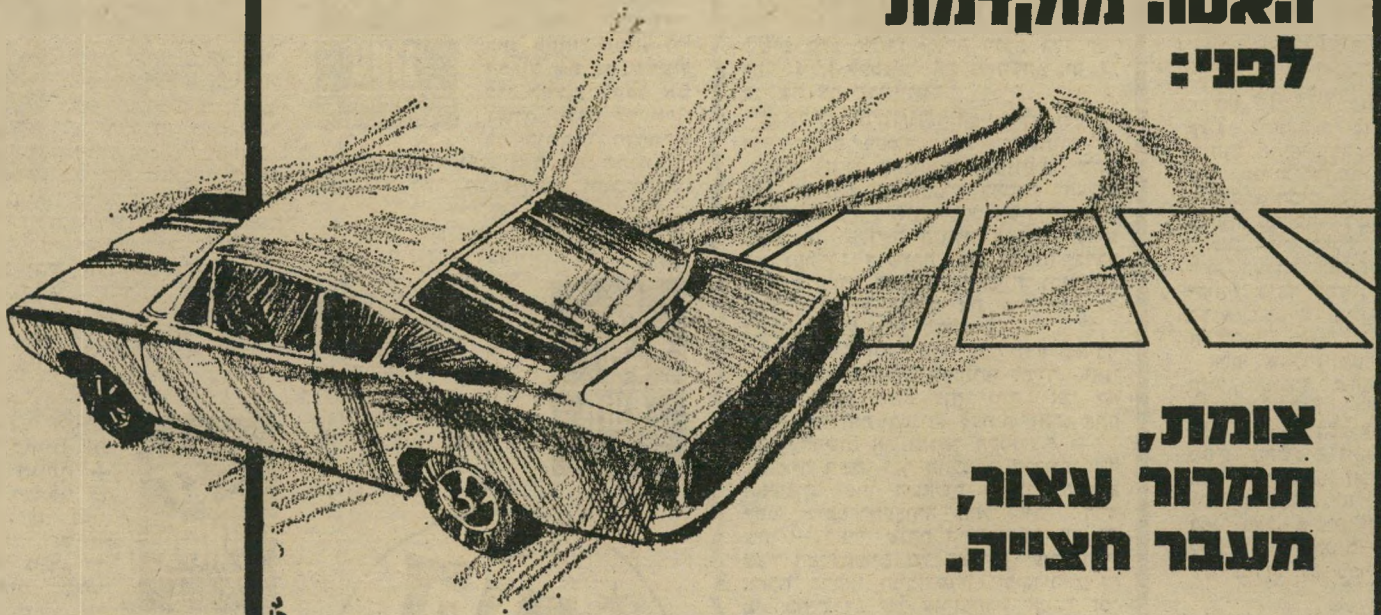
ומה שהוא דורש ממנה אינו שייך בשום פנים ואופן לשיגרה: הוא רוצה שתוריד ספרים מן המדף העליון של הכוננית, רק כדי שיוכל להציץ תחת הצאיטה. הוא מכריח אותה להתהלך בלי חוזה. מוריד לה את התחוננים תוך כדי ארוחה תגיגית ומצווה עליה להתפשט בפניו בכל עת ש יחפץ. המשחק מתחיל בחיוד ונגמר ב-חריקת שיניים, כאשר הנער לומד להגיע אל המטרה הנכספת, שהיא תוצאה טבעית של משחקים ארוטיים אלה. רק אז מגיעים הצופים אל ההפי אנד הנכסף.

סרט זה, הוא תופעה טבעית בהחלט בי יצירתו של סאמפרי, שהספיק עד היום לעשות שישה סרטים באורך מלא ולזכות בפירסום נרחב בכל העולם. בגיל 23 כבר ייצג סאמפרי את איטליה בפסטיבל קאן בודותי אהובתי, לאחר נסיון קולנועי קצר למדי, כעוזר במאי למארקו (הזלייה ה' גדולה) פרוי, בשלושה סרטים.

הסיפור, לדברי סאמפרי, שהשתתף גם בכתיבתו ולא רק בבימויו, נושא אופי אוטוביוגרפי בולט. באמצע שנות החמישים היה סאמפרי עצמו בן 14 ונהג לבקר עם אביו הסיציליאני באי הדרומי. יתר על כן, אביו של סאמפרי נשא אשה מבוגרת ממנו (הזוג נפרד כשסאלבורה היה בן 15). הבמאי בעצמו נשוי למורה לצרפתית בשם פלוציסקה, המבוגרת ממנו, וגם גבוהה ממנו בקומתה. ואכן, יש בסרטו

נוהג ברכב:

**בכביש רטוב,
הקפד במיוחד על
האטה מוקדמת
לפני:**

**צומת,
תמרור עצור,
מעבר חצייה.**

עבור את החולות בשלום

המועצה הלאומית למניעת תאונות

משרד התחבורה

**שפתיים
סדוקות?**

Tanya

הפתרון: משחת שפתיים MAGIC LIP

במדינה

תחבורה

שומרי החוק

אינם חוקיים?

שעה ארוכה הסתובב רוכב הקטנוע ברחובות תל-אביב, בחיפושיו אחרי סייר תנועה שבנוכחותו יוכל לבצע את פשעיו. הסתובב — ולא מצא: "ככה זה" היריה לעצמו. תמיד כשצריכים אותם — הם אינם.

העיוות. לבסוף נמצאה המציאה: סייר צעיר ונחמד שהילך בניחוחת על המיד-רכה. רוכב הקטנוע תיאר את נסיעתו, נעצר ברמזור האדום כמה שניות לפני שהסייר הגיע לצומת. עיני הנץ של הסייר גילו מייד את העבריון. בצעדים מאו-ששים קרב אליו: "אתה רוכב בלי קס-דה" גילה לקטנוען את החדשה. תן לי בכקשה את הרישיונות.

שאלות פתוחות. הסייר לא ידע כי הוא משתף פעולה. מבלי ידיעתו, עם אירגון רוכבי קטנועים ואופנועים, שהרי ציא את הקטנוען לכביש במטרה להעלות מחדש בפני בית-הממשט שתי שאלות עקרוניות, שלדעת הנהלת האירגון עדיין לא נפתרו: חוקיותה של החקנה בדבר חבישת קסדה בדרכים עירוניות, וחוקיותה של החקנה המסמכה את סיירי-התנועה לתבוע מבעל-רכב להודות.

"לא אדירה." כן, אני יודע שאינני חובש קסדה, השיב הקטנוען לסייר. ואני אפילו פושע גורא עוד יותר: אני לא רוצה להודות בפניך. לעומת זאת, אתה רשאי לרשום את מיספר הקטנוע.

הסייר רשם, וכך התבצעה תוכניתו של האירגון, ושתי השאלות הועלו השבוע בפני שופט-התעבורה התל-אביבי דוד שור — לאחר שורת התייעצויות עם יו-עצו המישפטיים של האירגון, עורר-הדין אהרון ברקאי ועורר-הדין אביגדור פלד-מן, ממישרדו של עורר-הדין אמנון זכ-רזני.

זה היה מיקרה בלבד, ששאלת חוקיות ההזדהות בפני סייר זכתה לטיפול נפרד. ערב החג, התפרסם ברבים פסק-דין של השופט וינוגרד, שקבע, במישפט אחר, כי החקנות המוקנות לסיירים בנידון אינן חוקיות, ואין חובה על אורח להזדהות בפניהם.

אייאפשר להיזהר. אי-לכך, לא נותר לקטנוען הנאשם אלא להצביע בפני השור-פט על פסק-דינו של עמיתו. התובע, כי תשובה, טען כי פסק-דינו של שופט השלום המכובד וינוגרד איננו מחייב את שופט-השלום המכובד שור. שור-השיב לתובע כי הוא אכן מודע לעובדה זו, באשמה האחרת — אי-חבישת קסדה — העלה הנאשם טענה חדשה, שלא הושג מעה עד כה, לפיה, תקנת חבישת הקסדה עומדת בסתירה לתקנת תעבורה הרבה יותר יסודית — זו המחייבת נהג לנהוג בזהירות המקסימלית האפשרית.

"הקסדה סותרת את תקנת הזהירות ב"שני מקרים," הסביר הנאשם, "בשעת נהיגה — היא אינה מאפשרת סיבוב הראש במהירות הדרושה. באופנוע, אין הנהג יכול להסתכל על הראי האחורי, מאחר שאי זה נתון לרעידות כל הזמן ואינו מראה כוללם את הנעשה מאחור. לפיכך, חייב הנהג לסובב ראשו לאחור." **הקסדה — מסוכנת.** הקסדה היא מי-שול גדול אף יותר, לחובת הזהירות, כאשר מתרחשת תאונה, המשיך הנאשם וטען, להוכחת דבריו, הצביע על דבריו של פור-ספור אלברט ברטל, מנהל המחלקה לנוי-רולוגיה כירורגית בבית-החולים איכילוב בתל-אביב, שהצביע על מחקר אמריקאי בו נקבע כי במקרים מסוימים עשויה הקסדה דווקא לגרום למות, במקום להציל ממנו.

בתשובתו, לא התייחס התובע לנקודה זו, השיב שתמית, כי הקסדה נועדה לטר-בתו של הנהג, כדי להגן עליו. "ודאי," היריה השופט שור בקול, "אולם השאלה כאן היא אם הכוונה לפעול לטובתו של הנהג — אכן גורמת לטובתו. אם רופא יחליט להוריק לי, מנה כפולה מהדרוש, כשהוא אכן חושב על טובתי, ואני קצת אמות מזה — כוונתו הטובה לא תועיל כל-יכך."

ציפיה. לסיכום, החליט השופט להר-הר מיספר ימים בשאלות העקרוניות ש-הנוחו על שלחנה, קבע מועד מאוחר יותר לפירסום פסק-דינו. כאשר יפרסמו — יידעו כמה אלפי אופו-ר-ענים, וכמה רבבות נהגי מכוניות ומשאיות, טוב יותר באיזה עולם הם חיים.

הדאגות הקטנות שלך מבלבלות את אר-רח החיים מסדיר שניהלת עד כה. הש-תחרות מבעיות אלו תועיל יותר ממה שהיגך מאמין. התהוללות יתר היא אחת הסיבות לחוסר שיווי משקל-נפשי. מנוחה ב-משך השבוע ופעילות תרבותית כגון קריאה, יחידות למצב נורמלי. בנסיבות בלתי צפויות אתה עשוי להיאץ ל-צאת למסע קטן. הצט-ייד בכל הדרוש. אל תעמדי במבוכה כשי-ציעו לך הצעה מפתה.

אנשים נוטים לחוש בנחיות בקירבתך מ-שום שאתה מורה עליהם אווירה של שקט וביטחון. תצטרך לעוף עצה רמת-שני-בות לאחד מהם, ולי-הפעיל את כל קסמך כדי לשכנע לקבל את דעתך. מצפה לך אכו-בה ביחסים חברתיים או קרובים, לעומת זאת לא תחיה לך שום תקלה בתפקידים היומיומיים.

אם נמצא בבעלותך כל-יכך, צפויית לך תקלות וסידודות רבות בקשר אליו. יחסך עם אנשים בעל-יחסות מושפעים במידה רבה מהיות וניחושים ואי-נס מבוטסים על עוב-דות מצויאותיות. תצ-טרך לנקוט בצעדים שול קיצוצים וקיצוצים בכספים. היום המאושר עבורך השבוע — שבת.

הורום הולך
22 בנובמבר - 20 בדצמבר

הורום הולך
22 בנובמבר - 20 בדצמבר

הורום הולך
22 בנובמבר - 20 בדצמבר

אל תקבע דברים בהחלטיות, השאירם במצב של חוסר הכרעה, ליבשי ירוק.

נדיבותך וישרך יזכו השבוע להערכה מתאימה. תכונת המנהיגות שלך תבוא אף היא לידי ביטוי הולם בהזדמנות שתיתן לך השבוע. נטי שלא להיות פיוסית יתר על המידה ביח-סיד הרומנטיים. היפוי הדרמטי מטנור אותך ומעלים ממך נטיות א-חרות העלולות להיות לא לרוחך. ביקור מפ-תיע של קרוב משפחה יתרום לדיון גלוי ב-נושא המטריד אותך. פגישה מיקרית תהפוך לרוחן סוער ביותר.

הורום הולך
22 בנובמבר - 20 בדצמבר

זו תקופה בה אתה יכול להסדיר את כל בעיותיך. ראשך צולל ואתה שוב מסוגל ל-התגבר על המיכשולים והמחשומים שעמדו בדרכך. אם תתאמץ אך מעט אתה יכול להפוך את הקערה על פיה, פגישה מיקרית תהפוך לרוחן סוער.

הורום הולך
22 בנובמבר - 20 בדצמבר

חבק עולם ומלואו. אתה בדרך לאושר. החזק בו היטב! צפויה פגישה חשובה.

כוח הרצון שלך הי-שבוע מעל לכל. יש מקום להגינים יסו-דיים. אתה לא מרוצה מהעבודה ומהממונים עליך. זה מצב זמני חולף. השתדלי לחשוב יותר על הבית ועל ה-סובבים אותך. צאי פלחה, חיי אדיבה ו-פשוט לבני משפחתי תן וידיך. הם חוקים לך. בן טלה, זה בהחלט לא שבוע להימורים. הת-רחק מהם. הקשר שלך עם בת מזל-דגים הולך ומניב פירות בשבוע זה.

טלה
21 במרץ - 20 באפריל

אל תתרגזי בת שור, זה לא יעזור, זה רק יגביר את המתח בינו לבינך. רוא אומנם לא מבין אותך כראוי, אך-לם הוא אוהב אותך ו-עליך להסתפק בשלב זה באהבתו. שמירי על פניך שלא תיראנה עיפות ורעות מראת. מישקלך ירוד ועליך להשתדל לעלות במישקל. החיוך אף פעם לא מזיק. כשמחייכים השמיים מתבהרים. סוף השבוע יהיה על מי מנוחות. הר-עפי עליו אהבה. הזוהרי מהצטננות.

שור
21 במרץ - 20 במאי

אתה רואה, בן תאו-מיס, המאמץ השלם. לא טרחת לחינם. אל תרפה את המתח — גם בעתיד ישתלך לך הדבר. אתה עוד תגיע לשיא. העיקר שתמ-שיך באותו מרץ. לך, בת האומים מצפה שבוע שיגתה ביותר, שום שינוי. השתדלי לעבור את המשבר — אחריו תבוא הי-מנוחה המצופה. הרבו בטוילים השבוע.

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

אתה מדבה לשבת ב-מקומות ציבוריים בלי לעשות דברים מועי-לים. נסה לשנות מי-הג פסול זה, לפני שי-דיק לך. אל תנסי ל-חפש את עתידך בעי-בר — הוא עוב אותך וזהו לעומת זאת, תפ-גשי השבוע אדם ש-יקסים אותך. בנישה נבונה, תצליחי לרכוש את חיבתו. בעיות נפשיות המציקות לך אינן מאפשרות לך להתרכז בדברים נחוצים. התייעצי עם רופא. קצת בילוי יספר את מצב רוחך.

האוסר ממך וחלאת: אינך רואה תוצאות מוקנות מפעולותיך ה-בה, אנשים חותרים תחת מעמדך, אינך זוכה לגילויי חיבה אמיתיים, ובדיוותך גורמת לך לדכאון נפ-שי. נסה להתגבר על האגואיזם ההרס או-תך, לביאה — הגי-בירי מאמציך להתקדם בסולם החב-יה, לא בהכרח על חשבונם של אחרים.

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

הצטברות יתר של עצי-בים עלולה לגרום לך להתפרץ ולהיק לעצ-מן. גולות ארגנה או מנוחה בבית-הכרחה ישיפיע עליך לטובה. נטייתך הסיבית לה-מר על דברים חסרי סיכויים של ממש, עי-לולה להפילך השבוע בפח. פקח עיניך והי-שמר. מחלה קלה עלולה לפקוד את ביתך. טפל בה לפני שתדביק את שאר המשפחה.

בחולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

שמר. מחלה קלה עלולה לפקוד את ביתך. טפל בה לפני שתדביק את שאר המשפחה.

דויד גנון
"מכה רצינית וחזק"

ד לשמוע על כך! מספיק! הגיע הזמן שיחלל התהוה. יש לי אם וחברה ב-בית, תנו לי לחזור אליהם. אלפים רבים של חיילים יושבים היום בצפון ובדרום, כשעיסוקם העיקרי הוא לחשוב. תליתילים של מחשבות, הירהרו רים, הערכת כוחות, שאלת שאלות. מה יהיה? כיצד נמשיך? האם טוב הדבר? מדוע הפסיקו את האש? מדוע פרצה המלחמה?

אלפי שאלות מטרידות, במוחו של כל חייל. השיגרה, שהחלה להתפשט בקוים, מופרעת על-ידי השאלות הרבות. חייל נעור בחברו במציאת חשבות. מעבירים מידע. מחליפים רשמים. מסיקים מסקנות. הכל שואלים את הכל. הכל מנידים ראשם לימין ולשמאל. לא טוב. סימן שאלה גדול בפני הכל. ציפיה למתקרב ובא. מקווים לטוב יותר, מקווים שהעתיד לא ירע יתר על המידה. הוא כבר עשה דיו.

צעקה בקול גדול

ה דעות חלוקות לכאן ולכאן. שני צדדים מופיעים. בעד ונגד, עם מעט ספייחים. מי ששוכר בין כמה חיילים ומפנה שאלה זהה לכולם. יכול לנחש את תשובת כולם. שאלה אחת בלבד צריך להציג לפני-הם, ומייד קולחות המילים במפל עצום. הם שופכים את הכל.

אין הם חוששים מפירסום דעותיהם ב-רים. אף הסדירים מבגיניהם צועקים זאת בקול גדול. אין חוששים מצנזורה. אין חוששים ממישפט צבאי או מעונשו של המפקד.

הוא חושב כמותם. הכל חושבים כמותם. הכל רוצים שיידעו שזוהי מחשבתם — שמישהו ינסה לעשות דבר מה, ינסה ויצ-ליח.

מי שנלחם במלחמה הזו, מי שהיה בקווי-האש, מי שזנחה עליו המכה הרא-שונה, מי שטעם טעם הפגזה, אם חבר או חברי נפלו לידי בשעת הקרב, מי ששמע זעקת חובש מפצוע שקיצו קרב, מי שהר-מות עמד מולו והשאיר סימני-דם בגופו, רסיסים, כוויות ושאר חבלות, מי שרכס חזק את הקסדה לפני הסתערות — התשו-רה, ללא ספייחים וללא תנאים, היא: "די! איני רוצה יותר! עזבו אותי! די! יש לי אם וחברה! תנו לי לחזור אליהם!"

הם רוצים להמשיך

י שנים אחרים. ישנם חיילים שלא הגיעו לקרבות, שלא ראו את קו-האש וגוויה מרוסקת מועלית למסוק, שלא ראו חברים נופלים, שלא ראו דם ואש וששן וטילי נט. נשלחים, והבוקיירי של בור-קוח. אותם חיילי מפקדות, שתפקידם רב-ערך, אותם חיילים שלא ראו כיצד נחלצים

כתבה זו הוכנה בראשית נובמבר ולא פורסמה עד כה בגלל סיבות שלא היו תלויות ב-

השולם הזה

דויד גיבון.
שלום זה דרך הזהב

יכול לשפוט. אני מתאר לעצמי שהלוחמים
נשמו לרווחה, וזה העיקר.
חברו, דויד גנן מחיפה, נשוי עם שלוש
שה ילדים, יוצא נגדו בזעם: „צריך להמ-
שיך, לגמור עד הסוף. פעם אחת מכה
רצינית וחסל. כך נוכל להיות חזקים יותר,
גבוהים יותר!“ מייד פורץ ויכוח. האחד
צועק על השני, לא. הם לא נלחמו.

„אני מאמין

בשלום”

כ כל שמצפינים יותר לעבר קווי
החזית הקדמיים, פוגשים ביותר לוח-

הלוחמים רוצים בשלום

מיכה פרנק
„אין ברייה אחרת“

חיים יעקובוביץ
הכל מילבד חיי

אני יודע, לא. לא גלחמתי, לא. גם לא
שמעתי יריות. הייתי רחוק!“

קרוב לאש

ורחוק ממנה

כ הן ניסים מפתח תקווה. נשוי עם
שניים. גם הוא מוביל טנקים: „זה דבר
הכי גדוע, שהפסיקו את המלחמה. היינו
מכים אותם אחת ולתמיד. זה שהארמיה ה-
שלישית מכותרת, זה לא נותן כלום. היינו
צריכים להכות בה.“

את כולם! לא! אני לא רוצה אבדות,
אני מוכן להמשיך עד הניצחון. אני בטוח
בניצחון. הרוגים? כן, אני יודע. לא, לא
נלחמתי. אף פעם לא נלחמתי ממש. אני
נהג.“

מאיר יעקוביץ מנס' ציונה, נשוי ללא
ילדים, אינו מסכים לדעת חבריו, מובילי
הטנקים. „הייתי קרוב מאוד לאש, ראיתי
עשרות פצועים מועברים לבתי החולים.
כן, אני רוצה בשלום, ומאמין בקיומו. אני
חושב על מדינה פלסטינית ובכלל ויחורים
על שטחים. לא נודקק להם אם יהיה שלום.
אני חושש מהסורים. הם אכזריים. נצטרך
להיות בטוחים מאוד, לפני שניתן להם
חלק מן הגולן.“

„להחזיר הכל

חוץ מהחיים!“

כ מזה קילומטרים צפונה נמצא מיכה
פרנק מנהריה, נשוי עם שני ילדים,
שכיר בקונדיטוריה בחיני האזרחיים. „אני
רוצה בשקט, אבל לא יהיה שלום. אם לא
היתה נכנסת הפסקת האש, היינו תוך יו-
מיים מוצחים. לא, אני לא מאמין ברצון
כנה לשלום. אומרים את זה משום שאין
ברירה אחרת. אתה יודע, מעצמות העל
זה כבר לא המישחק שלנו. לא, אני לא
לוחם. אני סמל-רכב.“

צפונה יותר. מיספר חיילים יושבים סביב
למדורה קטנה, מנסים להתחמם מעט.

גדעון גוריון מקבוצת גבע, נשוי עם
שני ילדים: „אני מאמין בשלום. אני יודע
למה, אולם אני מאמין. הפסיקו את הלוח-
מה מעט מוקדם מדי, אולם אני איני

השיריון. פניו עצובות, המון יאוש ודיכאון
בקולו, פושט ידיו לפנים בשאלה: „מה
אומר לילדה שלי בבית?“ אט-אט גובר
קולו, והוא אומר דבריו בצעקה כימעט:
מספיק!
! אותי אין הם
הייתי בקו

הראשון, רציתי להילחם.
... אתן הכל תמורת שלום.

הכל! איני זקוק לשום דבר, לא שטחים,
לא יוקרה! אני רוצה לחזור הביתה, עם
האשה והילדה. ההיילים שואלים שאלות,
והם מבינים זאת. כולם, כולל אני, יתנו

מטנק שרוף, אותם חיילים שלא סימנו
בכף ידם האחת כמה מחבריהם נשארו —
לא לה יש ספק, יש טרוניות, אלה צועקים
בקול גדול: עוד! עוד! לא די במכה!
אלו רוצים יותר — להמשיך, להיאבק,
להילחם, אולי עד לרגע שבו הם עצמם
ייאלצו להיכנס לקרבות.

רואים אותם בכל פינה, ומייד אפשר
להבחין: זה נלחם, זה לא, זה נלחם, זה
לא. ארשת הפנים מספרת הכל. אותם לוח-
מים נמצאים בקרן-זווית, לוחשים בשקט
את מילותיהם. עד היום רואים את האבק
בשערותיהם, פנים שאינן מגולחות, עיניים

יחזקאל חידלי ונפים כהן (מימין), מאיר יעקוביץ (מוזג)
„לא מוכנים להחזיר כלום“

הכל, הכל, כל מאמץ, שהכל ייגמר! די!
באמת מספיק!“

מובילי
טנקים. לכל אחד דעה שונה. יחזקאל חידלי
מתליאביב נשוי, עם ילדה אחת, אומר:
„מקווה שיהיה שלום, אבל אין עם מי
לעשות את זה. אני לא מאמין שיעשו
זאת. איני מוכן להחזיר כלום חוץ מ-
חלק קטן מסיני. על הגולן אני לא מדבר
בכלל. לא, איני מוכן לוותר להם, ובכלל
הם הרי התחילו, שיסבלו קצת, הרוגים
שלו? בכל מלחמה יש הרוגים, סובלים.

עצובות, המתמלאות לא פעם דמעות מייד
לאחר המישפט הראשון. חיילי המפקדות
למיניהן מנסים לדובבם, לשיח עימם מעט,
לשאל איך היה, וכיצד, והם נקיים מסור-
דרים, שלוה כפניהם, כאילו לא עבר אך
לפני זמן קצר הרעם במקום והיכה.

„אתן הכל

תמורת שלום!“

יש מילואים בשנות השלושים, אב
לילדה, עיתונאי בצהרון, משרת בחיל-

(המשך מעמוד 27)

לא לה שישיבו שם למעלה. באולימפוס, והסתאבו בכיסאותיהם. אסור! זה לא יימד חק להם! אתה יודע, אני רוצה שקט, רק שקט, כאילו 100 שנים על גבי. אתה בא הביתה, ואין למי לצלצל. החברים שלך נהרגו.

גש לרמב"ם או לבית החולים בצפת, תשמע מה יש להגיד. תשמע את אלה שעלו עם חורים בגוף. הם עשו זאת, אותם צריך לשאול! הם צריכים להחליט! מה יש, למות מותר להם, ולומר את דעתם אסור?

הכל מדיניות

כושלת!

לום? זו לא שאלה של רצון. זו חובה.

שלום? זו לא שאלה של רצון. זו חובה.

פשוט כך. לא תהיה תקומה לעם ללא שלום. כן. פחדתי במלחמה, כל הזמן פחדתי. אי אפשר להתרגל לפחד הזה. אתה חוזר הביתה עם הפחד הזה.

חנן אהון

למות מותר, לאמר את הדעה אסור?

שטחים? אין להם כל משמעות.

שאלו להם כל משמעות, לא איסטרטגיה ולא כל דבר אחר. מי צריך את זה? "עוד שנתיים נחזור ונילחם שנית. ואני צנוע כשאני אומר זאת. אחי אמר לי בששת הימים: עוד תזכה להילחם למען המדינה הזו, מוקדם יותר משתרצה. הוא צדק. זה מספיק! בשבילי ערבי זה אדם. אם הוא הולך לידי ברחוב, אני יכול לשי-אול אותו מה השעה. בקוויים, במילחמה, זה חייל מול חייל, אויב מול אויב.

"הכל מדיניות כושלת. אנחנו נלחמים היום, ומחר אין לי לאן ללכת. הלקחים נשכחים, הכל חסר טעם. שישה חברים שלי מגבעתיים הלכו ללמוד רפואה בבור לונגיה, משום שלא היה להם מקום בארץ ניברסיטה. לכולם ממוצע 8.5 ו-9. כשי נסעו, נשבעו שלא יעשו יותר מילואים, ואם תפרוץ מילחמה הם לא ישובו. הם באו כמו ילדים טובים, שלושה מהם לא יחזרו לשם. הם קבורים באיוו חלקה צבאית. שלוש האחרים יחזרו לבלונגיה, משום ששוב לא יהיה מקום בארץ. הכל מנוהל בצורה הדפוקה ביותר."

לאחר שניות:

אני מאמין ביכולת שלנו לעשות זאת. זה גדול מהם מהאנשים שצריכים לעשות את זה. הלוואי ואתבדה, אולם אני יודע שאצטרך שנית לחזור אל האש והפחד. אולי אלהים יעזור לנו..."

לא שמע את ה"שלום". עיניו שקועות בלהבות האש. לפתע התנער וצעק: "עוד אספר הכל בבית. את הכל אני אחזיר, מילבד חיי!" מייד פרש מן החבורה, וחיי פש מקום אחר לשבת בו.

חברו, מיכה רקובר ממושב בית-שערי-רים: "אני שמח שלא אני המחליט. אני רוצה לשים קץ לדבר, אם כי אני יודע כיצד. הייתי מחזיר את כל השטחים, אם יתנו לי ערבויות מספיקות לבטחוני. כן. את הכל הייתי מחזיר."

גם מיכאל אלגרבלי מקרית-אתא חושב כך. כמותו אברהם רוזנר, סטודנט הלוי מד מדעי המדינה, לאחר מילים מיספר, הסתגרו בעצמם וחזרו להביט בלהבות האש. אחד מרים ראשו ושואל, תכתבו זאת?

"כן!"

"זה חשוב. אל תשכחו לעשות זאת! תאמר לכל האנשים המתנגדים לכך, לבוא ולשבת במקומנו. הם ישנו את דעתם." "להתראות חבר'ה."

"כן, להתראות." אומר חיים יעקובוביץ. "עוד חודש, חודשיים, שנה, שנתיים לכל היותר הכל ישוב ויחזור. שוב אש, שוב נפגעים, שוב אבל, צריך לשנות את

השטחים לא

הוכיחו עצמם!

חוק יותר. רפאל לוגסי ודויד גלם, שניהם לוחמים. אינם חושבים לרצף בטרם יענו. האחד עונה והשני מהנדל בראשו, ולהיפך. "השטחים לא הוכיחו עצמם. זו אינה דרך להחזיק בשטחים. היכן הביטחון? הכל הופרך במילחמה הזו. אם רוצים במילחמה, שום שטח אינו עוזר, שלום זה דרר-הזהב. לשבת ליד שולחן אחד, ולפרוק את כל הדברים המעיקים על הלב. בכל שטח שנכבש יופיעו שנית נסקים וטילים. אז היכן ההיגיון?"

זה לא

יחחק להם!

חייך האחרון בדרך היה מלוחמי צנחנים, מאתם יחיד-סגולה שיכלו למוצב ההרמוני. חנו אלון השתחרר מהר סדיר לפני שנתיים, מתכוונן ללמוד באוניברסיטה, אם המילחמה תיגמר. אלון אינו מסתפק בתשובה של כן ולא, הוא מסביר כל דבר, שיהיה ברור לכולם.

"קודם כל, שיבינו כולם -

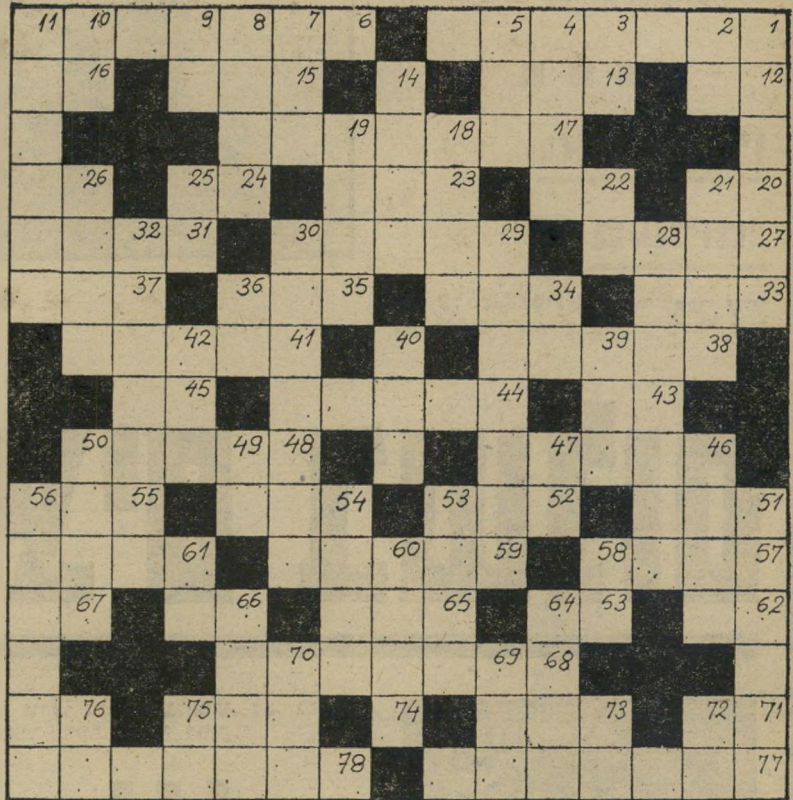
הפסקתי-האש היתה טובה לפחות בגי-לל הסיבה הזאת.

עוד לא פגשתי בלוחם אחד שירצה בחיי דוש הקרבות. זה מובן מאליו. אנחנו אנשי שים, כולנו רוצים לחיות. וזה מאוד מוטל בספק אם המילחמה תתחדש.

"אישית אני מאמין בשלום. לא, לא חוסרי-אמונה. פשוט זה הרושם שלי. שהי דבר לא יתבצע. אל תבין אותי לא נכון, אני מקווה ורוצה בשלום. שלום ממש בכל הכנות, אלא שאחרי הדברים שראיתי אני יודע בדיוק, חברים טובים שלי נהרגו... הביט העיניים שלי דומעות..."

פתאום צועק, "אני רוצה יותר מחד-לים! זה לא היה מחדל צבאי, זה מחדל מדיני! כן, חד וחלק, מכונת הלחימה הישראלית פעלה מייד כמו מכונה משומרת, לאחרי ההפתעה הראשונה. אז תסיק את המסקנות בעצמך! אני חושב שזה מחבקש מאליו..."

"לי מותר לטעות, לך מותר לטעות.

מאונך:

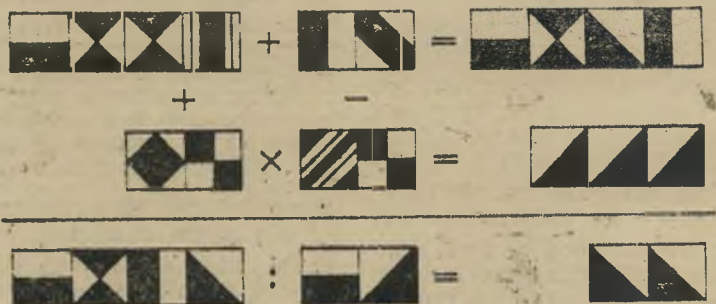
- 1) סרסרות, תיווך. 2) קרון, בלע"ז. 3) עיר שכנה לחל-אביב (ר"ת). 4) מנביאי תריעשר. 5) הם - בגרמנית. 7) זכות בלעדית של המעצמות. 8) שם נחה תיבתו של נוח. 9) קיר מים. 10) בת-קול. 11) פלך בספרד. 14) זלזול גפן. 18) ציפור שיר סגנה. 19) סס. 21) בלתי-שכיח. 22) שנשמה באפו. 25) מילת שלילה. 26) שמו המקורי של אבינו הראשון. 28) מציבת-מחט. 29) טיפ. 30) תקופת פריחה ושגשוג. 32) סופר אמריקני נודע ("הקץ לגשק"). 34) מתורות הקבלה במוח. 36) גולד טרם זמנו. 39) הקדש מוסלמי. 49) טבעת לחיזוק הברגה. 42) עיר בצרפת. 46) גילגולה הראשון של הצפרדע. 47) נהר באפריקה. 49) דגן. 50) טמיר, געלם. 51) ויכוח, דין ודברים. 53) ניתר. 54) מסורר. 56) דרגה בצה"ל. 58) מאותיות הא"ב. 60) במאי-קולנוע צרפתי. 61) עש מויק. 64) גדוד שומר-ראש של דוד ושלמה. 66) רודן יוגוסלבי. 69) וכולי. 70) עדיין לא. 72) בן. 73) מילת זירון. 75) צלוי-למחצה. 76) מסולם התווים.

מאוזן:

- 1) ימה גדולה בקנדה. 6) "הנמר הצהוב". 12) משורר ישראלי ותיק (ש"מ). 13) שגר החיה. 15) ציפור שיר. 16) אביון. 17) קיסר עליון. 20) שר, מזמר. 22) חומה. קיר מגן. 23) פואמה. 24) גיבורה הלאומי של שווייץ. 26) הקלף הגבוה ביותר. 27) נעלה מכל ספק. 29) סירה קלה. 31) חביב מאוד! 33) התה שלו. 34) סוג עור מחוספס. 35) פומנאי "מים לדוד" (ש"מ). 37) מררה. 38) חופשי לעשות כרצונו. 41) חגים. 43) חומר-ציפוי שקוף. 44) רהוטה, שוטפת. 45) פרוטה יפנית. 46) בורגול. 48) בכיין כרוני. 51) בתל, תעב. 52) אצל, בקרב. 54) חיט. 55) רגולטור. 57) התאוחה. 59) מושב ליד עפולה. 61) הקציע אבן. 62) בילה את הלילה. 63) חימה, זעף. 65) יריעות פירות מיובשים. 66) מגש. 67) ראש ללא זנב... 68) של מדע המלחמה. 71) מידת יובש קדומה. 73) מסג. 74) התלונן, רגן. 76) קידומת לשניים. 77) ציוויליזציות. 78) פרוטסור שהיה שבו בדמשק (ש"מ). להטיט את 74) שתי מישבצות שמאלה.

חשבוע 1892

וזהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

פנים חמה. עם פרוץ המלחמה התנדבה מירה לסייע לאגודת "קרן אור לצה"ל" שכראשה עומד התעשיין אליהו ספקטור, לחקק חפצים אישיים לחיילי צה"ל בחזית סיני. היא חזרה אז החזית מופקר פעמים, סייעה לציוד המלוויה הישראלית בסיני, והיתה האשה הישראלית הראשונה שהצתה יחד עם כוחות צה"ל את הגשר שהוקם על תעלת סואץ. הקדימה אותה במערב התעלה הזמרת יפה ירקוני, שהוטסה לשם במסוק. אבל כמשך ימים רבים היתה שם מירה האשה הישראלית היחידה. זהו סיפור של מירה על חוויותיה והרפתקאותיה על ארמת אפריקה.

בצהריים נתנו לי מדים של חייל — חולצת עבודה עם הכתובת "צה"ל" ב"אותיות צהובות, מכנסיים עם "חנות" מלפנים, קסדת פלדה ואפודת-מגן נגד רסיסים. אבל לא נצליח לעשות ממך גבר", אמר אחד החיילים.

יציאת אפריקה

העמפנו את הבילותינו על קומנדקר. אני התיישבתי בגיפ יחד עם שמחה ונהגו, וכך יצאנו אל התעלה.

הכביש הצר היה עמוס מאות טנקים, בשיירה ארוכה אינסופית. דומה היה שהם מתקדמים בדרום באיטיות מטריפה, וכובד דם בולע מטר אחר מטר. כלי-רכב משורי ייגים נוספים התקדמו בצד הכביש — מחז זה מדהים של צבא מודרני בתנועתו קדימה. הפגות-אויב כבדה נפתחה, הפגזים צנחו והתפוצצו על החול מימינו ומשמאל לנו. מטוסי-סילון שלנו ושל האויב צווחו מעלינו.

זחל"מים ונגמ"שים התפתלו בינות לי-טנקים, ומשאיות פילסו את דרכן בין גיי פים ואמבולנסים. כולם נחפזו אל אותה רצועה צרה של דוברות שצפו על-פני ה-תעלה — הקשר היחיד בן הכוחות שבצידה האחר לבין שאר הצבא. לפתע הלמה בי

מפקד-הבסיס הזמין אותנו לסעוד בקרו-נו. נאספנו שם, חבורה של קצינים ידועי קרבות וכן שלושה מאנשי "קרן-אור ל"צה"ל" ואנוכי. לאורה הצהבהב של מנורת השדה ניראו פניהם של הגברים יגיעים וקודרים. הסעודה הוכנה באהבה רבה, אנו באנו לתת, אך מצאנו עצמנו מקבלים יד-תר משנתנו. החיילים והקצינים ניראו להר-טים מאד לשוחח עם אנשים שבאו מן ה-עורף, הרחק מאזור הקרבות. בשעה מאו-חרת יותר של אותו לילה, לאחר שההפגזה שככה, חזרנו לתל-אביב. בהתקרבונו לאל-עריש, ללא אורות, נעצרנו לזמן-מה על הר-כביש בשל תאונת-דרכים קלה. יד נקשה על חלוננו. פתחתי אותו וקצין הציץ פנימה. הוא הביט בי, לחץ את ידי בדממה ושב ונעלם בתוך האפילה.

לתל-אביב הגענו בשעה 5.00 לפנות-בוקר, קר, שבנו והעמסנו הבילות אל המכונית וחזרנו לסיני.

ברפידים חילקנו פריטים נוספים. אחרי כך יצאנו לעבר מעבר המיתלה. היה עמנו זמר מצוייד בגיטרה. אולם, בסמוך למית-לה היתה ההפגזה כה מרוכזת עד שרק חיילים מעטים יצאו את הבונקרים שלהם להאזין לשירתו.

אחרי רדת הלילה התעטפתי היטב ב-שמיתלי ושכבתי במכונית, אותה הבאתי איתי. השכם בבוקר יצאנו לטסה, בנסיעה מידברית שלווה לאורך כל הדרך ברעמה של ארטילריה ובנהמם של מטוסים ממעל. כשהגענו לטסה גילינו כי המחנה ריק

זהו סיפור של צעירה ישראלית, שבעת שפרצה מלחמת יום-הכיפורים לא יכלה לשבת בכיתה שבת-לאיב, הרגישה שעליה לתרום למאמץ המלחמה — כחזית, לא בעורת. מירה ויינגרטן, ילידת ירושלים שחזרה לארץ אחרי 13 שנים בהן התגוררה בוסטון, טכסס, שם השתלמה גם באמנות הקולנוע, היא איסמנטית בחוג לאמנות הקולנוע באוניברסיטת תל-אביב. פרט שכתבה וכימה "ראיון עם מירוש פורמן" — הכמאי הציבי שביים בארצות-הברית את הפרט "התפשטות" — ייצג את ישראל בכפטיבל הקולנוע בכרדין בשנת 1972, זכה שם לקבלת-

זיסטורים, סגירות, מציתים, תחתונים, כפפות, עיתונים, מצננימים ואפילו ממח-טות לחות וריחניות מאלו שמחלקים לנוס-עים במטוסים. אחרי שעברנו את אל-עריש התחלנו מחלקים את הפריטים ליחידות שעל חופו

רומית-מערבית לאיסמעיליה, בינות לדינונות שהסתחררו בתוך סר-פתחול, ניצב הטנק של האלוף אריק שרון. התקרבותי אל הטנק, ורגלי שקעו בחול העמוק מדי-צעד. ישבה שם קבוצה של קצינים בכירים, שהיו בוחנים מפה צב-

טורחני אור

מאת מירה ויינגרטן

הצפוני של סיני. היינו משליכים אותם אל חיילים שישבו בתוך טנקים, זחל"מים ומשאיות — שהיו כולם בדרום אל תעלת-סואץ. יחידות-שיריון אחדות חנו באופן ארעי לצידי הכביש. חיילים רבים, שהיו משוכנעים כי אין נשים ברדיוס של מאות קילומטרים מרובעים, התקלחו לצידי הכ-ביש כשהם עירומים כביום היוולדם.

אספנו מאות גליות ומספרי-טלפון כדי לקחת אותם איתנו בשוכנו לתל-אביב. ב-לילה הראשון הגענו למחנה, זמן קצר לא-חר שהופצץ על-ידי הארטילריה המצ-רית. המחנה היה שרוי בהאפלה מחוללת.

רק בדל של ירח האיר את הצלליות הדוי-ממות שניגשו אלינו. אחר התגברה ההפג-זה, ולאורן של ההתפוצצויות יכולנו להב-חין בבונקרים, בכלי-רכב ובהמוני חיילים מאובקים, בלתי-מגולחים. אז תפסתי לרא-שונה כי אני נמצאת בקר-החזית.

האנשים דיברו בלחש, אף שהאויב היה מרוחק מהם כדי קילומטרים. מבלי לראות דבר חשתי כי הם מתוחים, עצובים ועיי-פים מאד-מאד. הסברנו להם לשם מה באנו, והשמועה נפוצה על-פני המחנה כולו. מייד הוקפנו בציבור של דמויות מעורפלות שהוארו רק על-ידי פנסי-כיס מאופלים.

"באתם לנו מהשמיים", אמר חייל. "איך ניחשתם למה אנחנו זקוקים?"

חייל כבד-גוף ניצב בסמוך והבעה מהר-רת על פניו. מיששה אמר שבחיי האור-חיים הוא משמש מנהל בית-ספר. בשעה מוקדמת יותר של אותו יום יצאה יחידתו להבקיע דרך אל חיילי המעוז המכותר בקצהו הצפוני ביותר של קו בר-לב.

לאור פנס הבחנתה כי הוא מבוגר ממש כאבי. הוא ראה אותי מתבוננת בו, ואמר: "בתי, בצבא שלנו נאלצים גם הקשישים להילחם." במשך הערב הוסיף להשתמש פעמים אחדות במילה "בתי", כפנותו אלי.

אית הפרושה לפניהם. פניו השזופים והמ-אובקים של אריק שרון ניפנו אלי בהתקר-בי.

הוא קם על רגליו במהירות. "עשית היסטוריה", אמר בקולו רווי-הביטחון. "את הנערה הראשונה שעברה את הגשר שעל תעלת-סואץ".

האלוף שרון הושיט לי יד גדולה, מיוב-לת. "כל הכבוד", אמר. לפתתי את ידו. ביקשתי להשיב לו. היו לי דברים כה רבים לומר. אך שפתי לא נענו לי, ושתי-תי.

"סילחי לנו על קבלת-הפנים העלובה", אמר אריק שרון. "אבל עלינו לצאת למ-שימה".

דמותו הכבדה רחקה ממני. בקלילות של פנתר, טיפס על הטנק שלו והחליק לתוך הצריח. כעבור רגע קל כבר רעם מנועו של הטנק והוא התרחק בתוך ענן-אבק, בהטילו אבק בעיני. נשארתי עומדת שם בדממה ומביטה אחרי הטנק שהתגלגל לע-בר העיר איסמעיליה. מבעד לאבק הנע קדימה יכולתי לראות את אריק ניצב זקוף בצריח וידו מנופפת לי לשלום.

חיילים עצובים

כ אשר פרצה המלחמה, ב-6 באוק-טובר, היה לי יותר מול משכל. דפקתי על דלתות שונות משך שבעה תמים עד שלבסוף הורשיתי להצטרף לקבוצה בשם "קרן-אור לצה"ל", אירגון-מתנדבים אור-חי, שמאז יומה הראשון של המלחמה דאג לספק לחיילים בחזית פריטים אי-שיים שונים.

למחרת כבר ישבתי במכונית סטייטן-כוחלה-לבנה שנעה לעבר חזית הסואץ. המכונית היתה עמוסה מגבות, רדיו-טרנז-

התדלחמה

מחשבת — כל העוצמה האדירה הזו נעה לעבר רצועה צרה של עץ ומתכת המחברת שתי יבשות, אסיה ואפריקה. האם תצליח במשימתה?

מכל העברים נהרו ובאו, כמו לאסיפת עם מזורה. יחידות חי"ר דוממות, כאשר כל חייל אוזן בנישקו הדרך ועיניו תרות סביב אחר מארבי נ.ט. מצריים ומתקדמים לעבר התעלה. בכל שררה תחושת תנועה, תחושת בהילות להגיע אל הלוחמים שמן העבר האחר, אשר היו נלחמים שם מזה יומיים.

הפגזות-האויב הקטועות נמשכו והצי-ליפו בעיוורון בכל מה שניקרה בדרך. פגזים הרימו מטירות-חול אל השמיים. הכוחות המתקדמים ניראו מתוחים, אולי

כמעט. כל היחידות המשוריינות נשלחו קדימה, לצליחת התעלה. שמחה, הקצין האחראי, אמר לנו שאנשיו זקוקים נואר שות לפריטים אישיים כגון גרביים ולב-נים. פניו חרושי-הקמטים וצרוכי-הרוח הביעו דאגה עמוקה. קבוצת אנשי "קרן-אור לצה"ל" פרקה את כל מטענה של המכונית וחזרה לתל-אביב להעמיס מטען חדש.

"אולי אפשר להישאר כאן ולעזור לכם, בבקשה?" שאלתי את שמחה. הוא הסכים להרשות לי לחלק את הפריטים השונים ללוחמים הדוחפים קדימה למול התעלה. רק אז נודע לי לראשונה כי באותו יום הציב צה"ל סוף-סוף גשר מעל לתעלה, ופרץ מערבה.

בחינו חבק ספרותורה בעל ידיות-כסף. הרב נטל את ידי והניח בתוכה צרור זעיר. ודאי סוכרייה. אמרתי לעצמי ב" קפצי את אגרופי. אחר הניח הרב את שתי ידיו על ראשי וברכני. "יברכך אלור" הם וישמרך..." אמר הרב גורן. הקומנדק נעלם. פתחתי את כפי-ידי. לא סוכרייה הניח בתוכה הרב גורן. היה זה ספר-ההילים זעיר. לפתתי אותו בחזוקה רגע. ואחר הכנסתי לכיסי, סמוך לליבי. לכל מקום בו הלכתי בשלושה השבועות הבאים, באפריקה, היה הספר הזה איתי, יומם ולילה.

קפצתי חזרה לתוך הגיפ והשיירה המ- שיכה בדרכה לאיסמעיליה. בדרכנו חלפנו על-פני מיבנים הרוסים, טנקים שרופים, משאיות מרוסקות ושרידי מטוסים. השדות הירוקים היו זרועים דקלים, ורוח-הבוקר הקלה הביאה עימה את צנתו הברורה של המוות.

מעבוריה של איסמעיליה היתמרו נדי- עשן תפוחים. על שביל-עפר המוביל אל העיר ניצבו שורות של כלי-רכב משריי- נים, נכונים לתזוזה.

חיילים רבים הקיפו אותי ועיניהם פקו- חות בתימהון. הכנתי רשימות ארוכות של דרישות-שלום ומספרי טלפון. לקחתם איתי לתלאיב ולמסור ליעדיהם, ברגע שתיק-

צה. ממערב ניתן היה לשמוע את רעם התפוצצויותיהם של פגזים וקטיושות. לשור- נותיאש האירו את האופק וקרעו את אפי- לולית הלילה המידברי. טילי קרקע-קרקע פילחו את השמיים ככוכבי-שביט. אש ארי- טילריה קלה נורתה מתוך המחנה שלנו, וטיל התפוצץ באוויר כזיקוקין די-נור. הלכתי אל חדר-המלחמה של המחנה, חדר שראה כבר רגעים רבים של מתיחות וחרדה. גבר לבוש בתחתונים בלבד בא מולי, במעלה גרם-מדרגות תלול. בשל ה- אפילה ובשל המדים הגבריים שעלי לא הבחין שאני אשה.

מפקד-המחנה, ישב לצידו של פרץ, קצין בלונדי חבוש ירמולקה. הבעת פניהם הקודרת סיפרה לי כי הת- קדמותם של כוחותינו מעברה האחר של התעלה מתנהלת תוך קשיים. האוגדה ספי- גה אבידות כבדות. "את יוצאת איתנו בבוקר?" שאל אותי המפקד.

"כן," השבתי. יצאנו את טסה עם אור ראשון, ופנינו אל הגשר. בשיירה ארוכה של גיפים, קומנדקרים ומשאיות-אספקה מלאות ב- תיגבורות ובציוד רענן, התקדמנו על הכביש המוליך אל התעלה. ערפל של בוקר כיסה את מידבר סיני רחב-הידיים והציגה

מירה וינגרטן במדי צה"ל בהם חצתה את התעלה

"לאן, יפהפיה?" שאל הנהג. "מה זה, פורים? את נראית בדיוק כמו החייל ה- אמיץ שווייק".

אמרתי לו שברצוני להגיע לרפידיים, ו- הוא אמר שיקח אותי לשם, בשני תנאים: "את צריכה להשיג לך מדים חדשים - ולסעוד איתנו". נכנסתי. הם סיפרו לי ש- הם צנחנים שחצו את התעלה בסירות גומי עוד קודם שהוקם הגשר, לשם טיהור האזור. הם הגיעו בקאדילק עד לשפת התעלה, והחזו אותה שם לפני החצייה. כמירכז הסתבר שהנהג הוא מיליונר יש- ראלי, בעליהם של בתי-מלון בישראל ובי- אירופה.

הם לקחו אותי אל מחנה בשדה שלצד הדרך. שם התאימו לי מדי- צנחנים חדשים ונאים. אספו מיצרכי-מוזן: לחם מלא, קפה משם. השיגו אפילו עוג- יות שאמו של מישוה אפתה בבית ושלחה אל בנה. אחר הופיע גם בקבוקיין, בי- אורח פלא. לבסוף, לאחר שתרו את המקום בחיפוש אחר מקום הגבר, אמר לי אחד בחרו נקודה נוחה, בצל שיחים ועצים. שני אנשים נוספים הופיעו.

הם העלו אש והחלו מבשלים את אורי- חת-הצהריים. אך אותי הכריחו להישאר בתוך המכונית, ולהאזין שם למוסיקה מתוך רשם-הקול. הם עמדו על כך שיעשו הכל בעצמם, והתייחסו אלי באדיבות יוצאת מן הכלל. "את תהיי הגבר", אמר לי אחד מהם, "ואנחנו נעשה את העבודה".

כשהיתה הארוחה מוכנה, קראו לי. הם סידרו עבורי מושב מתיבת-תחמושת, ואילו הם עצמם ישבו על החול. האוכל היה מורכב ממנות-קרב, אך בושל בין וטעמו היה נפלא יותר מכל מה שאכלתי מימי. קינחנו בקפה תורכי מהביל.

הערב החל יורד, וכיסי-צל אפורים החלו משחירים במהירות. אחד הצנחנים הוכרז שמוטב להיזהר, כיוון שיתכן שאנשי קומנדו מצריים מסתובבים בשטח. מדי- פעם חלפו מעלינו מסוקים, והחיילים לא יכלו לקבוע אם הם ישראלים או מצריים. תחושת-סכנה מוררה ומקפאת-דם פשטה לאיטה על-פני המידבר. אספנו את תפציי- נו, והם הסיעו אותי לרפידיים.

באותו מוצאי-שבת הגיעה הוראה לטסה לאפשר לנו להצטרף לכוחות העומדים לחצות את התעלה בבוקר. גרוני נחנק מהתרגשות. על-אף העייפות הגדולה ש- הצטברה בי במרוצת השבוע החולף, לא יכולתי להירדם. קמתי מעל מיזוני, שנפי- רש על ריצפת מיסרד צבאי, ויצאתי החו-

אפילו ניפחדים, אך הם המשיכו מבלי להיעצר. חשבתי לעצמי, "יקרה אשר יקרה כאן, לא אמות לבדי". תכופות שקענו בחול הרך שלצידי הכביש, וחיילים סייעו לנו לחלץ את ריכבנו. למרות הפגזים שלא חדלו להתפוצץ סביבנו, לא היה לנו פנאי לתפוס מחסה. היה עלינו להמשיך להתקדם לעבר התעלה. השמש שקעה והלכה באופק שבמערב וסיגורה את העיניים, והתותח- נים המצריים ניצלו ככל יכולתם עובדה זו, על אשה-הנגד הישראלית.

ההפגזות הפכו כבדות יותר ויותר, ואף קרובות יותר - ככל שקרבנו אל הגשר. חשוב היה להגיע לשם לפני רדת החשי- כה. שמחה אמר שאינו רוצה שאימצא שם אחרי רדת הערב. חלפנו על-פני כמה משאיות-תחמושת ענקיות, ואני חשבתי לעצמי, "אם יפגע עכשיו פגז באחת המש- איות הללו, כולנו נהפוך לאבק..."

נהגי-המשאיות. גוייסו עם מכוניותיהם והיו בשנות ה-50-40 לחייהם, ניראו של- ויום לחלוטין. לכן לחשתי לעצמי: "אני לא מפחדת, אני לא מפחדת..." לפתע ראיתי מולי את מי התעלה, מב- היקים באור השמש השוקעת. נעצרנו בי- מרחק של כ-150 מטרים משם וקצין-שרי- יון אירגן שורה של חיילים - תחת אש - שיעבירו את חבילותינו קדימה.

החיילים הבחינו בי והחלו צועקים, "בור- בילה!" ו-"הי! חברה, הביטו, בחורה אמי- תית!" ואחר מהם אמר, "אם את כאן, אז יצא לי הפחד".

הם שאלו אותי מי אני. "מירה", השב- תי, וכי מה עוד יכולתי לומר, באותה שעה ובאותו מקום?

חזרנו לטסה ללא אורות. הנהג שלנו אמר שהוא מפחד לנסוע בחושך יותר מאשר מאש האויבי והוסיף, "אם נגזר עלי ליהרג במלחמה, נו, מלא... אבל אינני רוצה למות בתאונת-דרכים".

ב"קאדילק" אל האש

ה שכם בבוקר המחרת נסעתי בקו- ר מנדקר לרפידיים. המכונית התקלקלה בדרך, ואני ניצבתי לצד הכביש לתפוס "טרמפ". לפתע, כמו בחלום או בסרט של פליגי, הופיעה קאדילק נוצצת, חדשה לגמרי, ונעצרה לידי. שני גברים מזוקנים שניהם עירומים עד למותניהם, ישבו בי- תוכה. הם היו לבושים במכנסיים קצרים ובעליים בלבד.

שיירוח כלי רכב על הציוד המוצגו ממערב לתעלה

חדרה לעצמותינו. במשך השבוע האחרון התרגלו כבר אוזני לרעמי הפגזים, אך עתה נפלה על המידבר דממה מזורה. כל מה ששמעתי היה נהם מכוניותינו בלבד. דומה שהמצ- רים גילו כי אנו באים, וחדלו מהפגזותי- הם. בפעם האחרונה בה נסעתי בכביש זה, היתה זו תופת של התפוצצויות, מוות, עשן, דם ואש. עתה נראה היה נטוש כימעט. רק פה-יזם טנק יחיד, או צוות- תחזוקה העוסק במלאכתו. כמו כביש של רוחות. ישבתי בגיפ כשאני חבושה בי- קסדת פלדה ולבושה באפודת-המגן נגד רסיסים שלי. הערפל התפור לאיטו וחשף טנקים, משאיות ונגמ"שים. למול עינינו, היתה תעלת-סואץ.

מירה בוחנת נגמ"ש מצרי

ברכת הרב

י בולתי להריח את המים ולראותם. נשמתי נשימה עמוקה, לורדא שאין זה חלום. הבטתי בגשר הנח על-פני המים, והתקשיתי להאמין כי מיבנה צר זה נשא עליו את עוצמת הכוחות האדירה שראיתי שם עוד בתחילתו של אותו שבוע. הגיפ שלנו נע על הגשר. התבוננתי סביבי כל העת. בניסיון לחרוט את המראה בזיכרוני, לשכנע את עצמי שאני באמת כאן, באמת על התעלה. החנינו את המכונית בעבר השני - במצריים, באפריקה. נמצאנו בתוך חורש- עצים קטנה, שם המתנו עד שהשיירה כרי- לה תחצה את התעלה. ירדתי מן הגיפ וניצבתי על אדמת מצריים. ניגשתי אל הביצורים המצריים הסמוכים שעל גדתה המערבית של התעלה, אנשי הנדסה ש- עמדו שם פקחו עיניהם לרווחה בראותם אותי. "מה זה, חייל מחופש לאשה?" שאל אחד מהם, "או אשה מחופשת לחייל?" מישהו נגע בכתפי. נשאתי את עיני, והת- רגשות ומבוכה גדולה אחזו בי. שם, במר- שב הקימתי של הקומנדק ישב הרב הי- ראשי, הרב שלמה גורן, והתבונן בי.

רזה לי ההזדמנות. כשתצלצלי לאשתי, אנא אמרי לה ששמך מירה. אנא, עשי זאת למעני!" ביקש ממני אחד החיילים. כאשר הבחינו במצלמתי, ביקשו כל הר חיילים להצולם. הם קיוו שכאשר יחזרו אל משפחותיהם, תיותר בידם עדות מיצר ערה זו לפגישתם עם המוות.

"אנחנו יוצאים עכשיו לקרהחיות", אמר רב-סמל שחור-עיניים. "אולי תצטרפי אלינו ותצלמי אותנו שם?"

נדתי בראשי לחיוב, ואני עצמי הייתי מופתעת מתגובתי. "בסדר, קדימה" אמרתי.

טיפסתי על פלדה והחלקתי לתוך הירזחלים. הרכב זינק לדרכו בתוך ענן-אבק. הוא טיפס וירד בגבעות-החול בקלילות מפתיעה.

מדי מטרים ספורים הבחנו בטנק מחופר ובתותחים מצריים. הם היו מפורזים בחול כחורי מסגרת. לועיהם האפלים של קני תותח-טנקים היו מכוונים אלינו מכל עבר. חיילים מצריים מתים, מנותק-קרב מצריות, תחמושת וחלקי-מדים היו פזורים סביב. הכל היווה הוכחה חותכת לכך שיום קודם לכן התנהל שם קרב נורא. עקוב-מדם. "הביטי, שם" אמר לי הרב-סמל.

סוף לכלבים

לפתע אחזה בי קהות מחרידה. בר מחק מטרים ספורים ראיתי רגל של אדם מהלכת בעצמה, נעולה נעל וגרובה גרב. עימצתי עיני כנגד שמש-הצהריים. ראיתי שהרגל נישאת בפיו של כלב, שר

בקרן המילחמה - מירה בשמלה אזרחית בחברת מארחיה החיילים והקצינים

קפצתי מן המשאית והבחנתי כי צידו הימני של הכביש אינו אלא ביצה טובענית עמוקה. הייתי כה מוהמת עד שהחלטתי שדי לי בכך, ושיאני רוצה להתלכלך עוד יותר. לכן, לא תפסתי מחסה.

ראיתי את הפצצות צונחות מתוך כרטי ה"מיגים" ואת התפרצויותיהן בפנען ברקרקע. אך הפעם היו רחוקות יותר. חצינו את התעלה ונכנסנו לסיני.

כעבור יומיים, בבסיס-אוויר בסיני, ישבתי על כנף מכונית, אותה הבאתי איתי לאפריקה. אדם קרב אלי. נשאתי את עיני... היה זה האלוף אריק שרון. "ובכן, את עדיין כאן", אמר. "האם תעניקי לנו את הכבוד לבלות את הערב עם האוגדה...?"

"כמובן", עניתי אף מבלי לחשוב.

באותו ערב ישבתי בין חייליו סביב מדורה. החיילים סיפרו לי את סיפוריהם, בזה אחר זה. תחושת חוסר-אונים אפפה אותי בהאזיני להם. כל כך הרבה יופי פנימי היה במלים. כמה אי-צדק יש בחלור קת היופי בין אנשים, חשבת.

מאוחר יותר, במחנה צבאי מצרי נטושי, נתקלתי במפקד אותו פגשתי במועד מוקדם יותר באותו שדה-קרב. היה זה גבר תמיר ושקט בעל שפם גדול, שמבט עצוב בעיניו.

ערב-שבת כמו בבי"ח

הוא וקציניו הזמינו אותי לסעודת ערב-שבת. נכנסתי לבניין הקסרקטין המצרי, ועיני נפערו בתדהמה. בצידו האחד של החדר הגדול ניצב שולחן ארוך, אותו ערכו החיילים לכבוד הסעודה. מצידו האחר ניצבו מספר כורסאות מוזהבות מפוארות בסגנון לואי ה-14, וספה ארוכה ונוחה; כל אלה היו מרופדים בד עשיר ומרוקם. כן הבחנתי בשולחן-קפה מהודר בסגנון וורסיי ובשטיח פרסי יפהפה.

כעשרים מאיתנו ישבו לסעודת השבת. ישב בראש השולחן הויר-שיב אותי לימינו. ברכנו על היין ועל החלה — ועל ה"געפילטע פיש" מקופסה שהבאתי איתי מתל-אביב יחד עם שקדים, פירות מיובשים, רימונים, גבינה צרפתית וסאלאמי. החיילים הביאו יין ובקבוקי וויסקי.

"אפשר מייד לראות מגע של אשה בר שולחן הזה", אמר אחד הקצינים.

אכלנו, שתינו ובירכנו. "אורחתי היקרה", אמר לי המפקד בחיך, לאחר שסיימנו את המנה האחרונה, "הבה נפרוש אל הטרקלין..."

עברנו אל הכורסאות המוזהבות ואל הספה. קופיף קטן, שנשלח אל אחד הר חיילים כקמיע, ישב והתגרד לו להגאתו על אחד הכיסאות. הוויסקי נמזג. מתוחר יות השבוע האחרון החלו מתפוגגות בזו אחר זו. שרנו שירים חסידיים ושירים נוגים שונים. לא שרנו אף שיר על קרב או על מילחמה.

..הישארי איתנו"

כאשר התכוננו להיפרד מעל היחיד דה הוו, דרומית לאיסמעיליה, החקב צו חיילים סביבי ואמרו, "אנא, אל תסעי. אינך צריכה להביא לנו דבר, רק הישארי איתנו".

בצאתנו לדרך חזרה אל התעלה, נסע אחרינו קומנדקר. על גבו נחו ארבע גופות של חיילינו. על אלונקות מכוסות בשמיכות צבאיות. תחושת-אשם אחזה בי, על אכזריותו של המין האנושי. דקות ספורות קודם הגיענו לקרהמים רעמו שני "מיגים" מעל לראשינו. מישהו מהאנשים אמר, "אלה מטוסים"!... ובמרחק מאיתנו התפרצה פצצה. לשון-אש אדומה פרצה לתוך קבר צת השיחים שלשמאלנו. היו אלה מטוסים

..הלו בובה?" צועק חייל למראה האשה בקו החזית

גם כאשר החלה הפגזה, נמשכה ההופעה כמקודם. מאחר שאין כאן בחורות, נספר לכם בדיחות טובות. אמר אחד הבודרנים לתוך המיקרופון.

"גבר ואשתו ביקרו בפיוזה שבאיטליה, והבעל אמר, 'תראי את המיגדל... הוא נופל...' והאשה אמרה, 'תראו מי מדבר...'"

החיילים צחקו במלוא-פה, אף שכולם כבר שמעו את הבדיחה בפעם העשירית. אני עצמי שמעתי אותה כבר לפחות תריסר פעמים מאז הגעתי לסיני.

צעקה פתאומית: "הפצצת אוויר!" ובמר הירות שלא-תיאמן תפסו הכל מחסה. תוך שבריר-שניה לא נותר איש סביב. ראיתי כיצד אחד מחברי הקבוצה שלנו זוחל על האספלט ומחפש לו מיסתור תחת משאית. צחוק עצבני פרץ. בשעת הפצצה אווירית, המיסתור הגרוע ביותר הוא תחת משאית. משך שניות מתוחות אחדות חשב כל אחד לעצמו שמה הגיע תורה. אך שום מטוס לא הופיע. היתה זו אופקת-שווא.

"אם אשה מגיעה כל-כך רחוק בחזית", אמר קצין הקשר, "עליה להשתדל להיראות נשית ככל האפשר... או למה את לובי שת מדים?"

פתחנו את המשאית שלנו. והחיילים התקבצו סביבה בלהיטות. חילקנו להם מגרבות, לבנים, סיגריות, מציתים, עיתונים, טרנזיסטורים. האנשים היו כה צמאים לחדשות מהבית, עד שדווקא העתונים והטרנזיסטורים היו הפריטים המבוקשים ביותר.

התיישב לבסוף והחל מגרם אותה. "כבר ראיתי גוף שממשך ללכת ללא ראש משך שניות אחדות אחרי שנערף ראשו", הפטיר הרב-סמל, "אבל זהו הפעם הראשונה שאני רואה רגל שהולכת בעצ"מה".

יודנו מהרכב. צווחה נוראה קרעה את האוויר. ארבעה מיגים מצריים חלפו בר גובה מועט מעלינו. קול רעם מתנפץ פלח את תופי-אוזנינו ובמרחק לא רב ראיתי עץ נחתך לשניים. זיעה שטפה את מצחי. זינקתי לתוך שוחה ומצאתי עצמי בסמוך לשתי גוויות מצריות. אחד מהם הביט בי בעיניים מווגות, נטולות-העבה, וליסו תלויה בריפיון.

התכווצתי בחלחלה ונצמדתי לקציה הר אחר של השוחה.

הרב-סמל קפץ מן המכונית והחל יורה במכונית-הירייה שלו לעבר המיגים. מכור גות-ירייה נוספות הצטרפו לירי, כסימפוני ית מבעיתה. מן המזרח, בעד העשן המיתי מר מעל איסמעיליה, הגיחו שני מיראזים ישראליים. הם קרעו את השמיים בדרכם אל המיגים ונערכו במיבנה קרב. מיג אחד התרסק על האדמה במרחק 200 מטר רים מאיתנו.

"בואו נסתלק מכאן", אמר הרב-סמל. צונחת-המוות סביבנו הקתה את האוויר הצה, הבהיר.

היה כבר אחרי-הצהריים. וקבוצת "קרן-אר לצה"ל" הגיעה אל היחידה. שני בדרים שהגיעו מססה, שרו וסיפרו בדיחות.

עם אליהו ספקטור בסואץ

העונות הגדולות

הנערה הראשונה ממערב לתעלה

סיפורה
של
מירה
ויינגרטן
שהצטרפה
לכוחות
שחצו את
התעלה.